

Po velikem
karnevalu
so z mrakom
prišli na plano tudi
ONI;
pobrali prvo
nagrado in
odšli v noč.

Foto Peter Lesar

R E Š E T O

**Pogovor:
Brane Kozina**

Foto Tatjana Rodošek

V nadpovprečno varni
Ribnici se je zbral
polijski vrh z
generalnim
direktorjem na čelu.
Pričakuje se?
Boljši odnos
ribniških policistov
do domačinov.

Foto AP

št. 3

To pa je bil pristanek! In to telemark! Ocena 9,98 (rahlo jim zastaja levi korak). Genialci iz Lipovca, "Lipovec klasa".

"Izljubio sam se sa svima," se je pohvalil Maršal, ki je v blindiranem vozilu in v spremstvu Jovanke, partizančkov in pionirčkov okupiral Ribnico

Janša je pred volitvami slovesno podpisal pogodbo za odprtje glavnega vhoda v kasarno, toda še vedno se ni nič zgodilo. 5 frajerjev uporablja glavni vhod, 150 zaposlenih (oni niso frajerji) pa se "šverca" skozi pomožni, zadnji vhod. Zato so se Ribničani odločili za kloniranje Janše, saj predvidevajo, da lahko dva podpisa rešita ta problem, je bilo rečeno.

S KARNEVALOM NAREDILI VESELJE SEBI IN MEDIJEM

Sneg krepko zdesetkal pričakovano množico obiskovalcev, a srečanje etnografskih mask je bilo vsebinsko in organizacijsko popolno

Ne glede na snežno vreme, ki je sobotni dan, kot zakleto, zajelo Ribnico, so organizatorji velikega etnografskega srečanja pustnih mask z njegovim potekom zadovoljni, pravi predsednik Pustnega društva Goriča vas, Cveto Marinšek. V sprevedu, ki je 24. februarja trajal kar eno uro in pol (a ni bil prav nič razvlečen), se je tokrat zvrstilo res rekordnih 41 pustnih skupin iz vse Slovenije pa tudi s Hrvaške, kar je več od napovedanega števila. Člani skupin, ki so se po karnevalu družili še v Športnem centru, so karneval, ki je potekal od Marofa do bivše policijske postaje, večinoma pohvalili. V Ribnico se radi vračajo in pohvalijo dober sprejem, ki so jim ga že šesto leto zapored pripravili člani pustnega društva. Naši so se v za-

meno za obisk prikazali tudi na karnevalih v Viru pri Domžalah ter v Prezidu.

Barvitost pustnih šem po ribniškem trgu je bila silno všeč tudi obiskovalcem. Zaradi slabega vremena jih je bilo sicer precej manj, kot se jih je pričakovalo, glede na to, da marsikje karnevala letos sploh ni bilo. Marinšek ocenjuje, da jih je bilo nekaj tisoč.

V sneženju in mrazu so se tako najprej zvrstile etnografske maske, ki naj bi ta karneval še posebej poudarile in ga naredile privlačnega, v drugem pa so se nizale nore krave iz Hrovače, klonirana nora oblast, ilegalci, bloški smučarji iz Lipovca, nepogrešljiva jugo legenda Josip Broz Tito...

Ponovno je bila Ribnica zaradi imenitnega pustnega dogajanja na svojih ulicah osrednja pustna tema vseh nacionalnih medijev, ki so karneval postavljali ob bok ptujskemu. Po izjavah Marka Modreja, ki je bil zadolžen za promocijo, menda še nikoli tako. Sodeč po medijskem odzivu, je bilo »delo opravljeno z odliko«. Tokrat tudi pri sami organizaciji ni bilo težav, je dejal predsednik pustnega društva. Na pustni torek so za atraktiven zaključek pripravili še sežig čarovnice na grajskem mostu. Coprnica je po 21 letih, ko so Ribničani pozabili določiti krivca za vse svoje tegobe, zrasla in polnoletna postala, je dejal vodja programa Medard in zato je bilo treba to »krotok« obglaviti in sežgati, kar lahko vidite na straneh, ki jih boste prelistali.

AP
Foto Foto TONI

Če ga polomiš, tudi popravi! Zanjč smo objavili napačno fotografijo pa pravi tekst, zdaj pa objavljamo tako, kot je treba. In kar na drugi strani, da se s tem oddolžimo Sari Lakota s Kurirske poti, ki nam je to prikupno fotografijo poslala.

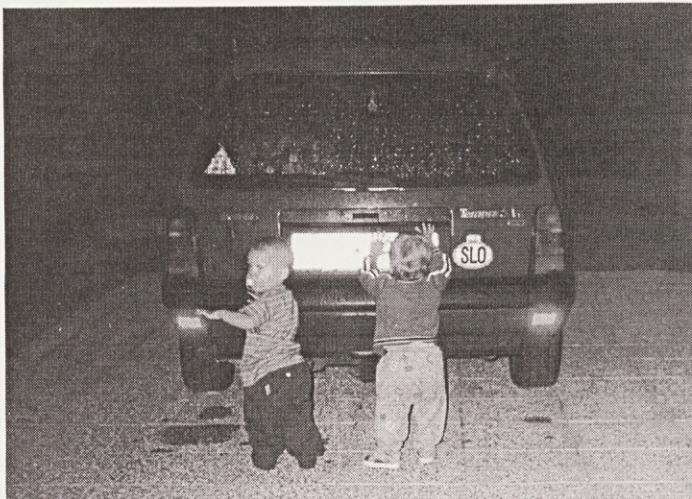
HEJ, ALI BI NAMA KDO POMAGAL?

Ta mala bitja so, poleg tega, da so zelo učljiva, tudi zelo nadebudna. Včasih se tega otroci niti ne zavedajo, jih pa zato toliko prej opazimo odrasli in če je pri roki še fotoaparati, je prigoda ovekovčena. Pa recite, da mala dva nista simpatična!

Imate boljše? Pošljite jih vendar!

Najboljši oz. najbolj posrečeni fotografiji oz. lastniku bomo podelili lep, predvsem pa funkcionalen fotoaparati, ki ga poklanja ekskluzivni sponzor akcije Foto Toni.

FOTO SMEŠNICE

Ne pust' n' tor'k po trjetj' ur' s'm šu s koljesam u naše majstu Rib'nco. P'r šjank' Miklave hiše p'rsluon'm kolu. Pret hišo je biu plac ograjen s farbast'm' špagam'. Puol pa prašam anga mošk'ga, zekaj so zegradl'. Prau, de buodo op puol štj'r'ah p'rpeljal' Uržahavo Mico, cuprnco. De jo buodo sodil', ubil' in zežgal'. »Jo žje peljajo, poglj'd', koku je velika!« Misl'u s'm s': »Saj ta se ne muore skrivat, je rajs prevelika, b' jo hitru dobil' ž'ndarji.«

Postavjo jo u ograjo n' pokrit'm avtot'. Mj'rkala sta jo dva moška, u čarn'h gvant'h, s kapuco ne ram'. Drüga dva sta bla u 'rjav'h gvantah - kuk'r patra. Misl'u s'm: »Ta dva buosta pa molila za njeno düšo, de buo pršla u nebj'sa.« Peljajo jo ne must, nas fj'rbcu je blu pa jaku dost'. Gosput sodnik je imu jaku veliko kapo in tüd bükve, so blje težkje j'h je jimu ne podstavk'. Pret ujstm' je pa najkaj držou v rok'. Jest s'm malu glüh, pa s'm finu slišau. Puol s'm pa pogruntou: tistu, k' je imu u rok', je blu ze strejlat de b' se branu če b ga kdu nepou.

Dougu je brau gasput sodnik, zekaj vse je Uržahava uržah. Najs'm s' muogu zepumn't, je blu jaku duost.

Pol pa praujo gasput sodnik, de je tüd ona uržah, de imamo u Goraj'n vas' uozko cajsto. Prec s'm pogruntou, de gasput sodnik laže. Koku b' muogla toku velika žj'nska hod't po toku uozk' cajst', in avtot'. Če grj'm jest s kolj'sam, ne smajm po dj'asn'h kolesnicah, me l'hku pouoz' auto. Če pa b'l op cajst'n m zid', buom pa s kurbnam zeđu u zit; pa je spjet mesu! Ankrat s'm šu pa kar po skakalnicah. Ustau me p'rjatu. Prau, če buom tükkej vuozu, buom šu nuot'r. Praum: »U hišo?« - saj je blu finu mras. Prav: »Ti me ne zestuop's. Imamo düšne pastirje - ti so u farouž', ti mj'rkašo samu düše. Drüg' so pa ludsk'; ti pa mjerkašo nas. Šu b' nuot'r u aržet, pa b' plačou štraf.« Praum: »Duobru, de s' m' povajdov, najs'm vajdu! Zmj'raj so prazne, pa s'm šu tam po skakalnicah.«

Prav, de je pa še b'l gvišnu, se ljutsk'h pastj'rju ogibat, so jaku dragi, muoreš prec plačat, k'snaje je pa še dražje. Düšn' pa so b'l milostn', so vs'ga kontent, kuk'r j'm daš. Tüd jest s'm pisu ne opčino, de naj trajba dajlat tak'h skakalnic po Gorajnsk' cajst', kuk'r so p'rt Najmšk' vas'. Tu je ja sramuota ze naše majstre, dost' dražje in nevarnu. Pol so pa p'rt Gorič vas' še ankrat dodajal' čarno mauto po skakalnicah, de ja malu b'l poluožnu.

Jože Pakič

MED DOGODKI MESECA:

- Ribniški proračun v marsičem odvisen od države. V drugi polovici leta se pričakuje precejšnje popravke. 4
- Ribniško in kočevsko policijsko vodstvo na zagovor v Ljubljano 5
- Pregrada v Prigorici zatesnjena do konca leta 8
- Dom za ostarele: Žogica ponovno v rokah Karitasa 9

POGOVOR

- Mag. Brane Kozina, direktor Zgodovinskega arhiva Ljubljana 6
- »Noben CD čez 600 let ne bo tako dobro ohranjen kot najstarejša listina arhiva iz 1320.«

GOSPODARSTVO

- Inles: Strateške povezave v branži bodo nujne 10
- Inlesova delnica trenutno slabo likvidna 11

PORODILE SO SE MISLI...

- Toliko, zveste, kolikor vprašate 13

IN MEMORIAM

Dušan Okoren. Marija Arko. Franc Janež. Anton Tekavec. Lenčkova mama. 15

ZABAVNE STRANI

s pomladnim kvizom na strani 21

ODMEEVI na straneh od 23 do 27

Inles zaprl vrata izgubam?
Linčaj ga!
Še enkrat o zvonovih in zvonjenju
»Naj nam Bog nakloni pamet za življenje v majhnem mestu!«
Eni si lahko dovolijo vse, drugi ne smejo nič

LETO ČAROVNIC 28

ŠPORTNI UTRINKI 30
in naprej

Kdo si upa prevzeti in sanirati ribniški roketmetni klub?
Reportaža: Srbija z drugačnimi očmi

Sredi marca se je po trgu sprehajala eminentna gručica policijskih funkcionarjev, med njimi celo generalni direktor policije, Marko Pogorevc.

ZADNJA VEČERJA
al' pa Kako sta dva norca snemala film

»Film z dvema norcema in prostitutko že ne more bit' slab film«, je rekel Drago Milinović-Derdo in sprejel vlogo drugega norčka Huga-snemalca v filmu ZADNJA VEČERJA. Ekipa je v enem tednu posnela film, ob katerem so se poskusni gledalci veliko smejali in tu in tam tudi jokali. Zdaj ta črna komedija kroži po slovenskih kinematografih. Polovico terminov v marcu ste že zamudili, ker takrat še nismo izšli, lahko pa ujamete predstave v Portorožu, 28.3 in v Kranju, 29.3.

REŠETO

Občinsko glasilo REŠETO izdaja
Občina Ribnica.
Uredniški odbor:
Alenka Pahulje - odgovorna urednica
Metka Tramte - članica
Lektorica: Tanja Debeljak
Trženje oglasnega prostora:
Marko Modrej, GSM: 041-536-889
Tisk in prelom strani:
KVM Grafika, Ribnica.

Naklada: 3.100 izvodov
Naslov:
Škrabčev trg 40, 1310 Ribnica
Tel.: 8369 765/8372 023
E-pošta: reseto@ribnica.si
FAKS: 8361 091, 8369 765
Izid naslednje številke:
30. april 2001
Rok za oddajo gradiva za naslednjo številko: 12. april 2001

Na podlagi Zakona o davku na dodano vrednost (Ur. list št. 89/98) sodi glasilo Rešeto med proizvode, za katere se obračunava DDV po stopnji 8%. V primeru objave istih oglasov v drugih tiskovinah si pridržujemo pravico do avtorskega honorarja. Pridržujemo si pravico do nenapovedanega obiska tiskarskega škrata v našem glasilu.

Članki v časopisu niso uradno mnenje
Občine Ribnica.

PRORAČUN je TEŽAK DOBRO MILIJARDO TOLARJEV, a njegovo izvajanje bo v marsičem vezano na odločitve države

Zaradi še nesprejetega državnega proračuna je tudi ribniški precej nepredvidljiv. Ker naj bi bil državni potrjen šele maja, se kaj lahko zgodi, da bodo v zraku obvisle tudi določene investicije, Ribnica pa se bo zaradi tega v drugi polovici leta soočila s precejšnjimi popravki marca sprejetega proračuna, je svetnike opozoril predsednik odbora za finance Andrej Mate.

Ribniški proračun za letošnje leto, ki so ga svetniki po drugi obravnavi soglasno sprejeli na seji 8. marca, bo tako znašal milijardo in 79 milijonov tolarjev, vendar je več kot 3/4 predvidenih prihodkov vezanih na državni proračun. Proračunski primanjkljaj bo znašal dobrih 94 milijonov SIT.

Ključna osnova prihodka v pobranem domačem davku bo dohodnina s kar 310 milijoni tolarjev, čeprav glede na prebivalca dosega le 71% slovenskega poprečja, je izračunal župan. Tako bo občina dobila le 31.000 SIT, Slovenija pa 34.000 SIT na prebivalca. Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, ki ga od lanskega leta vestno plačujejo vsi občani, bo v mejah načrtovanih prihodkov, je svetnike seznanil župan kot predlagatelj proračuna. Od občanov bo v ta namen pobranih od 23-do 25 milijonov SIT, čeprav je bilo načrtovanih 27 milijonov.

Lastni prihodki občine naj bi se letos povečali tudi na račun kupnin od prodanih stanovanj, ki so sedaj v lasti občine, ter od prodaje zemljišč, vseh skupaj okrog 75 mio SIT. Odhodki, ki bodo v letu 2001 bremenili občino, so za polovico stroškov že vnaprej predvideni; tokrat bo 57 odstotkov proračuna (627 mio SIT) namenjenega za investicije. Sicer pa bo za dejavnost občinske uprave in organov porabljenih 122 mio SIT (največ za plače), področju izobraževanja je namenjenih 93 mio SIT, socialnemu varstvu dobrih 31 mio SIT, za otroško varstvo, ki je med najdražjimi

občinskimi izdatki, je odobrenih 152 mio SIT. Kultura se bo letos lahko napajala iz 106 milijonov tolarjev, pri čemer bosta preureditev Marofa in knjižnice dobila vsak po 20 milijonov. Šport bo večinoma na račun 240-milijonov drage obnove športne dvorane letos dobil 276 milijonov tolarjev, 10 milijonov pa je namenjenih tudi izgradnji športnih igrišč. Zdravstvu

bo s strani ribniške občine dodeljenih le 11 milijonov, kmetijstvo bo dobilo 33 milijonov tolarjev, od tega jih bo 12 odšlo na račun regionalnega projekta Po poteh dediščine. V razvoj gospodarstva bo vloženi 15 milijonov, od tega slabe 4 milijone tolarjev v turizmu.

V cestno gospodarstvo bo vloženi 81 milijonov tolarjev, kar 140 pa jih bo namenjenih komunalnemu gospodarstvu, ki naj bi jih 105 mio porabilo za novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije, med katerimi je največja postavka za sanacijo lokalnih vodovodov Kot-Jurjevica-Breže. Za požarno varstvo pa bo letos namenjeno tri milijone več kot lani, skupaj skoraj 17 milijonov tolarjev, saj Ministrstvo za obrambo in Uprava RS za zaščito in reševanje občanom priporočata, naj za delovanje gasilstva zagotovijo vsaj 3% primerne proračunske porabe. Ribnica je to priporočilo upoštevala v višini 2,15% primerne porabe.

Alenka Pahulje

Odprtja glavnega vhoda v nekdanjo vojašnico še ne bo OBČINA SE ZAHTEVNEGA VAROVANJA OBJEKTOV ZA ZDAJ NE UPA LOTITI

Zdaj se že nekako bolje ve, zakaj se zatika pri odprtju ceste skozi glavni vhod vojašnice, in vse poti vodijo k denarju. Sodeč po skici, ki jo je v začetku marca občini poslalo Ministrstvo za obrambo in na njej pojasnilo, kako si zamišlja varovanje, odprtja še nekaj časa ne bo. Je predrago in tehnično prezahtevno, meni župan, ki ga je Benjamin Henigman poprosil za odgovor. Glede na to, da je od novembrskega podpisa pogodbe preteklo že nekaj mesecev in da se že ves čas namiguje, da občina predvidenega varovanja ne bo zmogla, je vprašljivo, kakšen

kompromis bo županu z vojsko sploh uspelo skleniti. Pojavlja se vprašanje, zakaj je bila sploh sklenjena takšna pogodba, v kateri se občina zavezuje, da bo tehnično varovanje tudi uredila, ne da bi bilo še pred podpisom jasno, kaj vojska dejansko pričakuje in ali je občina to sploh zmožna izvesti.

Župan pravi, da Oddelek za okolje in prostor na osnovi posredovane skice ne more predvideti tehničnih značilnosti, ki so nujno potrebne za postopek priglasitve del in predvsem za postopek izbora izvajalca del. Potrebne so bolj natančne skice in opisi, predvsem za tehnično varovanje, meni. Za zdaj naj bi bilo iz skic razvidno, da si vojska želi ograjo, dvoje drsnih vrat, pa tudi optični nadzor vseh pisarn.

Sredstva za ureditev in zavarovanje objektov v kasarni bo po njegovem mnenju občina vendarle lahko zagotovila, saj so le premostitvena, in naj bi jih Ministrstvo za obrambo povrnilo ob prodaji premoženja v Ribnici.

Usoda PODJETNIŠKEGA CENTRA postaja vse bolj negotova,

saj naj bi mu menda odtegnili še državne vire. Občine tudi niso zainteresirane, da bi kriale večji delež. Zakaj se tega centra ne poskuša postaviti po vzoru kočevskega, ki očitno dobro deluje, je umestno vprašanje, ki ga velja nasloviti na župana.

»Podjetniški center pridobiva pomembne vire za delovanje na osnovi pogodbe s PCMG. Teh sredstev bi moralo biti ca 3 mio SIT.

Predlog proračuna RS pa spreminja politiko do teh ustanov in, kot kaže, bodo sredstva bistveno znižana ali celo ukinjena. Menim pa, da prav podeželska področja še posebej potrebujejo take ustanove, ki pomagajo in svetujejo občanom pri oblikovanju in načrtovanju poslovnih odločitev, zato tudi pričakujem popravek proračunske odločitve Ministrstva za gospodarstvo. Čeprav se trenutno daje izrazita prednost regionalnim projektom, pa sem prepričan, da ti ne bodo uspešni, če ne bo ustreznih institucij na terenu. Za uspeh regionalnega projekta pa je ključno prav poznavanje terena in dobro sodelovanje s prebivalstvom in lokalnimi oblastmi.

Pričakujem, da bo možno tudi za te centre zagotoviti vire, čeprav imajo prednost regionalni projekti. Upam pa, da se bo le našla primerna rešitev.«

Trditev, LAHKO SMO SREČNI, DA ŽIVIMO V RIBNICI, ki jo je povzel tudi komandir ribniške policije, je lahko resnična.

Komandir ima v nečem trdno prav. Statistika je na njegovi strani in eden najbolj razveseljivih podatkov iz lanskega leta je gotovo ta, da v ribniški občini ni bilo nikakršnih hudih kaznivih dejanj zoper človeško življenje.

Mirko Ješelnik je sicer v policijskem poročilu, ki ga je predstavil ribniškim svetnikom, izpostavil, da se je glede na leto poprej povečalo število kaznivih dejanj in jih je bilo 323. Prevladovala so tatvine in velike tatvine (160), tuja stvar je bila poškodovana v 45 primerih, goljufijo je policiji uspelo odkriti 14x, varnost pa je bila ogrožena sedemkrat. Izmed vseh kaznivih dejanj ribniški policiji ni uspelo razrešiti 69 primerov.

Še vedno ostaja enako število prekrškov zoper javni red in mir, 234, kar za 24 odstotkov pa se je zmanjšalo število prometnih nesreč (109) in le ena je bila lani s smrtnim

izidom. Najbolj nevarna je seveda glavna cesta, na kateri je bila najpogostejši vzrok nesreč neprilagojena hitrost (22), kar v 11 pa je bil kriv vinjeni voznik. Alkohol je po mnenju komandirja tod okoli nasploh sila velik problem, a pozornost bo v vse večji meri usmerjena na droge. Kar 14 kršitev je bilo lani povezanih z mamili, med njimi odkrit tudi nasad konoplje, in komandir Ješelnik je dejal, da so droge že zaskrbljujoče. Policija se bo usmerila predvsem na preprodajalce, čeprav bodo imeli policisti pri tem težave, saj mladoletniki prinašajo drogo iz Ljubljane. Ve se, da je na našem terenu kar nekaj mladih, ki so odvisni celo od trdih drog ali pa se z njihovo preprodajo ubadajo. Z drogami pa so povezane tudi kraje, saj so uživalci pogosto še ekonomsko odvisni, a si morajo za plačilo dnevnega odmerka nujno priskrbeti tudi 100 nemških mark.

Za Ribničane pa je naslovna trditev še vedno le kost za neskončno dobro glodanje.

Pravzaprav se je ta kost v grlu že zataknila. Tokrat se je celo svetnikom, in prvič smo jih lahko javno slišali spregovoriti o tem, da Ribničane trenutno bolj kot kriminal pesti slab odnos policije do občanov. Nanj smo v Rešetu večkrat opozarjali, zdaj pa je prekipevalo tudi Benjaminu Henigmanu, saj mora prav na vsaki zabavni prireditvi poslušati, kako se udriha po policistih in to, žal,

smo v tem med najboljšimi v Sloveniji. Imamo kar 40-člansko policijsko posadko in pri takšnem nadzoru je naše območje lahko prometno nadpovprečno varno.

Ko bo v veljavi prenovljen zakon, bomo njegove posledice gotovo prvi občutili, saj se zdaj dokazano nadpovprečno miren okoliš nerazumljivo nadpovprečno poostreno nadzoruje.

Na Ribniškem lani pri svojem nadzoru policisti odkrili 3669 prekrškov v cestnem prometu

1. prekorščitev hitrosti	1189
2. neuporaba varnostnega pasu	724
3. vožnja pod vplivom alkohola	277
4. vožnja brez voznškega dovoljenja	58

upravičeno. Komandirju je zato svetoval, da naj svojim podrejenim daje »malo bolj človeške napotke« in naj za manjše prekrške domačine le opozarjajo, ne pa le zbirajo denar za državni proračun. Ješelnik se je s pripombo strinjal, a takoj dodal svojo resnico: da jih k tako rigoroznemu obnašanju zavezuje zakon, saj spremenjeni še ni v veljavi (2x opozoriti, tretjič kaznovati, za hujše prekrške pa so predvidene strožje kazni kot sedaj). Celo župan na lastni koži večkrat izkusi, kako zelo dobro je naše področje zasledeno s patroljami, in tudi komandir je pritrdil, da

Trenutno namreč še vedno velja, da lahko prevoziš pol Evrope, a na tri policijske patrolje zapored naletiš izključno na Ribniškem! Ribniški policisti bi korak stran od tarče ironičnih opazk na prireditvah stopili morda že s tem, ko bi svojo pozornost od pešcev, ki prečkajo cesto meter od zaznamovanega prehoda, usmerili v brezobzirne voznike. Skrajna nobeden več ne upošteva prometne zapovedi, in pešcu, ki stoji ob prehodu ali že skoraj na njem, ne ustavi, med njimi pa so prepogosto tudi policisti v policijskih vozilih.

S srečanja vrha ljubljanske policijske uprave

RIBNIŠKO IN KOČEVSKO POLICIJSKO VODSTVO NA ZAGOVOR V LJUBLJANO

Konkretni ukrepi v smislu »drugačnega pristopa« sicer javnosti ne bodo znani, naj bi bili pa vidni.

Presenečena nad prijaznim sprejemom in zadovoljna s kratkim sprehodom in ogledom našega podeželskega mesteca se je visoka delegacija z Ministrstva za notranje zadeve 14. marca poslovila od Ribnice. Tisto dopoldne je namreč v prostorih bivše policijske postaje Policijska uprava Ljubljana sklicala svoj redni delovni kolegij. Glavna tema pogovora, ki sta se ga poleg vodij vseh okolišev udeležila tudi generalni direktor policije Marko Pogorevc ter direktor ljubljanske uprave Branko Slak, je bila izdelava internih aktov, predvsem postrojitenega priročnika, medtem ko se o perečih zadevah tokrat ni govorilo.

Branko Slak, direktor PU Ljubljana Foto AP

Razen ob priložnosti, ko je imela tudi javnost možnost izpostaviti tisto najbolj moteče. Že dan poprej je moral direktor Policijske uprave Ljubljana Slak po radiu Univox poslušati prebivalce, negotujoče nad prijemi, ki jih za nadzor uporabljata tako kočevska kot ribniška policija. Slak je bil nad burnim odzivom presenečen, čeprav je nekaj namigov o posebnem režimu na tem koncu že prišlo v Ljubljano. Sprva se sicer ni strinjal s trditvijo, da so tu represivni ukrepi še posebej izraziti, in niti, da so občani Ribnice hudo negativno nastrojeni proti tukajšnjim policistom. Policijska postaja je izredno veliko naredila za varno počutje prebivalcev, saj je Ribnica glede kršitev prometa, kaznivih dejanj ter javnega reda in miru izredno varna občina, razen ob priložnosti, ko je imela tudi javnost možnost izpostaviti tisto najbolj moteče. Že dan poprej je moral direktor Policijske uprave Ljubljana Slak po radiu Univox poslušati prebivalce, negotujoče nad prijemi, ki jih za nadzor uporabljata tako kočevska kot ribniška policija. Slak je bil nad burnim odzivom presenečen, čeprav je nekaj namigov o posebnem režimu na tem koncu že prišlo v Ljubljano. Sprva se sicer ni strinjal s trditvijo, da so tu represivni ukrepi še posebej izraziti, in niti, da so občani Ribnice hudo negativno nastrojeni proti tukajšnjim policistom. Policijska postaja je izredno veliko naredila za varno počutje prebivalcev, saj je Ribnica glede kršitev prometa, kaznivih dejanj ter javnega reda in miru izredno varna občina, razen ob priložnosti, ko je imela tudi javnost možnost izpostaviti tisto najbolj moteče.

tudi zaradi učinkovitega in strokovnega dela policistov, je najprej menil Slak. Cena, ki jo moramo prebivalci plačevati za tako nadpovprečno varnost, naj bi bil ravno poostren nadzor. Kasneje pa je Slak le izrazil nezadovoljstvo zaradi pikolovskega načina nadzora in kaznovanja, na kar so ga neposredno opozorili tudi poslušalci. Obljubil je, da bo uprava pritožbe temeljito preučila in če bo potrebno npr. zmanjšati število radarskih kontrol, bo to v najkrajšem času tudi storila.

Zagotovil je tudi, da bo že teden po obisku v naših krajih sklical vodstvo tako kočevske kot ribniške policije ter se z njimi poskušal dogovoriti o drugačnem pristopu do prebivalcev.

O ukrepih naj bi javnost ne izvedela ničesar, saj »gre za interne policijske zadeve«. Tisto, kar domačine manj žuli, jih pa toliko bolj skrbi, pa je uvedba schengenske meje. Generalni direktor policije Marko Pogorevc je dejal, da meje Ribnica, ki leži blizu nje, ne bo bistveno občutila, saj bodo delo in aktivnosti policije popolnoma enaki kot do sedaj, pa tudi kakšnega večjega porasta policistov na postaji ne bo. Zunanji ukrepi bodo vidni predvsem v pogostejšem in ostrejšem nadzoru tranzitnega prometa, je dejal. Razen vadbene centra v Gotenici trenutno tudi ni v načrtu, da bi se odpirale kakšne nove enote, niti namestitvene ne. Na zadnji redni seji so namreč ribniški svetniki sprožili vprašanje Jasnice kot morebitnega ponovnega policijskega kompleksa.

Tudi droge postajajo tod naokoli problematične, čeprav števila uživalcev mehkih in trdih drog nihče prav ne ve. Na območju Kočevja je večje število kaznivih dejanj in tudi večje število prekrškov glede uživanja prepovedanih drog. Na Ribniškem je tega »bistveno bistveno manj«, je dejal Slak.

Ob tem je poudaril, da se policija z zatiranjem drog dejansko neprimerno več ukvarja kot bi se morale pristojne institucije (op. ured: sociala, zdravstvo, šola, starši, družbeno okolje), da bi ta problem zajezile, še preden eskalira tudi v kriminalnih dejanjih.

Alenka Pahulje

mag. BRANE KOZINA

direktor Zgodovinskega arhiva Ljubljana

Sprehod po skladišču Zgodovinskega arhiva Ljubljana je bil tisti dan odločujoč. Na zaprašenih arhivskih policah je njegov direktor mag. Brane Kozina odkril škatle z gradivom ribniških oblasti in začel listati zapise. Začeli so ga prevzemati in porodila se je zamisel, da bo za Skubičev zbornik zbral vse tiste male sočne besedi, ki bi ga lahko popestrile s svojo vsakdanjo drugačnostjo. Vseh knjiga ni mogla sprejeti, in so se tako znašli v podlistku, ki ga že pol leta lahko prebirate na naših straneh. Brane Kozina, ki je magistriral iz zgodovine, smer arhivistika, je eden tistih, ki je slovo od Ribnice

in rodne Jurjevice jemal že leta 1974, ko je odšel na gimnazijo v Ljubljano. Potem ga je tamkaj zadržala še fakulteta in postavil se je v vrsto tistih, ki so se v študijskih letih zaobljubili, da jih iz bele Ljubljane v provincialno Ribnico ne bo nikoli več. A pred 15 leti se je s poroko zavezal Hrovači, zadnja leta pa Ribnici preko projektov, ki s svojo pisno zapuščino sestavljajo mozaik ribniške zgodovine. Je arhivist, ki prisega na papir, »saj noben CD čez 600 let ne bo tako dobro ohranjen kot najstarejša listina arhiva iz 1320.« Potem ko mu bo leta 2005 potekel mandat za direktorja

Zgodovinskega arhiva, bi se želel ponovno usmeriti v urejanje arhivskega gradiva. V tem vmesnem času, ko ima v predalu že pripravljen članek o Zgodovini lokalne uprave in samouprave na Slovenskem po l. 1945, ko se nenehno ukvarja s pisanjem člankov za publikacijo Arhivskega društva Slovenije, ko se je zaradi prevelikih poklicnih obveznosti rešil nekaj funkcij s področja zgodovine in arhivistike in ko ga najdemo v obeleževanju Rudeževe rodovine ter 300 let sežiga coprnice na naših tleh, je povabljen tudi k pogovoru.

Zaslediti Vas je moč pri vseh zadnjih projektih, ki se nanašajo na raziskovanje ribniške preteklosti. Vas mika Ribnica in spoznavate, tako kot mnogi na zrela leta, njeno pravo vrednost ali pa gre bolj za moralno obvezo, ki jo kot zgodovinar čutite do kraja s tako bogato tradicijo...?

»Oboje. V arhivu Slovenije se za Ribnico nisem kaj prida zanimal, ker sem se ukvarjal z gradivom državnih organov. Zgodovinski arhiv Ljubljana pa mi je ponudil veliko pomembnega gradiva za Ribnico in čista radovednost me je gnala v nadaljnje raziskovanje. Najprej sem se lotil projekta Razvoj šolstva (1940-1974). Zakaj ravno '74? Ker sem takrat zapustil ribniško OŠ in sem hotel v raziskavi obelodaniti tudi svoja šolska leta. Poleg osnovne šole sem na začetku delal v nekorigiranih 80 straneh obdelal tudi obdobje meščanske šole in gimnazije, vendar razen krajšega povzetka na 16 straneh, ki je bil objavljen v Mikuževem zborniku, dela še nisem uspel predstaviti javnosti.«

Potem je sledil Skubičev zbornik, zdaj ste tudi v ožjem uredniškem odboru za pripravo tiskane izdaje o zadnji čarovnici na Kranjskem, še prej pa bodo na svetlo prišli podatki o Rudeževi rodovini in s tem še en tako pričakovani kamenček v ribniškem zgodovinskem mozaiku...

»Pred leti sem spoznal Katjo Zorc Kobi iz Argentine in po nekem neformalnem razgovoru mi je prinesla dnevnik, ki ga je od leta 1943 pisala njena stara mama Olga Kosler Rudež. Z zgodovinskega stališča dnevnik res morda nima posebno velike vrednosti, jo ima pa v tem, da razkriva tedanji ribniški čas. Dnevnik je pravzaprav prevod iz nemščine, ki ga je opravila ga. Katja in ga zaradi živosti nisem poslovenil. Ostal je tak, kot ga je ona pisala in v njem beremo tudi o požigu gradu, cerkve ter o njenih vsakodnevnih doživetjih s poti Ribnica-Ortnek-Ljubljana. Rudeževa knjiga bo išla nekje v maju, poleg dnevnika pa bo vsebovala še del Olginega življenjepisa, njen lovski dnevnik, pa tudi genealoško deblo Rudežev. Za lokalno zgodovino ponovno pomemben in zanimiv del.«

Kmalu bo minilo dve leti, odkar vas je takratni minister za kulturo imenoval za direktorja Zgodovinskega arhiva Ljubljana. Že prej ste bili 15 let arhivist v Arhivu Republike Slovenije. Kaj vas je zaneslo na arhivsko področje?

»Po kratkem času dela v prosveti sem se pred 17 leti zaposlil v takratnem Državnem arhivu Socialistične republike Slovenije, kjer sem prešel vse faze od pripravnika do svetovalca direktorja. Arhiv Slovenije je ustanova, ki hrani gradivo na ravni države, torej gre za gradivo vlade, parlamenta, ministrstev... Sam sem prevzel urejanje gradiva po letu 1945 in leta 1988 postal vodja odseka za upravo po letu 1945. S svojimi sodelavci sem strokovno pokrival 8 km gradiva in lahko rečem, da toliko novosti v razmišljanju človeka, kot jih je dalo 20. stoletje, ne samo v Ribnici, marveč v širšem zgodovinskem kontekstu, poprej zgodovini ni bilo vsaj nekaj tisoč let. Naj svojo trditev potrdim z dejstvom, da slovenski arhivi hranimo približno 50 kilometrov gradiva, od tega je približno 65% nastalega po letu 1945!«

In ravno dogodki po letu 1945 so se Vas najbolj čustveno dotaknili in Vas dokončno oddaljili od oddelka, kjer ste prebili 4 leta?

»Povod je bilo res dejstvo, da sem v arhivu RS videl kar precej obremenjenih podatkov, ki ne nazadnje veljajo tudi za Ribnico. Obstaja namreč tudi popis nacionalizacij in ena izmed rubrik v njem je tudi,

kdo je koga prijavil. Večinoma so prijave romale na pristojni urad zaradi starih družinskih zamer, velikokrat pa je bil kriv sosed. Razumeti je treba, da je bila v tistem času zemlja glavni vir prihodkov in na račun prijave je lahko nekdo dobil še sosedovo zemljo. Včasih me je resnično zbolelo, ko sem v vseh teh nacionalizacijah odkrival toliko zavisti... Poudariti pa moram, da je to gradivo zaupno in da smo arhivisti zavezani, da podatkov, ki bi nekoga lahko bremenili, ne smemo posredovati.«

Bremenilo v kakšnem smislu? Tudi v podlistku navajate cel kup imen.

»A zato, ker so vsi podatki starejši od 75 let oz. 10 let od smrti osebe, na katero se dokument nanaša. V denacionalizacijskih primerih smo tako lahko posredovali overovljeno fotokopijo, če smo pred tem prekrili alinejo, kjer je bilo zapisano, kdo je vložil prijavo. To je modra poteza v smislu, da se ta nesoglasja ne bi vlekla še kakšno generacijo.«

V Ribnici tudi pogrešam?

»Drobno knjižico, ki bi na približno 50 straneh predstavila zgodovino Ribnice in njene znamenitosti. Denar ne bi mogel biti problem. Če si bo-ne nazadnje-Pustno društvo Goriča vas omislilo zgibanko in se je župnik Maks Ipavec opogumil izdati knjižico o ribniških cerkvah, bi se lahko našel tudi denar za izdajo knjižice, ki bi bila primerna tudi za turiste.«

Kako bi Vi sploh opredelili vlogo arhiva v prostoru?

»Gre za organizacijo, ki prevzema oziroma hrani in pripravlja arhivsko gradivo za uporabo. Arhiv je zakladnica pisanih, risanih, tiskanih, fotografiranih, filmanih, magnetno, optično ali kako drugače zapisanih dokumentov. V navalu sodobnih oblik me skrbi ravno obstojnost zapisov na CD, kasetah, videokasetah ali disketah, saj bi bilo potrebno te zapise vsakih 20 let obnoviti, kar terja precej časa in tudi denarja. Nisem konservativec, a ravno zaradi navedenega priporočam, da gradivo vedno sprejemamo tudi v pisni obliki. Sicer pa so vsi ti dokumenti poročevalci časa, v katerem so nastali. Zgodovinski arhiv Ljubljana jih zbira, ureja in varuje ter omogoča njihovo uporabo.«

Zaradi tega bi arhiv lahko poimenovali kar servis za raziskovalce. Kako pa se godi drugim uporabnikom, še posebej tis-

tim, ki iščejo stare dokumente za podlago reševanja-recimo- denacionalizacijskih zahtevkov?

»Res smo servis, saj zgodovinarjem - raziskovalcem nudimo vse naše pripomočke: vodnik po arhivskem gradivu, inventarje in arhivske popise. Je pa tudi res, da se je v zadnjih desetih letih ogromno povečalo število obiskovalcev, ki iz upravnih pravnih področij uveljavljajo svoje pravice. Gre predvsem za izdajo dokumentacije, ki jih pravne in fizične osebe potrebujejo v postopkih denacionalizacije in uveljavljanju vojne škode ter kot žrtve vojnega nasilja. Teh vlog oziroma zahtevkov je v zadnjih letih toliko, da sem z razpoložljivimi kadri že na meji zmožnosti.«

V vašem arhivu so ti podatki povsem na voljo?

»So, čeprav priporočam, da enako prošnjo interese pošljejo tako na zgodovinski arhiv kot na Arhiv Slovenije. Arhiva se namreč v marsičem lahko dopolnjujeta in tudi dobro sodelujeta. Zdi se mi koristno, da na tem mestu povem, da gradivo, ki ga občani potrebujete za uveljavljanje svojih pravic in zahtevkov včasih zaradi takšnih ali drugačnih vzrokov lahko sploh ni bilo prevzeto v arhiv. Za sedanje območje občine Ribnica je sicer ohranjeno kar precej gradiva, veliko manj pa za občino Sodražica. Predvidevam, da je bilo to gradivo med vojno in po njej uničeno.«

Namerno ali po nesreči?

»Teža niti ne vemo. Vem, da se je gradivo po vojni namerno uničevalo, zato imamo v arhivih tudi "sive lise".«

V vašem arhivu pa bi človek pričakoval, da lahko odkrije tudi, kam segajo njegove korenine. Koliko so ljudje sploh pripravljeni žrtvovati svoj čas in trud za raziskovanje svoje družinske veje?

»Do leta 1994 je arhiv Slovenije hranil vse matične knjige, tako rojstne, poročne kot mrliške. Za samo Ribnico so le-te zelo dobro ohranjene... Kasneje pa je med Arhivom Slovenije in Slovensko škofovsko konferenco prišlo do sporazuma in arhiv je moral vse knjige vrniti nadškofijskemu arhivu. Matične knjige tudi sam dobro poznam, saj sem pogosto brskal po njih, a svojega deblo zaradi načela: kovačeva kobila je zmeraj bosa, še vedno nisem sestavil. Poznam pa nekaj družin v Ribnici, ki imajo to deblo že sestavljeno. Skratka, kdor bi hotel raziskovati svoje korenine, se mora obrniti na Nadškofijski arhiv v Ljubljani.«

Zgodovinski arhiv Ljubljana je tudi teritorialno največji v Sloveniji, saj pokriva območje od Jenec do Metlike in od Idrije do Litije. Morda nekaj besed o sami zgodovini arhiva?

»Zgodovinski arhiv Ljubljana se je razvil iz Mestnega arhiva ljubljanskega, ustanovljenega leta 1898. Prvi mestni arhivar je bil pesnik Anton Aškerc. Z njegovo nastavitvijo se je začelo obdobje sistematičnega dela z arhivskim gradivom ljubljanskega magistrata. Aškercu je sledil tudi pesnik, Oton Župančič.«

Od leta 1966 se je območje delovanja arhiva, ki hrani gradivo na ravni občin oz. lokalnem nivoju, postopoma širilo na vso osrednjo Slovenijo. Leta 1973 se je Mestni arhiv preimenoval v Zgodovinski arhiv Ljubljana s šestimi enotami:

Mestni arhiv, Enota za obljublansko območje, kamor sodi tudi občina Ribnica, Enota za Gorenjsko, enota za Dolenjsko in Belo krajino, Enota v Škofji Loki in Enota v Idriji. Skupaj hranimo okoli 2700 fondov oziroma 9000 tekočih metrov arhivskega gradiva na 15 različnih lokacijah osrednje Slovenije. Najstarejša listina izvira iz leta 1320.

Prevzeli smo tudi precejšnji del gradiva iz 90. let. Predvsem gre za podjetja, ki so šla v stečaj.«

Sodelujete pa tudi s sorodnimi institucijami izven države?

»V začetku 90. let sem začel z evidentiranjem slovenskih študentov na Politehniko v Pragi. S kolegom sva med drugim evidentirala kar nekaj Ribničianov, ki so tam študirali od srede 19. stol. do II. svet. vojne (Podboj, Rus...). V drugem delu pa sem sodeloval pri pripravi Vodnika po arhivskem gradivu o Sloveniji v oblastnih, okrajnih in podjetniških arhivih češke republike (1212-1995). Tudi tu sem odkril kar nekaj gradiva, ki se nanaša na »krošnjarje«. Evidentiral sem tudi gradivo, pomembno za zgodovino Slovencev v Državnem arhivu v Münchnu.«

Arhivsko gradivo z območja sedanje oziroma bivše občine Ribnica je menda v arhivu še posebej zajeto, kar ste pri nekaterih raziskavah ribniške preteklosti že poudarili?

»Arhivsko gradivo z ribniškega območja je glede na druge občine sorazmerno zelo dobro ohranjeno. Tako imamo v arhivu kar 70 fondov oziroma 125 metrov arhivskega gradiva različnih ustvarjalcev. Zelo dobro so med drugim ohranjeni fondi Občine Ribnica in ostalih predvojnih in povojnih občin, fondi s področja šolstva, krajevnih ljudskih odborov, samoupravnih interesnih skupnosti, področja društev in družbenih dejavnosti in sodstva; nekoliko manj gospodarski fondi.«

Koliko so ti fondi na vpogled občanom, ki podatkov ne potrebujejo zgolj po strokovni ali raziskovalni plati?

»Kdor pride, je dobrodošel. Zadnja leta me sploh mladi Ribničani, ki se ukvarjajo z zgodovino, etnologijo ali muzealstvom vsak mesec redno pokličejo. V Ribnici je tudi sicer kar nekaj kulturnikov, ki s svojim delom, osebnostjo, znanjem in donatorstvom prispevajo k temu, da je tudi mladi rod pokazal zanimanje za zgodovino. Ne bom na tem mestu omenjal imen, kar precej jih je. Vsem, ki se vidijo tu, bi izrekel svojo najiskrenejšo zahvalo.

Tudi vsakoletni zborniki (Mikuž, Skubic) so del mozaika, ki naj bi v bodočnosti prispeval k monografiji Ribnice. Dekan Skubic in njegovi sodelavci so naredili ogromno delo v prikazu zgodovine Ribnice, na nas pa je, da to delo nadaljujemo. Zato sem vesel, da je v Ribnici kar nekaj »mladih zgodovinarjev«, ki so v pozitivnem smislu besede "firbci". Sam jih zelo podpiram. Vsi, ne samo oni, imajo v našem arhivu na voljo popise gradiva, ki je razdeljeno na devet kategorij, od najstarejše ribniške občine do občine iz 1960. leta. Tu najdemo socialne zadeve, upravo, vojaške zadeve, gospodarstvo, šolstvo, družbene dejavnosti... Raziskovanje je brezplačno in v ta namen je arhiv odprt vsak dan.«

Iz teh fondov bržkone črptate tudi podatke za podlistek, ki ga objavljamo na naših straneh?

»Podatke, ali kakor sam rečem temu, »izbor dokumentov«, trenutno še vedno črпам iz fonda občine Ribnice, ki obsega gradivo od sredine 19. stol. do II. svetovne vojne. In ko se tako za vsako številko podlistka prebijam skozi tisoče dokumentov, ugotavljam, da sta še pred 60 leti zemlja in živina Ribničianom pomenila vse. Niti človeške bolezn niti naravne katastrofe niso bile tako usodnega pomena za obstoj. V 50 arhivskih skatlah obstaja namreč vsaj 80 % dokumentov, ki zadevajo področje kmetijstva.«

Podlistek naslopl nudvi vpogled v doživljanje vsakdana tedanjega časa in bralec zasluši ribniškega duha, ki se zdi v mnogočem bolj raznolik od sedanjega. Sistem okrajev je veliko bolj temeljil na moralnih normah, bil bolj neizprosni in trden v določanju mej zasebnega in javnega, v kaznovanju kršiteljev.

»To povsem drži. Moram priznati, da se ob pisanjih večkrat spomnim na sedanjega župana in njegovo vlogo. Včasih je bil župan absolutno podrejen glavarstvu v Kočevju, Od tam je prejemal vsa navodila in razglase. Zanimivo: Vsako kravjo bolezen ali čudno obnašanje psov je bilo treba javiti na občino. Imeli so poljskega čuvaja, čigar glas je odločal, in pogosto je moral, banaliziram, zaradi treh kur posredovati celo župan. Vsemu temu se danes smejemo, a človek je kot enakopraven sodržavljan pomenil neprimerno manj kot danes. Kmet je bil skoraj brezpraven in nad dejavnostmi občanov je obstajal zelo oster nadzor npr. nad pijančevanjem, preklinjanjem, sirotami, sejmi, gozodovi, prometom, prehrano ...«

In žigosa nas še zadnja sežgana čarovnica na Kranjskem, ki ji Ribnica letos posveča leto.

Ste tudi član ožjega uredniškega odbora, ki bo konec leta s finančno pomočjo občine Ribnica izdal zbornik. V njej bo tokrat obelodanil 300-letnico sežiga, a arhivski dokumenti so razkrili novo resnico, da: Ana Češarkova sploh ni bila zadnja sežgana čarovnica na Kranjskem? Kateri zapisi pričajo o tem in ali se zaradi tega dejstva lahko izjalovi projekt, kot je bil prvotno zastavljen?

»Nikakor ne, saj se dejstva ne more izbrisati. Je pa res, da zgodovinarji in drugi raziskovalci odkrivajo nove dokumente. Tako so našli zapiske procesov, ki so bili v Metliki še leta 1745 ali pa tistega, ki je bil 1733 v Ortneku.

Pogovarjala sem se Alenka Pahulje
Foto Tatjana Rodošek

ZATESNITEV PREGRADE V PRIGORICI NAJ BI BILA OPRAVLJENA DO KONCA LETA

Za potek sanacije zadrževalnika v Prigorici bo odločujoč tudi državni proračun, v osnutku katerega je nujna obnova pregrade opredeljena v postavki, namenjeni za objekte

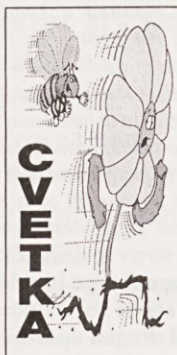

Ob zadnjih poplavih, ko je voda v zadrževalniku dosegla kritično mejo
Foto AP

posebnega republiškega pomena. Ministrstvo za okolje in prostor je že zagotovilo prvih 17, 8 milijonov tolarjev za izdelavo projektne dokumentacije za sanacijo pregrade. Ta naj bi bila pripravljena do 15. marca. Dokumentacija in sanacija pa naj bi po strokovnih ocenah stali 250 mio SIT. Zemeljska dela, ki so prva faza sanacije, naj bi bila končana do konca tega meseca, navaja Franci Šala z Uprave za varstvo narave; kako bodo potekale nadaljnje aktivnosti, pa bo odvisno od sprejetja državnega proračuna. Gradbena dela, ki bi pregrado zatesnila, bi lahko bila končana do konca tega leta. Na resnost problema je ministru za okolje in prostor opozorilo tudi vodnogospodarsko podjetje

V primeru večjih padavin pa bi narasla gladina lahko ponovno ogrozila najbližja naselja, zato je Uprava za varstvo narave zaprosila državo, da potrebna sredstva za sanacijo zagotovi še v prvi polovici leta. Poleg tega, da se bo poskušala zagotoviti večja stabilnost pregrade, bo potrebno izvajati tudi ostale ukrepe za opazovanje in varno obratovanje. Tako je v skoraj 18 milijonov dragem programu sanacije predvidena tudi ureditev odvodnega sistema, ki vključuje dovod Bistrice v zadrževalni prostor, ureditev Bistrice nizvodno od odvzemnega objekta in Ribnišičice nizvodno od pregrade ter preverjanje zmožljivosti nizvodnih požiralnikov.

AP

Nekatera ribniška stanovanjska okolja, kot tista ob grajskem mostu, pa recimo na Kurirski ulici, so že internacionalna. Za svoje sosede imajo namreč Moldavce, ki priložnostno delajo po ribniških podjetjih. So cenena, pa pridna delovna sila, in če so jih podjetja kar dolgo časa uspela držati v tajnosti in slabih bivalnih razmerah, jih zdaj ni moč več spregledati na ribniških ulicah.

DOM ZA OSTARELE ŽOGICA PONOVO V ROKAH KARITASA

Ponovno se razpravlja o tem, da bi pri nastajanju Doma pomagala Slovenska Karitas, čeprav je tak dogovor lani že padel v vodo. Zdaj kaže, da je to sploh edino realno upanje, da bi tod okoli sploh zrasel tak dom. O kakšni varianti doma se s Karitas sploh pogajate oz. kakšne pogoje le-ta navaja?

Pa tudi: kakšne zadržke ima lokalna Karitas, da že prvič ni prevzela projekta kot nosilka in, navsezadnje, čemu naj bi tokrat pristala?

»Dom starejših občanov je eden pomembnejših ciljev občine, ki ga ni uspela zaključiti.

Pred leti sem celo oblikoval odbor, ki naj bi pomagal uresničiti to nalogo. Vanj so bili vključeni najpomembnejši predstavniki občine, ki so takrat opravljali pomembne funkcije (nekateri jih še) v državni upravi in parlamentu. Čeprav smo imeli že pripravljeno lokacijsko dokumentacijo in zagotovo kvaliteten projekt, ta ni bil ocenjen kot prioriteta. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je njegovo izvedbo prestavilo daleč v prihodnost. Prednost so dobile druge občine in domovi na politično pomembnejših lokacijah. Kljub vsemu pa sem poskušal pridobiti strateškega investitorja ali soinvestitorja, saj gradnja tako velikega projekta skoraj ni možna samo z občinskimi sredstvi.

Opravljeni so bili številni razgovori z bančnimi investicijskimi hišami in tudi s Karitas. Karitas (Centrala Ljubljana) je zainteresirana za sodelovanje, pripravljena je zagotoviti tudi nepovratna sredstva iz tujine, vendar pa le morajo biti izpolnjeni nekateri pogoji. Dom mora biti manjši, za največ 60 - 80 varovancev, lastništvo zemljišča mora biti obvezno preneseno na domači župnijski urad (pravna oseba) in sodelovati mora lokalna Karitas.

Ključna je predvsem odločitev domačega župnika oziroma ribniškega župnijskega urada. Res so že bili razgovori o tem sodelovanju in res je, da dokončna odločitev še ni bila izrečena. Upam pa, da bomo le prenehali mencati in se odločili za sodelovanje. Vedeti je namreč treba, da je gradnja domov na koncesijski

način za državo bistveno cenejša, saj ji ni potrebno zagotoviti velikih investicijskih sredstev. Pomembna sredstva pa je pripravljena zbrati Slovenska Karitas, kot sem že omenil, tudi iz tujih virov. To je obljubil gospod Stane Kerin, njen vodja. Praksa dokazuje, da nam lahko pomembno pomaga.

Vendar je odločitev le naša. In želim, da izkoristimo priložnostne samo za sodelovanje, za razgovore-ampak za rezultat: za dom, ki naj bi polepšal starost mnogim občanom.«

SERVISNA CESTA

Napreduje?

»Napreduje. V teku je sprejemanje prostorskih planov, ki bodo dali možnost tudi drugačnih odločitev in ukrepov pri urejanju zemljiških zadev. Sicer pa se je pričelo z urejanjem ob izvozu servisne ceste na Bregu. Tu naj bi zasebnik uredil poslovne prostore. Cona se torej odpira tudi z druge strani.«

PARKIRIŠČA

TOVORNJAKARJI PREPUŠČENI SAMI SEBI

Ker ni servisne ceste, tudi parkirišča za tovornjake ni, in prevozniki si bodo težko zagotovili koncesijo, za katero je parkirišče pogoj. Jim občina ne bi mogla iti bolj v roke?

»Parkirišča bodo kmalu predstavljala določen problem, saj bo prav urejeno parkirišče - lastniško ali najemno, pogoj za izdajo licence.

Prevozniki se zavedajo težav. Vsi večji ribniški prevozniki so zato že odkupili primerne površine in jih tudi urejajo. Mislim, da bodo do roka uspeli.

Zagotovo pa občina ne more zagotoviti ustreznega parkirišča za vsak kamion, ali izdati soglasje za ureditev parkirišča sredi bivalnih naselij. Cilj je, da so parkirišča v obrtnih industrijskih conah ali pa, če le ni mogoče, ob robu naselij, torej tam, kjer je možno zagotoviti primerno infrastrukturo in pogoje in ni moteče za občane.

Stroški priprave lokacij so preveliki in potrebno bo tudi povezovanje ali pa celo najemi parkirišč.«

IGRIŠČE TUDI ZA "BLOKOVSKÉ" OTROKE

Predsedniki hišnih svetov s Knafljevega trga so v imenu lastnikov stanovanj prošnjo za obnovo igrišč naslovili tudi na Občino. V njej so zapisali, da naj se po več kot 20 letih vendarle nekaj naredi za mlade, ki so na tem prostoru bolj številni kot tisti v Lepovčah ali na Griču. Hišni sveti so tu nemočni, saj so obstoječi prostori funkcionalno zemljišče v lasti Občine Ribnica, so zapisali predsedniki svetov.

Vsako leto naj bi Občina namenila denar za urejanje kakšnega igrišča. Zdaj se govori, da bodo tudi Gornje Lepovče problem, saj ni denarja.

Prav tako se šušlja, da naj bi kaj kmalu prišlo v plan tudi igrišče v Dolenjih Lazih, čeprav bi moralo zadoščati že tisto na Bregu.

Ob vsem tem se zastavlja tudi vprašanje, ali so v proračun uspeli priti tudi stanovalci Knafljevega trga s svojo pobudo, da se obnovi igrala in otroško igrišče pred blokii? Znesek verjetno ne bi bil previsok (predvideva se okrog 1 mio SIT) in otroško igrišče je v tem primeru pomembnejše od športnega.

»Tudi letos je Občina namenila sredstva za izgradnjo športnih igrišč. Torej so sredstva zagotovljena. Večji problem pa je, da marsikje gradnje igrišča ne omogočajo prostorski načrti ali pa je ovira lastništvo zemljišč. Za športno igrišče za naselje Lepovče imamo pripravljeno dokumentacijo, ki je usklajena z interesi prebivalcev Lepovč, vendar prostorski akti ne dovoljujejo Upravni enoti Ribnica izdajo gradbenega dovoljenja. Zato moramo počakati. Načrtujemo tudi obnovo igral v obeh ribniških naseljih, tako na Knafljevem kot tudi na Prijateljevem trgu. Pripravljen je že popis potrebnih del, igrala bodo obnovljena v ca 1 mesecu.«

EUROTRANS VSE BOLJ ZAPUŠČEN

Komunala očitno ne bo dočakala objekta, ki je zdaj že v propadanju, a je še vedno last Petrola. V čem je problem?

»Dejstvo je, da občine, lastnice Komunalne (Ribnica, Sodražica, Loški Potok,) in Komunala sama ne morejo vplivati na poslovne odločitve Petrola. Vendar, če bo želel Petrol obnoviti bencinski servis v Žlebiču, bo potreboval zemljišče Komunalne. Vsekakor bo treba počakati še nekaj časa.«

Tekst in foto Alenka Pahulje

STRATEŠKE POVEZAVE V BRANŽI BODO NUJNE

Večkrat se v ribniški javnosti postavlja vprašanje pomena podjetja INLES, d.d., za Ribnico. Ker so v gospodarstvu za primerjavo najprimernejše številke na osnovi uradnih podatkov za leto 1999 (trenutno razpoložljivi podatki), samo nekaj primerjav:

V letu 1999 so pravni gospodarski subjekti v Ribnici dosegli za 17,5 milijard prihodkov, INLES, d.d., skupaj s pripojeno INLES Trgovina, d.d., pa 6,8 milijard, kar predstavlja 39 % vseh prihodkov. Še pomembnejši je INLES pri deležu izvoza. Ves izvoz občinskega gospodarstva je bil 7,2 milijarde SIT, INLES-ov pa kar 4,9 milijarde SIT oz. kar 68 %.

Povprečna bruto plača v gospodarstvu občine Ribnica je bila v letu 1999 126.718 SIT bruto, v Inlesu, z relativno nizko izobrazbeno in kvalifikacijsko strukturo, pa 132.695 oz. skoraj 5 % nad povprečjem gospodarstva občine. V tem letu je bilo v INLES-u zaposlenih 669 ljudi, v gospodarstvu občine pa 1449, torej je INLES zaposloval 46 % zaposlenih v gospodarstvu. Na osnovi pričujočih podatkov si lahko vsak občan predstavlja, da INLES s svojimi zaposlenimi ustvarja blizu 50 % dohodnine, najpomembnejšega vira proračuna občine Ribnica.

INLES, d.d., je poslovno leto 2000 zaključil v skladu z v poslovnem načrtu zastavljenimi cilji. Kot ključni cilj je bil zastavljen pozitivno poslovanje (po celem desetletju izgub). To je bilo tudi doseženo. Čisti dobiček je sicer minimalen (2,5 mio SIT), pomeni pa dober rezultat, zlasti glede na izrazito dviganje cen repromaterialov, ki jih ni bilo možno nadomestiti tako, da bi dvignili ceno izdelkov. Rezultati bi bili zanesljivi tudi boljši, če ne bi bilo na glavnem trgu INLES-a (Nemčija) izrazite recesije pri prodaji oken in vhodnih vrat. Ta je zmanjšala absorpcijsko moč trga za 11 %. Še v letu 1995 se je na trgu Nemčije prodalo v celoti 25 mio okenskih enot, v letu 2000 pa še samo 18 mio. Padec prodaje na ta trg je bil celo nekaj manjši kot 10 %.

Kljub navedenim dejstvom je INLES povečal prodajne prihodke za 16 %, merjeno v SIT, in sicer na 6,1 milijarde SIT, oziroma iz 53,3 mio DEM v letu 1999 na 58,3 mio DEM. Delež izvoza je bil 87 %, pri čemer največji delež odpade na Nemčijo (56 %) in Avstrijo (10 %).

Največjo stopnjo rasti prodaje je INLES dosegal na trgih bivše Jugoslavije, kjer je znašala več kot 40 %, in Avstrije.

Prodaja na zaposlenega je v letu 2000 v primerjavi z letom 1999 narasla za 13 %, in je znašala okrog 12 mio SIT, pri čemer se je bruto dodana vrednost povečala za 8 %, na 3,2 mio SIT. Kapital družbe se je z dokapitalizacijo družbe povečal za 40 %, pri čemer je pomembno, da je INLES v bilanci stanja iz vplačanega presežka kapitala in njegove revalorizacije pokrnil vso izgubo iz preteklih let, ki je znašala več kot 6 mio DEM. Z drugimi besedami to pomeni, da INLES nima več nepokritih izgub iz preteklosti. Kot velik dosežek, ki dokazuje pravilno usmeritev dela uprave družbe, je bistveno zmanjševanje deleža reklamacij v prodajnih prihodkih.

Še v letu 1998 so znašale vse reklamacije 6,1 % prodajnih prihodkov, v letu 1999 so padle na 4,9 % in v letu 2000 na 3,8 %. V INLES-u se zavedamo, da se reklamacijam pri izjemno zahtevnih izdelkih oken po naročilu ne bomo nikoli v celoti izognili. Navedeni trend pa kaže, da je INLES že na nivoju branže v Evropi pri kvoti t.i. novih reklamacij, ki so v letu 2000 znašale 1,7 % prodajnih prihodkov, da pa so nas v preteklem letu obremenjevale zlasti reklamacije v garancijski dobi 5 let, ki so znašale

2,1%. Povedati je treba, da gre zasluga za dvig kakovosti vsem zaposlenim in je to najboljša investicija, da ohranimo sedanje in pridobimo nove kupce.

V letu 2000 se je kot pravilna odločitev pokazala pripojitev trgovske družbe INLES Trgovina, d.d., saj se je prodaja z drugačnimi prijemi na

vomno izhajajo pozitivni posredni efekti. V letu 2000 je bil urejen nov poslovni center, odgovoren za proizvodnjo Les-aluminij in aluminijastih oken ter aluminijastih vhodnih vrat. Navedeni PC je v letu 2000 realiziral 5 % prodajnih prihodkov, v letu 2001 pa jih bo že 8 %. V sami strukturi prodaje še nadalje pada delež lesenih izdelkov, saj je le-ta padel na 56 %, in raste prodaja plastičnih oken in vrat, ki dosega že 32 % prodajnih prihodkov. Okrog 7 % prodaje predstavljajo izdelki stavbnega pohištva, ki jih ne izdeluje Inles (notranja vrata, določeni tipi vhodnih vrat...).

V INLES-u načrtujemo, da bomo navedene pozitivne trende ohranili, želimo pa si tesnejše navezave s poslovnim partnerjem, zlasti za skupen nastop na trgih, kjer doslej nismo bili zastopani, t.j. na trgih vzhodne Evrope in preostalega dela zahodne Evrope, razen Nemčije, Avstrije in Švice. Nadaljevati moramo z razprševanjem trga, saj se je močna navezanost pretežno na trg Nemčije pokazala kot nevarna zaradi neugodnih trendov v stanovanjski izgradnji.

Poleg navedenega pa je INLES ustvaril proizvodne potenciale, kakovost izdelkov in logistiko poslovanja, ki z osvajanjem dodatnih trgov omogoča rast kot enega bistvenih pogojev za razvoj.

Inlesovo razstavišče na letošnjem Münchenskem sejmu

trgih Slovenije, bivše Jugoslavije in Rusije povečala za več kot 40 %, s čimer smo nadomestili izpad prodaje v Nemčiji.

Kot največjo nalozbo je INLES izpeljal nakup večinskega deleža družbe LESCO München, ki ima z INLES-om pogodbo ekskluzivne prodaje na trgih Nemčije in Avstrije, ki predstavljata dve tretjini prodaje. V letu 2001 pa LESCO prevzema tudi prodajo za Švico, kjer so se doslej prodajale minimalne količine naših izdelkov.

V INLES-u smo tudi ponosni na celovito ureditev in videz podjetja, saj nam tuji partnerji priznavajo, da lahko služi kot primer urejenosti. Še posebej to velja za tiste, ki poznajo stanje izpred dveh let. INLES je namreč izredno veliko investiral v podjetniško infrastrukturo, iz teh, nekaterih morda neproduktivnih investicij, pa ned-

Trenuten položaj v branži je izjemno neugoden, poslabšuje pa ga zlasti nadaljnje upadanje prodaje lesenega stavbnega pohištva, zato so strateške povezave v sicer relativno razdrobljeni branži nujne. Partnerji, ki bodo pričeli s skupnim nastopom na trgih, bodo uspešnejši, ker so vložki v trg iz dneva v dan večji in jih individualni nastopi ne omogočajo. Ne nazadnje nam edino strateške povezave omogočajo ustrezno rast prodaje, razvoj in ohranjanje sedanjega števila zaposlenih, kar je za občino Ribnica glede na pomen INLES-a bistveno.

*Predsednik uprave INLES, d.d.:
mag. Andrej Mate*

O položaju Inlesovih delnic na borzi **INLESOVA DELNICA**

TRENTNO SLABO LIKVIDNA

Inlesove delnice za zdaj kupujejo dobro poučeni vlagatelji, ki se zavedajo podcenjenosti delnic in pričakujejo donose v prihodnosti, medtem ko jih delavci prodajajo in ne želijo čakati na ugodnejši trenutek.

INLES, d.d. je pričel s kotacijo na prostem trgu Ljubljanske borze na podlagi Zakona o trgu vrednostnih papirjev in Zakona o nematerializiranih vrednostnih papirjih, ki določata avtomatizem kotacije v primeru, če je družba prvo javno prodajo izvedla na podlagi javne ponudbe. Ker je imel INLES, d.d. kot eno izmed oblik lastninskega preoblikovanja javno prodajo delnic, tudi spada med družbe, ki potem, ko so vpisane v centralni register pri Klirinško depotni družbi (KDD), začnejo kotirati na prostem trgu.

Prosti trg je potrebno ločiti od borzne kotacije, saj predstavlja ločeni segment organiziranega trga vrednostnih papirjev. Na prostem trgu se trguje s tistimi vrednostnimi papirji, za katere je bila uspešno opravljena javna ponudba, oziroma jim je Agencija za trg vrednostnih papirjev izdala dovoljenje za organizirano trgovanje, in niso bili sprejeti v borzno kotacijo. Za družbe, ki kotirajo v borzni kotaciji, namreč veljajo še nekatere dodatne zahteve.

Prosti trg tako sicer ni uradna borzna kotacija, je pa organiziran trg, ki ga borza zaradi proste prenosljivosti teh papirjev omogoča v interesu imetnikov vrednostnih pa-

pirjev in članov borze.

V smislu trgovanja med njima ni bistvenih razlik. Edina bistvena razlika med njima v tem smislu je, da na prostem trgu ne veljajo omejitve glede gibanja tečajev, medtem ko je v uradnem borznem trgu 10-odstotna omejitev gibanja tečajev glede na predhodni trgovalni dan. O ostalih razlikah, zlasti o prednostih in slabostih kotacije na enem ali drugem trgu, pa morda kdaj drugič. Če se vrnemo na delnico INLES, d.d., je potrebno povedati, da je v tem trenutku izredno slabo likvidna. Dnevni promet z njo je zanemarljiv, kar seveda pomeni, da tudi tržni tečaj (pravilno: enotni tečaj), ki ga zasledimo v dnevnem časopisju, ni realen, saj ga lahko bistveno spremeni že minimalen posel. Že z nakupom minimalne količine delnic se ta tečaj lahko dvigne tudi za 100 %, kar se je v preteklosti že dogajalo.

Zaradi lažjega razumevanja, zakaj se to dogaja, naj povemo, da je posledica pravice delničarjev kot lastnikov delnic, da postavljajo poljubno ceno, po kateri želijo z delnicami trgovati (v našem primeru prodajati). Gre za t.i. limitirano ponudbo, ki se razlikuje od tržne po tem, da se pri slednji posel sklene glede na trenutno doseženi tečaj na trgu. Pri limitirani ponudbi pa se ponudbe delničarjev razvrstijo po vrstnem redu od najnižje do najvišje. Vlagatelj, ki želi kupiti določen delnic, jih kupuje po tem vrstnem redu, t.j., ko delnic zmanjka na najnižjem nivoju, jih pobira na višjem. S tem se seveda dviguje tudi enotni tečaj delnice, ki je definiran kot s količino ponderirana aritmetična sredina tečajev vseh tržnih poslov, sklenjenih s posameznim vrednostnim papirjem, ki se oblikuje ob koncu trgovanja na ta dan (149. člen Pravil borze). Na enotni tečaj ne vplivajo

aplikacije, razen če so ti poslali edini posli s tem vrednostnim papirjem v dnevni in promet s svežnji.

V primeru INLES, d.d., se praviloma na najnižjih nivojih (ki se objavljajo v dnevnem časopisju), pojavlja po ena sama delnica.

Že ta značilnost trga in dejstvo, da se na trgu pojavlja manj kot 1 % vseh delnic, ki kotirajo na borzi, daje odgovor, zakaj INLES-a ni mogoče kupiti za 1 mio DEM, kolikor bi znašal produkt trenutno tržne cene s številom vseh delnic. Seveda je potrebno upoštevati tudi splošno pravilo, da povečano povpraševanje po nekem predmetu povišuje njegovo ceno.

Drugi razlog za zgornjo trditve pa je seveda bolj pragmatičen, saj ima INLES v svoji delniški knjigi v glavnem institucionalne lastnike (čez 80%), vključno z državo, ki so delnice kupovali po veliko višjih cenah in bi si težko privoščili preveliko izgubo s tako nizko prodajo.

Ob analizi sprememb delničarjev v delniški knjigi, ki jo mesečno dobivamo iz KDD, s čimer imamo tudi možnost spremljati sleherno transakcijo, ugotovljamo, da se na strani povpraševanja oziroma napaka pojavljajo predvsem dobro poučeni vlagatelji (fizične in pravne osebe), ki se zavedajo podcenjenosti delnic in jih kupujejo zaradi pričakovanih donosov v prihodnosti. Na drugi strani pa se kot prodajalci pojavljajo predvsem delavci družbe, ki bodisi na ta način rešujejo svoje likvidnostne težave bodisi iz kakšnega drugega vzroka. Kot pogost razlog se (žal) še vedno pojavlja tudi nevednost in nezainteresiranost za čakanje na ugodnejši trenutek.

Miha Klun, vodja pravne službe Inles, d.d.

IZ POSLANČEVE ZAPISNICE

Državni proračun 2001

Piše:

*mag. Janez Drobnič,
poslanec Državnega zbora*

Letošnji proračun naše države bo nominalno za 16,1 % višji, kot je bil lanski. Kaj povečanje pomeni, ni jasno niti pripravljalcu, Vladi RS. V njem se lahko skriva višja inflacija, neplačane obveznosti za preteklo leto ali pa še kaj drugega. Iz podatkov se da ugotoviti, da bo tudi proračunski primanjkljaj višji kot leto poprej, zato se bo po napovedih Vlade še povečalo zadolževanje naše države, tako doma kot tudi v tujini. Iz podatkov vidimo, da bo večje za 37,3 %. Že obstoječi dolg kaže, kje smo jemali finančne vire za zgodbo o uspehu, ki jo bo potrebno enkrat plačati iz lastnih žepov. Upajmo, da ne iz najplitvejših. Dodatno je ostalo nepokritih še 48 milijard lanskil terjatev, ki so evidentirane tudi v obrazložitvi proračuna, ne vemo pa, koliko je drugih terjatev.

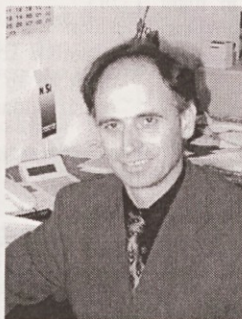
Če odmislimo ministrstvo za finance, se bodo najbolj povečala proračunska sredstva v zdravstvu (36,6 % rast proračuna zdravstvenega zavarovanja je nominalno večji le za 13,2 %), okolju in prostoru (35 %), pravosodju (28 %), obrambi (26 %), kmetijstvu (25 %); najmanj pa si obetajo v šolstvu in znanosti (18 %), delu in socialni (17 %) in zlasti v prometu (1 %). Iz teh podatkov bi si torej lahko obetali čistejšo okolje, več rešenih sodnih zadev, mir v vojašnicah, boljše zdravstvene storitve in zadovoljne kmete, medtem ko naj bi ostali še bolj na repu glede izobrazbe (ali pa bo šolanje postalo še manj dostopno kot doslej), pa tudi revščina se

lahko razširi. Glede na skopo odmerjena sredstva za ceste bodo te verjetno odslej še slabše vzdrževane. Morda pa se bomo zaradi dragega bencina prisiljeni voziti manj in bi s tem očevali okolje. Vsak stvar ima tako slabe kot dobre plati.

Ker bomo prisiljeni že v letošnjem letu plačati tisto, kar smo porabili v lanskem letu, pa nismo plačali, verjetno z boljšimi storitvami, zadovoljstvom kmetov in blaginjo ne bo nič. Za zdravstvo je značilno, da postajata tehnologija in zdravila vse dražja, zato bi veljalo počakati z veseljem glede boljših storitev, zlasti če je v tem povečanju še povišanje zdravniških plač. Ko nekoliko pobliže pogledate napovedano strukturo stroškov po ministrstvih, ugotovite, da je povečanje najvišje na postavkah plač zaposlenih in materialnih stroških, slabše pa je pri neposrednih plačilih storitev uporabnikom državljanom. Ker je sprejetje proračuna še precej daleč, lahko pride do sprememb, saj se bodo nekateri poslanci ali poslanske skupine hoteli izkazati pred volivci in bodo vlagali dopolnila (beri: večjo porabo proračuna), kar bo nekdo moral tudi plačati, saj na darove iz tujine ni računati. Tujina pa kaj malo da na solidarnost in rajši izstavi krepke račune za najete kredite. Dragi bralci, vsako prizadevanje poslancev, da zagotovijo denar za ljudem všečne programe, ne pomeni nujno državotvornega dejanja. Zato bodite pozorni pri spremljanju razprave v parlamentu. Nekaj je zares gotovo: da za zimo pride pomlad. Ta je pred vrati.

Zato rajši pozabite na skrbi in prisluhnite naravi, ki se pomladno prebuja.

Lepo vas pozdravljam!

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska pisarna
Nove Slovenije

Mag. Janez Drobnič vas pričakuje vsak ponedeljek od 10. do 13. ure v prostorih NSi, na Škrabčevem trgu 40.

Svoje pobude ali mnenja mu lahko sporočite na tel.: 031 348 908, po e-pošti na naslov: janez.drobnic@dz-rs.si ali pošljete na fax: 478 98 72.

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska pisarna
Socialdemokratske Slovenije

Poslanska pisarna poslanca Jožeta Tanka bo odprta 9. aprila, 7. maja in 11. junija od 16. do 18. ure, v prostorih OO SDS Ribnica, Škrabčev trg 40.

Vprašanja in pobude lahko naslovite tudi:

po pošti:

**Državni zbor RS
Šubičeva 4
1000 Ljubljana
ali
Občina Ribnica
Gorenjska cesta 3
1310 Ribnica**

**telefonsko: 478 95 30
po elektronski pošti:
joze.tanko@dz-rs.si
po telefaxu: 478 98 77**

Vse več prosilcev pomoči, ŽUPNIJSKA KARITAS PA ŠE VEDNO BREZ SVOJEGA SKLADIŠČA

Sveto leto 2000 je za nami. Delavci Župnijske Karitas smo se 15. februarja zbrali na občnem zboru in pregledali v preteklem letu opravljeno delo. Ugotovili smo, kako je naše delo vsako leto bolj in bolj potrebno. Na nas se obrača vedno več prosilcev, ki so socialno-varstvene pravice že iskali pri ustreznih ustanovah, pa vendar še vedno živijo na robu preživetja.

V našem okolju je vse več eksistenčno ogroženih družin, ki se pogrezajo v vedno večje dolgove. Grozi jim odklop elektrike, vode, deložacija....

Kako pomagati takim družinam? Kako lahko pomaga Karitas?

V letu 2000 smo z denarjem, ki ste nam ga darovali v nabirkah v cerkvi in preko radia UNIVOX, pomagali plačati položnice petnajstim družinam in dvema posameznikoma v skupnem znesku nad 500.000,00 SIT.

Preko Škofijske Karitas smo dvakrat priskrbeli prehrabene pakete in higienske pripomočke za osemindvajset družin. Škofijska Karitas je dvema otrokoma omogočila letovanje na morju, petnajstim družinam je pomagala pri nakupu šolskih potrebščin, dvema družinama je plačala položnice in material.

Škofijska Karitas je našim družinam pomagala v višini 900.000,00 SIT.

V naši župnijski cerkvi smo kar nekajkrat ponudili položnice za pomoč ogroženim ljudem v našem širšem okolju in tujini (STISKA, PLAZ, NUBE) in tako pokazali, da znamo pokukati čez plot in videti, da je tudi drugod po svetu veliko gorja in trpljenja.

Vsaj dvakrat na leto delavci Karitas obiščemo oskrbovance v Domu starejših občanov v Kočevju in jih skromno obdarimo. Veselje v njihovih očeh je dokaz, kako malo je potrebno, da razveselimo sočloveka.

Letos Karitas praznuje deseto obletnico. V tem obdobju je pomagala veliko ljudem, potrebnim pomoči, in njeno delo je vredno občudovanja. Žalostno je, ker Karitas še vedno nima od države priznanega pravnega statusa, kar bi jo enakopravno uvrščalo med ostale dobrotelne organizacije.

Naša pomoč ljudem je popolnoma odvisna od velikodušnosti darovalcev.

V mesecu decembru 2000 smo za pomoč zaprosili Občino Ribnica, vendar še do danes nismo prejeli odgovora. Nujno bi potrebovali skladišče, sedaj ga delimo z RK Ribnica, a je odročno.

Vsakdo, ki dela v Karitas, ve, kaj pomeni to delo in koliko prostovoljnega časa je vložena vanj. Delavci Karitas bomo še naprej iskali poti, ki bodo vodile ljudi iz njihovih stisk, za katere v večini primerov niso sami krivi.

To bo naša izkaznica, po kateri nas bodo presojali kot kristjane.

Hvala vsem, ki po svojih močeh pomagata reševati stiske naših družin in posameznikov doma in po svetu.

DP

VABILO

Vse ljudi dobre volje vabimo v soboto, 31. marca, ob 19. uri, na proslavo 10. obletnice ustanovitve ŽK Ribnica in Dolenja vas. Slovesnost bomo imeli v župnijski cerkvi v ribnici s sveto mašo in kulturnim programom.

Župnijska Karitas

DOSEGLI SMO ...

Dve zlati priznanji in uvrstitev na državno tekmovanje mladih glasbenikov

Regijsko tekmovanje mladih slovenskih glasbenikov dolenske regije se je letos odvijalo v Brežicah zadnje dni zimskih počitnic-2., 3. in 4. marca.

Tekmovali so učenci klavirja, pihal in komornih skupin s trobili. Z naše šole se je tekmovanja udeležilo 5 učencev: 3 učenke klavirja, učenka flavte in učenec klarineta. Tekmovalci so razdeljeni po kategorijah v starostnih skupinah:

1. A-kategorija starost do 11 let; 1. B-kategorija starost 12 in 13 let; 1. C-kategorija starost 14 in 15 let; še starejši pridejo v II. in III. kategorijo.

Vsi udeleženci, ki so na regijskem tekmovanju dosegli od 90 do 100 točk in prejeli zlato priznanje, se bodo uvrstili na državno tekmovanje mladih glasbenikov, ki bo konec meseca marca v Ljubljani.

Mi smo veseli dveh zlatih priznanj, ki sta jih prejeli Eva Zakrajšek, klavir 1.A-kategorija s prof. Izabelo Vlašič, in Saša Jamnik, flavta 1.C-kategorija z učiteljico Metko Priteržnik. Toni Valčič, klarinet 1.B-kategorija z učiteljem Borisom Galičičem je dosegel srebrno priznanje, Mojca Debeljak klavir, 1.A-kategorija s profesorico Eleno Metelko je prinesla bronasto priznanje, Jona Bambič klavir 1.B-kategorija z isto profesorico je prejela priznanje za udeležbo na tekmovanju.

Pohvale in čestitke si zaslužijo tako učenci kot njihovi mentorji, gotovo pa imajo veliko zasluže za uspeh tudi starši, ki so jim v oporo in vzpodbudo.

NASTOPALI SMO ...

Ob letošnjem kulturnem prazniku so se na dveh glasbenih večerih predstavili naši učenci in učitelji. 3. februarja smo prisluhnili violinskemu triu, ki ga sestavljajo profesorji Ksenija Abramovič, Ivo Vlašič in Jože Rajk. Na klavirju sta jih spremljali profesorici Izabela Vlašič in Elena Metelko.

Pohvalno je, da učitelji sami želijo javno nastopati, saj s tem vzdržujejo lastno kondicijo igranja in stik s publiko, kar se ob samem pedagoškem delu kaj hitro izgubi.

Učenci pa so imeli dva zanimiva javna nastopa. Resnejšega ob kulturnem prazniku, ko so izvedli koncert slovenskih skladateljev, in zabavnejšega v pustnih dneh, ko so zabavali publiko in sebe s koncertom v maskah. Ta je bil na naši šoli prvič, vendar bo od letos postal tradicionalen.

OKUPACIJA

KJE? V ribniški glasbeni šoli.

KDO? Maškare z vseh vetrov.

DOMAČI? Izginili. Se poskrili?

KDAJ? Nekaj dni pred pustom.

ZAKAJ? Za presenečenje, pustno ogrevanje in lastno veselje.

KAKO? S koncertom v maskah. Igrali, peli, poplesovali...

Posledica? Splošno zadovoljstvo in navdušeno ploskanje. Za nastopajoče še krof, poslušalci pa usta do ušes in poplesavajoča ulica.

T.D.

Foto Jože Rajk

V februarju smo imeli na glasbeni šoli v gosteh učence iz dveh ljubljanskih glasbenih šol: Vič - Rudnik in Ljubljana - Center. Pod okriljem prve deluje klavirski trio, ki ga sestavljajo: Manca Trček klavir, Urška Trček violina, Tilen Artač violončelo. Njihov mentor je profesor Matija Terčelj.

Iz občasnega družinskega muziciranja (*Manca in Urška sta sestri, Tilen je njen bratranec*), je trio pod strokovnim vodstvom profesorja Terčelja zrastel v skupino, ki je že po prvem letu delovanja prejela na državnem tekmovanju leta 1999 zlato plaketo in 3. nagrado.

Vsi trije se udeležujejo tekmovanj tudi vsak na svojem instrumentu in dosegajo lepe rezultate.

Na večer 2. februarja so nas navdušili s svojim zrelim muziciranjem zahtevnega programa, ki so ga v celoti izvajali na pamet, kar redko zasledimo pri tako mladih komornih skupinah. Med njimi je bilo čutiti iskreno medsebojno povezanost, ki dodatno pripomore k dobri glasbeni izvedbi.

Vsak od njih je zaigral tudi solistično. Manca je z Mendelssohnovim Rondojem capriccioso za klavir naravnost zablestela. Doživeli smo res lep glasbeni večer.

Drugi naši gostje so bili učenci glasbene šole Ljubljana - Center. Lepo so se predstavili na različnih instrumentih, pevci pa so večer zaključili z odlomkom iz filma *Moje pesmi, moje sanje*.

Za nas posebej zanimiva sta bila instrumenta, ki jih na naši šoli še nimamo: harfa in fagot. Obljubili smo si, da bodo drugo leto naši učenci gostovali pri njih v Ljubljani.

Glasbene novičke pripravila *Bernarda Kogovšek*
Foto *Metka Lesar*

Dramska skupina KUD Sv. Gregor vabi na
ogled veseloigre v treh dejanjih

POSLEDNJI MOŽ

Predstave bodo:

sobota, 31. marec, ob 20. uri, Kulturni dom, Sv. Gregor
petek, 6. april, ob 20. uri, Dvorana Ideal, Ribnica
sobota, 7. april, ob 20. uri, Dvorana OŠ, Sodražica
sobota, 21. april, ob 20. uri, Dvorana OŠ, Dolenja vas
nedelja, 22. april, ob 15. uri, Kulturni dom, Sv. Gregor
petek, 27. aprila, ob 20. uri, Dvorana Ideal, Ribnica

**Glede na ponujene termine smo prepričani,
da vam predstava nikakor ne bo ušla izpred oči!
Vam ne sme, drugače vam bo žal!**

TOLIKO ZVESTE, KOLIKOR VPRAŠATE

Ljudje se razlikujemo po načinu dobivanja informacij. Med opravljanjem dela, vožnjo v avtomobilu, avtobusu je primerno poslušanje radia. Poslušamo, slišimo, nekateri tudi presojujejo, ali je povedano resnično objektivno. Do izjav zavzamemo določeno vrednostno sodbo. Obstaja skupina ljudi vizualnega tipa, ki da večjo veljavo zapisanemu sporočilu v dnevnem časopisju. Lahko le zvečer četrt ure pri TV dnevniku prisluhneš dogodkom dneva, izveš pa vedno le tisto, kar je nekdo pripravljen povedati.

Prav je, da bi nas zanimala tudi stvari, ki so nam bližje. Starši naj bi vedeli, kako preživljajo dan njihovi šoloobvezni otroci; položaj staršev pa se z odrasčanjem otrok zelo spreminja. Ko pride iz šole 10-letni otrok, zasuje mamina ušesa navdušujoča pripoved o dogodkih v šoli, kaj je povedal sošolec o svojem psu in kanarčku, kako si on želi za darilo za rojstni dan hrčka.... Pozoren poslušalec razbere iz pripovedovanja otrokovo bogato čustveno doživljanje, ko spremlja šolsko dogajanje in podoživljanje le-tega. Isti starši čez 3 leta popoldne ne bodo od svojega najstnika izvedeli ničesar. Čez nekaj časa ga bo oče vprašal: "Kako si?" Dobil bo odgovor: "V redu," in pogovor bo zaključen v zadovoljstvo mladostnika, da starši ne tečarajo, in v razočaranje staršev, da od otroka ničesar ne izvedo.

Mogoče bi bilo potrebno vprašati drugače, da zaimku "si" sledi še omemba določenega dejanja, na primer: očistil svoje čevlje na predpražniku pred stopnicami vhoda v šolo, pozdravil dežurnega učitelja ali hišnika, odložil poravnane čevlje v garderobno omarico pred matično učilnico, opravil dolžnosti reditelja za malico ali razred, pospravil papirčke in ostanke lizik, ki si jih podaril sošolcem ob rojstnem dnevu, poskrbel, da tvoj prenosni telefon ni zvonil med učno uro... Za postavljanje takšnih vprašanj je potrebno več razmišljanja in vživljanja v otrokov delovni dan. Nepoznavanje otrokovega dela lahko spretno prikrije vprašanje: "Kako pa se danes počutiš?" Seveda je ob tem otroku treba povedati, da ne bo zadovoljil odgovor: "dobro" ali "v redu", ki izraža v največji meri lenobnost misli in je postal že nekakšna fraza, izrečena mimogrede,

pogosto uporabljena v zadnjih 20 letih tudi pri odraslih, ki smo, če to hočemo ali ne, zgled mladini. Beseda "dobro" (prislov od dober; Slovar slovenskega knjižnega jezika, DZS 1994, str.147, str. 1151) ima nadaljevanje v dejanju; na primer: dobro gospodariti, dobro misliti o ljudeh, dobro vzgojiti otroke...., ali izraža precejšnjo temeljitost dejanja: posodo dobro očistiti, iz dobro poučenih krogov se je izvedelo, dobro znan obraz, dobro ste se držali, dobro veš, da ne morem....

Tudi izraz "v redu" ima zelo širok pomenski obseg. Ali se ne bi otrok potrudil in našel dobre lastnosti staršev, prijatelja, učitelja, namesto odgovora: ta prijatelj je v redu, kosilo je v redu, knjiga je v redu... Prepegosta uporaba besed "dobro" in "v redu" siromaši naše izražanje, prikriva pravo čustveno stanje in posplošuje zelo različne občutke, ki so vsakemu človeku lastni. S takimi izrazi dopuščamo samo še nasprotno stanje - "slabo" ali le še vmesno - "še kar".

Starši naj bi otroke vzpodbujali k besednemu izražanju čustev. Lepo bi bilo, če bi prevladovala pozitivna usmerjenost vsaj v ustnem opisovanju dožitih občutkov: kako lepo so se svetle kapljice rose na travi ob cesti, kako veselo so prepevali ptički že ob 7. uri zjutraj na drevju ob grajskem obzidju... Nekateri mladostniki lažje izpovejo svoja občutja na papirju; prevladujejo pa otožne, mračne misli o neizpoljenem pričakovanju, praznini in temi. Pomagajmo jim z vedrimi pogovori vlti poguma in življenjskega optimizma. Za to ni potrebno nepremično enournno sedenje za mizo, zadoskuje spontan pogovor med vsakdanjimi opravili: pranjem avtomobila, kidanjem snega ali zamenjavo pregorele žarnice. Splača se potruditi, ne bo vam žal! Čeprav bo vaš štirinajstletnik pomignil vrstniku: "Ne meni se za mojega očeta, tako staromod-en je." Ko bo sin star 30 let, bo razmišljal takole: "Morda bi moral očeta vprašati, kaj misli. Konec koncev ima veliko izkušenj." Zavedajmo se dejstva, da se vedenjski vzorci v družini nadaljujejo iz roda v rod, naj se nadaljujejo in ohranjajo le najboljše.

Jana Lampe

Darilo vsem, ki v srcu dobro mislijo

Zopet so zaveli topli in blagi vetrovi, k nam prihaja vsako leto težko pričakovana pomlad, pričakovanje in prebujanje novega življenja. Torej so minili že skoraj trije meseci novega tisočletja, trije meseci, ko se je po celem svetu sklenilo praznovanje svetega leta 2000, trije meseci so prešli, kar se je izteklo leto, ko se je pri nas končala vseslovenska sinoda z zanimivim gestom "Izberi življenje".

Veličina vsakega človeka, ženske ali moškega, je v tem, koliko se zna odpovedati sebičnosti, koliko je pripravljen delati v korist drugega, mu pomagati, se zanj žrtvovati, ljubiti ga, ne da bi pri tem gledal na lastne želje in koristi. Vsekakor so te nesebičnosti polne vse matere, vse tiste ženske, ki so pripravljene sprejemati in posredovati življenje ter ga nato vsak dan, vsak trenutek z veliko ljubeznijo spremljati in ohranjati. In v tretjem mesecu se vsako leto spominjamo vseh žensk in mater, ki so polne te ljubezni.

Pred kratkim sem, brskajoč med starimi papirji, zapiski, zvezki in knjigami, našel nekaj orumenelih listov z zgodbo, ki sem jo nekoč prejel in takrat so mi zagotavljali, da temelji na resničnem dogodku. Ko sem jo prebiral, sem se spomnil na zgoraj omenjene mejnike našega časa ter pristal, da jo odstopim Rešetu v objavo. Glede na obsežnost bo verjetno objavljena v dveh ali treh nadaljevanjih. Naj bo torej ta zapis moje darilo vsem ženskam in materam, ki so sprejemale življenje in ki ga še bodo, vsem tistim, ki se nesebično darujejo za druge, skratka, vsem ljudem, ki v srcu dobro mislijo, v zahvalo za njihovo nesebično ljubezen.

Jože Lampe

SPOZNANJE

I.

Bojana mu je povedala vso resnico in tistega dne se je vrnilo v njuno življenje nekaj novega; povsem tuje in nerodno je prodirala v njuni srca neka skrivna sila, ki ju je odbijala. Kar je počela ona, njemu ni bilo všeč, in njej ni ugajalo, kar je storil on. Držala sta se za roke kot tolikokrat doslej, toda, toda njuni srca sta bili daleč narazen; leden mrz je spreletel in takoj nato občutek, kot da bi držala razbeljeno železo. Njegov poljub ob slovesu je bil hladen in kljub temu dolgo ni mogla zaspiti. Njegove ustnice je čutila na svojih, žgale so jo, da si jih je spirala z mrzlo vodo in vendar, neljubi občutek kljub temu ni jenjal.

Bilo pa je še nekaj drugega, kar ji ni dalo sproti noč za nočjo. Bila je komaj porajajoča se bojazen, mrzla slutnja, ki pa je rasla; grozila je, da bo prerasla v orkan. Strah je bil, neljuba misel, da jo bo Uroš pustil. In ravno sedaj, ko najbolj potrebuje močno roko, oporo, sedaj, ko bi rabila nekoga, da bi z njim delila veselje in težo svojega prezgodnjega materinstva.

Res je nekega dne Uroš izbruhnil, ko jo je kot navadno spremljal po končanih predavanjih na stanovanje. Izbruhal je iz sebe grmado besed, bruhal jih je nato dan za dnem, bruhal, in Bojanino srce se je razklalo na dvoje. Iz te razpoke, ki je ob vsaki besedi postajala vse globlji prepad, so vstajale nove besede, ki niso bile čisto nove. Odmev so bile, odmev vseh tistih besed, ki jih je Uroš izrekel naglas, vseh tistih s pritajenim glasom izrečenih, šepetajočih; vstajal je odsev njegovih hladnih pogledov.

In ta odmev, bučanje silnega vetra, ki je naznanjal bližajočo se nevihto, orkan, jo je spremljal vsepovsod. Previl je glas profesorja na predavanjih: "Tega otroka ne moreš roditi. Pojdi k zdravniku in uredi to stvar." Glasnejši je bil ta odmev od hrupa avtomobilov na cesti: "Ne bodi starokopitna z raznimi predsodki; pomisli na svoj študij, na svojo honorarno zaposlitev v bolnici." Da, tudi tam, tudi tam jo je spremljal nesrečni odmev in se mešal med jok in stok bolnikov: "Poglej, tudi druge store prav tako. Le česa se bojiš? Jaz sem že sit te živčnosti in napetosti."

Vsak večer bolj utrujena se je vračala v svojo kletno sobico. Mislija je na čisto vsakdanje stvari, sploh ni hotela misliti; poslušala je radijske igre, kadar je bila sama, samo da ne bi slišala glasov iz prepada. Toda zaman. Iz vsakega kota, vsake sence, iz vsake besede, vsakega akorda zabavne glasbe je vstajal tisti, tisti zopni, tisti nadležni vse preglašujoči odmev: "Nočem še novih sitnosti zaradi tebe in tvojega pankrta, ki se ga nočeš znebiti, dovolj težav imam že s tisto žensko, ki mi je včeraj skočila pred kolo iz avtobusa, da sem jo podrl po cesti." In ko je v postelji zapirala svoje vsak dan bolj trudne oči, je bil zopet tu. Oglašal se je, včasih zapovedovalno, preteče in zopet sladko prigovarjajoč: "Le malo poguma in časa potrebuješ in vse bo hitro končano. Glej, zopet bova sama, tiste tretje osebe ne bo več med nama in vse bo dobro kot poprej." In zopet: "Saj razumem, da ti je nerodno iti k zdravniku, sicer pa lahko to tudi midva sama opraviva, saj oba študirava medicino..." Ali ni vse to preprosto? Sicer pa, če nočeš, potem, potem me ne potrebuješ več in jaz ne tebe, sploh pa ne potrebujem pranja plen in podobnega, saj razumeš, ne potrebujem tega..." Odmev je postajal iz dneva v dan, iz ure v uro vse močnejši, vse glasnejši je bil iz trenutka v trenutek; besnel je, podiral in ruval je vse lepe sanje bodoče mamice. Vstal je odmev odmeva, se odbijal od skale do skale; odbijal se je od besede do besede nekoč izgovorjene njej, ki mu je vsak dan bolj verjela. Tam spodaj nekje, spodaj pod prepadenim srcem pa je raslo bitje, ki ni o vsem tem vedelo ničesar; vsega tega še slutiti ni moglo. Vendar pa je **bilo**, pripravljalo se je na življenje in bi nekega dne to moglo biti...

In odmevi so končali svoje delo; končano je bilo vse...

MAJDA, HVALA TI ZA NESEBIČNO POMOČ!

Dan se je nagibal k večeru, ko sem žalosten in razočaran sedel v invalidskem vozičku in razmišljal o dnevu, ki se zaključuje, in ne morem verjeti, da so besede slovesa resničnost.

"Pravi prijatelj ni le ta, ki v dobrih časih te pozna, le v težkih dneh trpljenja spoznaš prijatelja življenja..." pravi naš pesnik Gregorčič. In res sem ga spoznal; še več kot prijatelja. To je bila moja negovalka Majda Lušin iz Zapotoka, ki bi se ji na tem mestu rad zahvalil.

Rodil sem se kot vsak otrok. Kako sem živel kot dojenček, tega vam ne morem opisati, ker se ne spominjam. Spominjam pa se otroštva, dobe odraščanja. Še posebej pa se spominjam dneva, ko se mi je spremenilo življenje - v življenje, kakršnega živim danes. Spoznal sem krutost realnega življenja do ljudi, ki so drugačni tako ali drugače. Spoznal sem sovraštvo in nestrpnost. Moral sem sprejeti resnico, da bom odvisen od invalidskega vozička, sprejeti tudi to, da bo bolezen kljub napredku medicine napredovala in mi bodo posamezni organi ali organski sistemi postopoma odpovedali in bom s časoma popolnoma odvisen od tuje pomoči, kar se je žal že tudi zgodilo.

Center za socialno delo Ribnica sem zaprosil za pomoč in jo tudi dobil - Majdo Lušin. Beseda hvala je za vse, kar mi je storila, mnogo mnogo premalo. Človeka s tako čutečim srcem, kot je Majda, je zares težko najti ali pa ga tu naokoli ni. Že prvi stik z njo kot negovalko mi je olajšal težo bremen, ki mi je naložena. Čeprav težko govorim, sem skoraj nepokreten, slabo vidim, sva se z Majdo resnično razumela kot prijatelja. Čutil sem, da je vsako njeno delo pri meni narejeno z ljubeznijo do bližnjega, brez pomisleka na to, ali bo to zares plačano. Majda mi je poleg fizičnega dela, ki ga je opravljala (oblačenje, priprava hrane in zdravil, izvajanja osebne higiene, pisanja pisem, branja novic...), nudila tudi močno moralno oporo. Kljub razpetosti med nami, pomoči potrebnimi, (imela jih je več), družino in osebnim življenjem je imela zame čas, lepo, iskreno besedo pohvale, pa tudi graje. K meni je prihajala 2x dnevno, če sem jo rabil, pa tudi večkrat - nikoli z nejevoljo. Nikoli nisem opazil, da ji je to odveč, pa čeprav je imela dela vedno več kot preveč. Tudi visok sneg ji ni bil opravičilo. Vedela je, da skozi okno ne morem oceniti, kolikšna je višina snega, in da ne bi bil razočaran, če je ne bi bilo, se je peš podala iz Sodražice. Ko sem nemočen obležal na tleh, me je reševala: na pomoč je poklicala svaka, bližnjega sosedo ali pa svojo sestro iz sosednje vasi; v skrajnem primeru pa me je sama dvignila na voziček ali posteljo. Velikokrat sem se spraševal, od kod njej tolikšna pozitivna energija, pa je odgovor najbrž v tem, da je hči gluhih staršev, da je od rane mladosti živel med invalidi in starejšimi, jih sprejemala in se od njih učila, v čem je smisel in lepota življenja.

Upam si trditi, da so jo imeli zelo radi vsi varovanci, saj so jo velikokrat klicali, ko je bila pri meni. Majda je oseba, ki je včasih že po samem izrazu obraza in posamezno izgovorjenih besedah (težko govorim), vedela, kaj želim, in če je bilo to v njeni moči in meni v dobro, je ustregla. Svojo pozitivno energijo je prenašala name. Na vso moč se je trudila, da sem kljub težki invalidnosti lahko ostal doma - tam, kjer je najlepše. Ko je moja mama odhajala v dom za ostarele, mi je rekla, da sem preskrbljen, ker imam tako dobro negovalko. In res mi je Majda v nekem smislu nadomeščala mamo. Ona mi je posojala roko, posojala oči, organizirala zdravstveno pomoč, kadar je bila le ta potrebna. Čutila se je odgovorna zame in za druge varovance, ki so ji bili zaupani, čeprav, kot sem že omenil, jo je doma čakala družina.

Na tem mestu bi se rad zahvalil tudi radiu Univox, ki mi krajša dolge dni, sorodnikom in sosedom za fizično pomoč, osebju ZD Ribnica za nudenje zdravstvenih uslug, Centru za socialno delo Ribnica, da me je zaupal taki negovalki, a hkrati vas sprašujem "ZAKAJ STE MI JO VZELI?" - Želim odgovor na to vprašanje.

Majdin odgovor na moje vprašanje, zakaj ne bo več moja negovalka, je bil, da nima ustrezne izobrazbe. Je res vse samo izobrazba? Ali ni več vredno čuteče srce, kot pa ne vem kakšna stopnja izobrazbe pri takem delu, kot ga je opravljala Majda?

Živim kot vi, pa vendar drugače, in vi tega ne morete ali nočete razumeti; morda pa kdaj boste. Besede ob slovesu odmevajo in večni ZAKAJ mi ne da miru.

Majda, tebi še enkrat iskrena hvala; to je vse kar morem. Upam, da ti bo ta nesebična pomoč enkrat povrnjena - morda na drugem področju.

Alojz Skopec
Hudi Konec

ČE BI SOLZA OBUDILA,
TEBE ČRNA ZEMLJA NE BI KRILA

ZAHVALA

Tiho in mnogo prerano nas je zapustil
naš ljubi mož, ati, sin, dedi in brat

DUŠAN OKOREN

iz Grčaric

Ob njegovi mnogo prerani smrti se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, sodelavcem, znancem, še posebno pa prijateljem, ki ste nam kakor koli pomagali v teh težkih trenutkih. Posebna zahvala g. Norbertu Černetu za lepe besede slovesa. Zahvala župnikoma, g. Franciju Frantarju in g. Avguštinu Klobčarju, za lepo opravljen mašni obred. Zahvaljujemo se tudi dr. Dušanu Rupačiču, sestri Alenki Novosel, dr. Dušanu Božiču, sestri Darji Pahulje, gasilcem ter pevcem iz Dolenje vasi.

YSI NJEGOVI

Najhujša vseh je bolečin v nesreči srečnih dni spomin.

Ne stoj ob mojem grobu
In ne jokaj!
Ni me tu, ne spim.
Sem povsod s Teboj
In z vami.

ZAHVALA

ob boleči izgubi moje ljube žene, naše
mamice in babi

MARIJE ARKO

iz Nemške vasi

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste jo obiskovali v času njene bolezni in jo s svojimi besedami razvedrili ter ji vplivali pogum.

Zahvaljujemo se osebju in zdravniku ZD Ribnica, župniku, g. Maksu Ipavcu, za lepo opravljen mašni obred in za tople, tolažilne besede, ki razsvetljujejo temo in nam dajejo moči, da bomo živeli naprej.

Hvala organistu in vsem pevcem, ki so ji zapeli v slovo, pogrebem, ministrantom, Komunalni in pogrebni službi AVE, ge. Nadi Lovšin.

Posebej bi se radi zahvalili svakinji in teti Jožici Kožarjevi za vso njeno skrb in pomoč, ves čas Marijine bolezni je bila kot dobri duh naše hiše.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje, ki ga je imela tako rad, in sveče, ki bodo gorele v njen spomin.

Hvala vsem, ki ste našo ljubo pospremili na njeni zadnji poti. Bil je hudo, z nami je jokalo tudi nebo.

Žalujoči: mož Andrej, sin Tomaž z ženo Alenko in sinom Črtom, hčerka Gabi z možem Boštjanom

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža, očeta, dedka in pradedka

FRANCA JANEŽA

iz Goriče vasi

se iskreno zahvaljujemo osebju in zdravniku ZD Ribnica.

Zahvaljujemo se tudi vsem sorodnikom, znancem in vaščanom, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, g. župniku Maksu Ipavcu za lepo opravljen obred, ministrantom, pevcem, zvonarjem in komunalni službi.

Hvala tudi vsem, ki ste darovali sveče in nam izrazili sožalje.

Žalujoči domači

KO JE ODŠLA JESEN, JE ODŠLA TUDI LENČKOVA MAMA

Veseli december je bil poln pričakovanj in načrtov za prihodnost. Prvi zimski dan in bližajoči božič sta v nas prebudila družinsko vzdušje in veselili smo se trenutkov, ko se bomo lahko posvetili tistim, ki jih imamo radi.

Tudi ona se je veselila praznikov, letos še nekako bolj. Kljub oseminosemdesetim letom je bila tisti dan v polnem zanosu in dobre volje. Njena navada, da je poskrbela tudi za lačne živali in da ostankov hrane ni metala proč, ji je tisti dan vzela življenje. Kot že nešteto krat doslej je prečkala cesto ob svojem domu. Vendar ji ni uspelo: avto je bil hitrejši, kot je mislila.

V hipu so se končala pričakovanja, avto in neosvetljena cesta sta vzela njo, ki ji je uspelo kljubovati vojnam in bolezni. Končala se je njena skrb za zdravo življenje, končalo se je življenje, ki je po skromnosti prekašalo vse tiste, ki nam znajo lepo pridigati o skromnem življenju.

V njeni kuhinji je še dišalo po pečeni potici, postelja je bila sveže preoblečena in kot vedno skrbno pospravljena. V zidanem "šporhetu" je žerjavica počasi ugašala. Onemeli smo čakali, da se bo prikazala njena postava in nam bo njen nasmeh pokazal veselje ob snidenju, kot tolikokrat doslej. Žerjavica je ugasnila, v kuhinjo je prihajal nenavaden hlad.

Zima je minila, pomlad že trka na vrata. Upamo, da bo pomlad omilila žalost v naših srcih.

Ostal nam je prečudovit spomin na njen bistrourmni in včasih nagajivi duh, ki ga je skrben opazovalec lahko zaznal že v njenih hudomušnih očeh. Predvsem pa je v nas ostala moč za življenje, ki nam jo je vcepila ona sama. Ljubila je petje in poznala je besedila slovenskih pesmi, ki so že skoraj potonila v pozabo. Težave je odpravljala s humorjem in zdravilnimi zelišči. Kdo bi si mislil, da se pod sključeno postavo skriva zdrav razum, občudovanja vreden odnos do dela in neuničljiv temperament. Taka je bila Lenčkova teta, Miheličeva Kristina.

Dala nam je vse, kar lahko mati da svojim otrokom, obilo ljubezni in najboljše šole za življenje. Hvala vsem, ki ste jo imeli radi. Tudi ona je imela rada vas na svoj, poseben način.

L.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega ljubega moža, očeta,
dedka in brata

ANTONA TEKAVCA

iz Dolenje vasi se iskreno zahvaljujemo vsem

sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki so ga obiskovali in bodrili med boleznijo. Zahvaljujemo se osebju ZD Ribnica, pevcem, pogrebem, pogrebni službi in gospodu župniku Franciju Frantarju za lepo opravljen mašni obred.

Hvala vsem, ki ste darovali sveče in cvetje, nam izrazili sožalje in pokojnika pospremili na zadnji poti.

Žalujoči domači

101 LETNI OBČNI ZBOR PGD SV. GREGOR

Po statutu društva morajo vsako leto na občnem zboru kot najvišjemu organu društva poročati predsednik, poveljnik, blagajnik in predsednik nadzornega odbora o delovanju društva v minulem letu.

Tako je tudi naše društvo na letnem občnem zboru, ki je bil 17.02.2001 v dvorani kulturnega doma pri Sv. Gregorju, pregledalo narejeno v preteklem letu in sprejelo načrt dela za tekoče leto. Iz poročil je bilo razvidno, da smo vse naloge, ki smo si jih zadali na prejšnjem občnem zboru, uspešno opravili. Najpomembnejši dogodek za naše društvo je bila proslava ob stoletnici društva, na kateri smo razvili nov društveni prapor in prevzeli novo avto cisterno. Društvo je bilo zelo aktivno v operativi, saj se je osem naših članov udeležilo tečaja za nižje gasilske častnike, dva člana pa specialnega tečaja za dihalne aparate v izobraževalnem centru na Igu. Prav sedaj pa poteka tečaj za gasilca, tako da bo društvo zopet pridobilo nove usposobljene člane.

Po dolgih letih smo v naše društvo sprejeli nove članice, na kar smo lahko zelo ponosni, saj je v naši gasilski zvezi malo društev, ki imajo v svoje delo vključene tudi članice.

Na občnem zboru smo podpisali listino o pobratenju in trajnem sodelovanju z gasilskim društvom Dobrova pri Škocjanu, in tako nadaljujemo sodelovanje z drugimi društvi izven gasilske zveze, saj sodelujemo tudi z gasilskim društvom Šmarje pri Jelšah. Taka sodelovanja so zelo koristna, saj pride do izmenjave izkušenj na operativnem kot tudi na organizacijskem področju, in tako društvo lahko uspešneje opravlja naloge, za katere je odgovorno. Tudi v bodoče bomo sodelovanju posvečali veliko časa in energije.

Društvo posveča veliko pozornost tudi veteranom. Ob tej priložnosti smo tistim, ki izpolnjujejo pogoje, podelili plakete veteranov, s skromnim darilom smo se spomnili tudi Alojza Oblaka in Jožeta Zabukovca, ki sta pred kratkim praznovala sedemdesetletnico, jima zaželeli še veliko zdravja in še naprej tako aktivnega dela v društvu.

Ob prijetni glasbi, pijači in hrani, za katero so poskrbele naše članice, smo se družili še dolgo v noč.

Predsednik PGD Sv. Gregor
g. č. I. st. Vinko Levstek
Foto: Vinko Levstek

KMETIJSKO SVETOVALNA SLUŽBA OBVEŠČA

KSS Ribnica prireja v sodelovanju s KSS Velike Lašče SALAMIJADO, ki bo v četrtek, 29. marca 2001, v Gostilni Rok v Velikih Laščah (pri cerkvi).

Ob 19. uri bo razglasitev ocenjevanja in kratek komentar. Izdelke lahko prinesete na naš sedež do srede, 28. marca.

FEBRUAR V PGD RIBNICA

V mesecu februarju smo bili klicani na kraj dveh požarov. Prvi je bil dimniški v Sajevcu, kjer so se vžgale saje oz. katran v dimniku. Tu smo samo nadzirali gorenje v dimniku, da se ne bi razvila previsoka temperatura, pri čemer bi lahko razpokal dimnik.

Drugi požar pa je bil na deponiji smeti v Mali gori. Neodgovorni občan je zakuril pripeljane smeti. Tukaj obstaja nevarnost, da ogenj prodre v globino in se nam lahko zopet pojavijo težave z gašenjem, kot leta 1997, ko smo na deponiji preživel 21 dni.

Gospodar gasilskega doma je napolnil osem jeklenk za dihalne aparate, štiri za PGD Sodražica in štiri za PGD Dolenja vas. Za gasilskim domom je poravnal tri kamione zemlje, ki nam jo je pripeljal Janez Rigler z Brega, in jo s strojem tudi splanjal.

V dveh primerih smo udeležencem v prometnih nesrečah pomagali in jim odpeljali poškodovana vozila. Prvič iz Hrovače do gasilskega doma in drugič z Brega v Blate h kleparju.

Februarja smo imeli tudi dvakrat gasilske vaje. Prvič smo preizkusili vse tlačne cevi in izločili vse, ki so puščale. Te smo nadomestili z dobrimi, stare pa bomo popravili. Na drugih vajah pa smo pregledali vse dihalne aparate, prekontrolirali vodo v akumulatorjih in olje v motorjih. Očistili smo tudi filtre za gorivo. Tako imamo vse pripravljeno, da gremo lahko na pomoč.

17. februarja smo imeli letno konferenco, na kateri smo pregledali delo v letu 2000 in sprejeli plan za leto 2001. Podelili smo tudi priznanja za dolgoletno službovanje v gasilski organizaciji. Mladinci so dobili plakete za uspešno zaključeno tečaj, veterana pa sta prejela ob svoji 60-letnici priznanje društva.

Za letos smo si zadali, da pri gasilskem domu do konca uredimo parkirišče. Za kotlovnico bomo nabavili novo avtomatiko, da bomo zmanjšali porabo goriva za ogrevanje. Sodelovali bomo tudi pri izvedbi Ribniškega sejma, če ne bo tega dela kdo opravil brezplačno. Ob koncu leta pa bomo obiskali prebivalce Ribnice in jim simbolično podarili koledar.

Na koncu pa še nasvet, če se vam vžge dimnik.

Predvsem ostanite mirni in zaprite vse dovode zraka v dimnik. S tem boste zmanjšali intenzivnost gorenja. Preglejte vsa dimniška vratca, če so dobro zaprta in ne puščajo. Več pozornosti posvetite nadstrešju, če bi bil kje poškodovan dimnik in bi puščal, ali pa ima kje vzdani kakšen lesen del, ki bi lahko zagorel. Nikoli v dimnik ne vlivajte vodo, ker je nevarnost, da pride do eksplozije. Vodo imejte pripravljeno za gašenje isker, ki bi lahko zanetile požar na podstrešju. Pokličite št. 112 - Center za obveščanje, ki bo poskrbel, da bodo k vam prišli gasilci.

Mirno v mesecu marcu in če kurite v naravi, vam želi predsednik PGD Ribnica

Matjaž Virant
Foto Arhiv PGD

KMETIJSKO SVETOVALNA SLUŽBA OBVEŠČA

KSS Ribnica prireja v soboto, 7. aprila 2001, ob 16. uri v Gostišču Pugelj DRŽAVNI KVIZ "MLADI IN KMETIJSTVO".

Na vzpodbujanje ribniške ekipe, ki je bila lani državni prvak, vabljeni vsi.

VSE NA
ENEM MESTU

AVTOSERVIS PRPIČ s.p.

Kadunčeva 4, 1290 GROSUPLJE

Tel. servis: 01/78 64 060

Tel. prodaja: 01/78 60 937, 78 60 938

www.avtoservis-prpic.com

AVTOVLEKA 24 UR
GSM: 041/632-019

PRODAJA - SERVIS

DAEWOO

MOTOR

- menjava olja
- zavorni servis
- priprava za tehnični pregled
- hitri servis

MATIZ	od 1.359.036,00 SIT
LANOS	od 1.413.442,00 SIT
NUBIRA	od 2.283.922,00 SIT
LEGANCA	od 3.480.832,00 SIT
KORANDO in MUSSO	PO NAROČILU

DELOVNI ČAS: od 7. do 18. ure (sobota: od 7. do 12. ure)

MAKSIMALNA VARNOST

NOVO NOVO NOVO

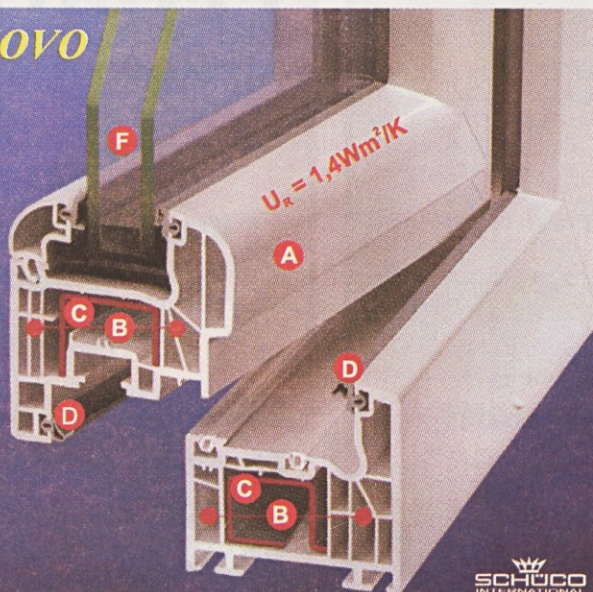
**Sistem PVC oken
Corona CT 70**

Najsodobnejši okenski sistem Corona CT 70 ima 70mm petkomorni profil. Okna so dobavljiva v beli ter drugih barvah in dekorjih po barvni karti INLES

- A** sodoben material
- B** petkomorni profil
- C** pocinkani profili
- D** dvojno tesnilo
- F** širok izbor termoizolacijskih stekel

Nudimo vam 5% gotovinski popust za vse programe oken in vrat

Ugodni nakupni pogoji: kredit TOM+0

Naš program zajema:

- Lesena okna in vrata
- Aluminij/les okna
- PVC okna in vrata
- Aluminij okna in vrata
- Notranja vrata

Standardnih izvedb ali po naročilu:

- izvenstandardne dimenzije, izvedbe in oblike lesenih, PVC, alu/les in alu oken
- 5 vrst lesa: jelka/smreka, bor, hrast, meranti, macesen
- izbira med toplotno, zvočno izolativnimi in varnostnimi stekli
- ornamentna, vitraž in fuzija stekla
- izbira BIO zaščitnih premazov po barvni karti INLES

inles

**OKNA
VRATA**

INLES d.d., 1310 RIBNICA, Kolodvorska 22,
tel.: 01 83 77 162, fax: 01 83 77 331, e-mail: info@inles.si

GOSTINSTVO - TVRIZEM PUGELJ

Alaja Pugeļ s.p.
Lepovčev 23, 1310 Ribnica
Tel.: 01/8361 189 ali 01/8361-665
GSM: 031/760-697

Prihaja čas družinskih praznovanj
- sveto obhajilo
- birma
- poroka
- rojstni dnevi
- obletnice

V našem lokalu vam nudimo pogostitev po vašem naročilu.
Vsakega slavljenca/ko čaka tudi darilo.
Za večje skupine nudimo popust.

Čimprej nas pokličite
Pridite, ne bo vam žal.

V pričakovanju vaše ga klica vas pristrčno pozdravljamo!

Majnikova 1, Ribnica
(poleg SANOLABORJA)
OPTIKA ANITA
Tel.: 83 61 128

Vam nudi:

- očala na recept tudi brez doplačila
- okvirji, stekla, dodatki
- športna sončna očala s kvalitetnimi stekli in antirefleksnim slojem, ki odbija bleščanje in varuje vaše oči
- tekočino za leče BAUSH & LOMB (za vse mehke kontaktne leče v eni steklenički)

**POTREBUJETE ZAŠČITO
PRED ŠKODLJIVIMI UV
ŽARKI?**

Delovni čas:

ponedeljek od 8^h - 12^h, 15^h-20^h
torek, četrtek od 8^h - 12^h, 16^h - 18^h
sreda, petek od 8^h - 14^h, 16^h - 18^h
sobota od 9^h - 12^h

BAMBA NEPREMIČNINE Franc TANKO s.p.

Del. čas: od 10 - 17, sob. 10 - 13, Prečna 4a, Ribnica, Tel.: 83 62 101, GSM.: 041 643 004

PRODAMO

HIŠE:

- RIBNICA - Dolenja vas, starejša stanovanjska hiša, potrebna obnova, vel. parc. 608 m², voda, el., cena 3,9 mio SIT ali 37.000 DEM.
- RIBNICA - Jurjevica, stanovanjska hiša z gostinskimi lokalom in gospodarskim poslopijem, takoj vseljiva, vel. parc. 1884 m², CK, cena 19,4 mio SIT ali 179.000 DEM.
- KOČEVJE - center, starejša stanovanjska hiša, velikost parcele 1395 m², el., voda, takoj vseljiva, možna zamenjava za stanovanje v Ljubljani, cena 19,7 mio SIT (188.000 DEM).
- SODRAŽICA - center, starejša stanovanjska hiša s poslovnim prostorom 37 m², trgovina in gosp. poslopije, vel. parc. 608 m², zemljišče 162 m², klas. ogrevanje, el., voda. Cena za stan. hišo in posl. prostor 12,3 mio SIT ali 117.000 DEM, cena za gosp. poslopije 6,8 mio SIT ali 65.000 DEM.
- KOČEVJE - center, star. stan. hiša (vila), skandinavski način gradnje, skupna površina 380 m², vel. parc. 1000 m², primerna za reprezentančni objekt ali poslovni prostor, cena 24,4 mio SIT (240.000 DEM).
- RIBNICA - Grič, dvostanovanjska hiša, dim. 12,5 x 8,5 m, vel. parc. 880 m², 2 garaži, CK, SAT, tel., el., voda, kompletno dograjena, oprema po dogovoru, cena 24,18 mio SIT (240.000 DEM). Možna zamenjava za hišo ali vikend 1 km od morja na hrvaški obali.
- SODRAŽICA - LOŠKI POTOK, starejša stan. hiša, 3 etaže, vel. parc. 500 m², takoj vseljiva, el., voda, cena 8,6 mio SIT ali 80.000 DEM.
- KOČEVJE - Mestni log - starejša stan. hiša, potrebna obnova, možnost nadomestne gradnje, vel. parc. 1031 m², dobra lokacija, cena 6,5 mio SIT ali 59.500 DEM.
- STANOVANJA:
- RIBNICA - center, trosobno stanovanje 67,01 m², III. nadstropje, klas. ogrevanje, KT, tel. (vrt), cena 8,4 mio SIT ali 79.500 DEM, vseljivo v enem mesecu.
- SODRAŽICA - center, trosobno, 79,69 m², III. nadstropje, lepo urejeno, plinsko ogrevanje, SAT TV, cena 10,2 mio SIT ali 95.000 DEM.
- RIBNICA - center, dvosobno stanovanje 54,81 m², II. nads., KT, tel., cena 8,4 mio SIT ali 77.000 DEM.
- VIKENDI:
- ORTNEK - bivalni vikend 5 x 4 m in gradbena parcela ca 1342 m² z začeto novogradnjo (prva plošča 10 x 12 m)

s popolno gradbeno dokumentacijo, lepa lokacija, možna zamenjava za enosobno stan. v Ljubljani, cena 10,6 mio SIT ali 99.500 DEM.

KOLPA - Ribjek, vikend - brunarica, novejša, na lepi in mirni lokaciji, vel. parc. 171 m², el., voda, takoj vseljiva, cena 3,4 mio SIT ali 31.500 DEM.

POSLOVNI PROSTORI:

RIBNICA - center, na Škrabčevem trgu prodarno novozgrajeni poslovno stanovanjski objekt, IV podaljšana faza, 940 m² neto površine, velikost parcele 748 m², cena 96 mio SIT ali 890.000 DEM.

RIBNICA - Jurjevica, stanovanjska hiša z gostinskimi lokalom in gospodarskim poslopijem, takoj vseljiva, vel. parc. 1884 m², CK, cena 19,4 mio SIT ali 179.000 DEM.

PARCELE:

PIJAVA GORICA - nad gostilno Čot, gradbena parcela vel. 1298 m², dokumentacija delno urejena, cena za m² 7,500 SIT ali 75 DEM.

PIJAVA GORICA - Hrastje, 2 zaidrijivi gradbeni parceli, cca 900 m², z delno urejeno dokumentacijo, gradnja je možna takoj, cena 2.800 SIT ali 26 DEM/m².

ODDAMO V NAJEM

POSLOVNI PROSTORI:

RIBNICA - center, poslovni prostor - nov v nadstropju za mirno dejavnost oddamo, vel. 45 m², CK, voda, el., tel., dokumentacija urejena, cena po dogovoru.

RIBNICA - strogi center, posl. prostor, 45,48 m², z vsjo infrastrukturo, oddamo. Dok. urejena, cena 48.100 SIT ali 450 DEM mesečno, vseljivo takoj.

DOLENJA VAS - center, frizerski salon v obratovanju z urejeno dok. oddamo, vel. 25 m², cena 19.000 SIT mesečno (odkup opreme - dogovor).

STANOVANJE:

RIBNICA - center, dvosobno stanovanje ca 60,1 m² in garsonjero ca 30 m², oddamo (predplačilo). Cena po dogovoru.

KUPIMO

STANOVANJA:

RIBNICA - Prijatelj trg, za znanega kupca, kupimo garsonjero in enosobno stanovanje, gotovinsko plačilo.

**Pokličite nas in nam
zaupajte svoje želje!**

**PASSAT LIMUZINA IN VARIANT
LETNIK 2001**

POMLADANSKA AKCIJA

Popust 275.000,00 SIT za
POLO LIMUZINA in VARIANT!

Pestra ponudba vozil letnik 2000
z mamljivim prihrankom!

To pa še ni vse, zato nas kar hitro obiščite.

Ponudba vozil in modelov je omejena

RANDELJ
AVTOHIŠA

Mahovnik 2, 1330 Kočevje
tel.: 893-11-36, 895-14-88, fax: 895-52-40
E-mail: mojca.randelj@porsche.si

FEGRO

Tel.: 01/8369-810

Fax: 01/8369-811

Fegro, d.o.o., Cesta na Ugar 8, 1310 Ribnica

- **Železnina**
- **Gradbeni material**
- **Kmetijska mehanizacija in rezervni deli**
  - Razkladanje z dvigalom
  - Možnost dostave na dom

**UGODNA
PONUDBA
KROVSKO
KLEPARSKIH
IZDELKOV:**

žlebovi, kljuge, odtočne cevi
(pocinkane, bakrene, alu.),
ostali materiali

DELOVNI ČAS:

ponedeljek - petek: od 7^{h30} do 18^h
sobota: od 7^{h30} do 12^h

MENJALNICA
MIKEL IDEAL CENTER - Ribnica
tel./fax: (01) 83 60 657

- \$ odkup in prodaja deviz
- \$ odprto od 8" do 18" (non-stop)
- \$ hitro opravljene storitve, brez vrst
- \$ ugodni tečaji - popusti pri večjih količinah

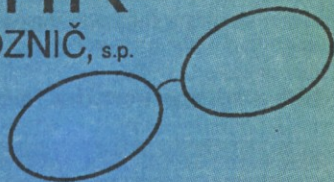
Borzno posredovanje

- Odkup in prodaja **vseh** delnic (ki kotirajo na LB)
- Nizki stroški poslov (3.400 SIT; 1 - 1,5 %)
- Hitra izplačila, svetovanje o vrednostnih papirjih (OPLEMENITITE SVOJ DENAR, SE PRIPOROČAMO)

\$ DEM CHF ATS ITL

OPTIK

JANEZ POZNIČ, s.p.

Vrvarška 3, 1310 Ribnica, TEL.: 01/83 60 367
Delovni čas: vsak dan od 9^h do 19^h
sobota zaprto

DOBRA HRANA IN PIJAČA SE PRI URŠNJAKU OBRAČA!

SPREJEMAMO REZERVACIJE ZA ZAKLJUČENE DRUŽBE, OBLETNICE, POROKE

DELOVNI ČAS:

GOSTILNA:	MESARIJA:
• pon.: od 9 ^h - 15 ^h	• pon. - pet.: od 7 ^h - 19 ^{h30}
• tor., sre., čet.: od 9 ^h - 22 ^h	• sob.: od 7 ^h - 13 ^h
• pet., sob.: od 9 ^h - 24 ^h	• ned.: od 8 ^h - 11 ^h
• ned.: od 10 ^h - 15 ^h	
• Tel.: 83 62 621	• Tel.: 83 62 126

PAN TRGOVINA ZIMZLEN
Babič Stane, s.p.
Knafljev trg
1310 Ribnica
Tel.: 01/ 8363 - 348

TRGOVINA BREG
Breg 22
1310 Ribnica
Tel.: 01/ 8361 379

Pan

**UGODNE CENE, BOGATA PONUDBA...
A SPLOH VESTE, KAJ STE ZAMUDILI,
ČE MIMO TRGOVINE PAN STE ZAVILI ?**

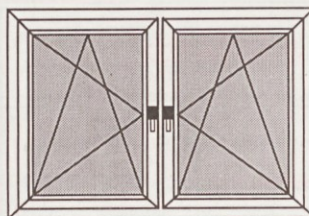
**ODGOVOR: NASLEDNJIČ
ZAVIJTE K NAM,
KER PRI NAS VSE, PA ŠE
POCENI, BOSTE DOBILI!**

AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA PLAČILNI PROMET

OBVESTILO

Na podlagi sklepa Sveta Agencije Republike Slovenije za plačilni promet št. 00-14/01 z dne 19.02.2001, bo **ekspozitura RIBNICA** glede na proces migracije prenehala s poslovanjem **30. 6. 2001**. Računi pravnih oseb bodo preneseni v podružnico Kočevje ali v poslovne banke

AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA PLAČILNI PROMET
PODRUŽNICA KOČEVJE

INTERMONT
LEVSTEK FRANCE s.p.

Nemška vas 3, 1310 RIBNICA
GSM: 040 258-924
041 202-749

Prodaja in montaža stavbnega pohištva:

- PVC, les, ALU. oken
- PVC, les, ALU. vrat različnih proizvajalcev (INLES, INTERALTA)

Svetujemo pri nakupu in vgradnji stavbnega pohištva!

Pooblaščen trgovina
v Ribnici

tehounion

MARIJA MARKELJ, s.p. Gornje Lepovče 86, 1310 Ribnica

KELOmat

Casco Nobel
Nobel Industrier

NUDIMO VAM APARATE CANDY, MIELE, BLANCO (pralni, pralno-sušilni stroji, hladilniki, štedilniki, nape, steklokeramične plošče, pomivalna korita, zamrzovalne omare).
AKCIJA BO POTEKALA DO 31. AVGUSTA 2001. ČE NISTE ZADOVOLJNI Z NOVIM POMIVALNIM STROJEM CANDY, GA LAHKO VRNETE, TEHNOUNION LJUBLJANA PA VAM POVRNE CELOTEN ZNESEK.
AKUSTIKA SONY IN SHARP - VRHUNSKI PROIZVODI - VISOKA TEHNOLOGIJA, NOVOST - PLAYSTATION 2.
VELIKA IZBIRA MIKROVALOVNIH PEČIC, GLASBENIH STOLPOV SONY IN SHARP (GLASBENI STOLP SHARP, 3 CD, DVOJNI KASETOFON, RADIO = 35.616,00 SIT)
CASCO SYNTEKO - ŠVEDSKI LAK ZA PARKET, GORSKA KOLESA.

- **PRODAJA GSM APARATOV DRUŽBE MOBILTEL**
(MOBIREGLJA, MOBIVKAKAČ, MOBISLAVEC, MOBI ČUK NOVI = 14.900,00 SIT).
- **MOŽNOST PLAČILA S KARTICAMI ALI NA 5 OBROKOV S ČEKI**

POKLIČITE 83 61 714!
SONY SHARP BLANCO Miele Candy Esperia

Nudimo vam:

- polaganje talnih oblog:
itisonov, toplih podov,
PVC talnih oblog, vinflex,
pluta, laminatov, parketov z
brušenjem in lakiranjem
- pleskanje in kitanje stenskih površin ter barvanje oken, vrat,
opažev, žlebov
- obnovitev fasad
- redna in generalna čiščenja poslovnih ter stanovanjskih prostorov
- globinsko čiščenje preprog, stolov in sedežnih garnitur
- obnovitev marmorja in teraca ploščic (kristalizacija)

ČISTILNI SERVIS - SLIKOPLESKARSTVO
TEL.: 01/83 61 581, MOB.: 0609/647-188, GSM: 041/647-188

UGODNE CENE NAŠIH STORITEV

IZVEDBA POSTOPKA MEDSEBOJNIH MENJAV KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN KRITJE S TEM POVEZANIH STROŠKOV

1. Predmet razpisa je izvedba celotnega postopka medsebojnih menjav kmetijskih zemljišč v skladu s 45. členom Zakona o kmetijskih zemljiščih (Ur.l. RS, št. 59/96, 31/98-odl. US, 1/99, 54/2000, 68/2000-odl. US) in kritje vseh stroškov, povezanih s tem postopkom.
2. Za vključitev v program lahko zaprosijo lastniki kmetijskih zemljišč, če njihovo zemljišče leži na področju občine Ribnica, vendar ne na območju, predvidenem za komasacijo.
3. Prošnja za izvedbo postopka medsebojnih menjav in kritje stroškov mora vsebovati:
  - ime in priimek lastnikov,
  - posestni list,
  - zemljiškoknjižni izpisek,
  - kopijo katastrskega načrta z označitvijo parcel, za menjavo.
4. Prošnje z vsi zahtevano dokumentacijo sprejema Občina Ribnica, Urad župana, Premoženjskoppravna služba, Ribnica, Gorenjska cesta 3.
5. Informacije in navodila za oddajo prošenj dobijo prosilci na Občini Ribnica, Urad župana, Premoženjskoppravna služba, telefon 837 20 27.

NAROČNIK OGLASA JE DOLŽAN:

6. člen Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Ur. list RS št. 36/00) določa, da mora naročnik oglasa ob naročilu zagotoviti ustrezne listine o identiteti:
- za pravne osebe: fotokopijo izpisa iz sodnega registra, odločbo o izpolnjevanju pogojev.
  - za samostojnega podjetnika oz. zasebnika: fotokopijo priglasičevnega lista in obrtno dovoljenje.

Slikopleskarstvo BOJC

Peter Bojc, s.p.

Humec 24, 1331 Dolenja vas
tel.: 01 8634 -533
GSM: 041 712 103

ŠE SREČA, DA IMAJO TAKŠNE UGODNOSTI!

IBIZA - 150.000,00 SIT

Ne samo nov videz, ampak tudi izjemen značaj.

CORDOBA/CORDOBA VARIO - 200.000,00 SIT

Izrazito prepričljiva. Več kot samo nov obraz.

TOLEDO - 200.000,00 SIT

Zapeljivo popoln.

Na zalogi vozila letnik 2001.

 Joras Center

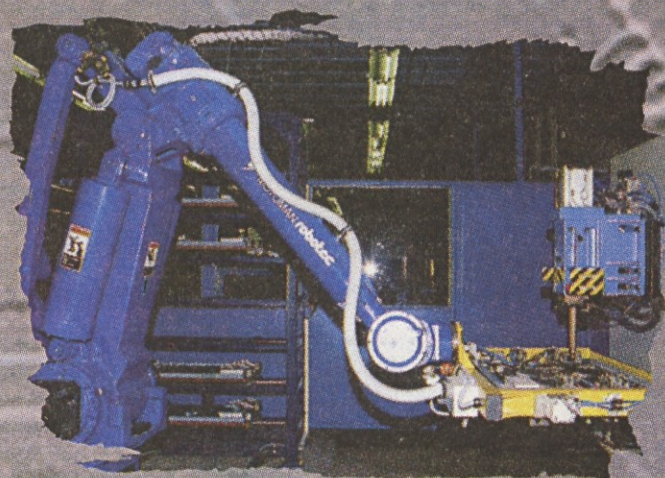
Prodaja in servis vozil SEAT

1310 Ribnica, Slovenija

Tel.: 01/8369-040, 8361-127, fax: 8369-045

Delovni čas: pon. - pet. od 8. do 19. ure, sob. od 8. do 13. ure

MOTOMAN robotec d.o.o.
Robotizacija in avtomatizacija v industriji

Lepovče 23, 1310 RIBNICA,
tel.: +386 (0) 1 83-61-361
fax: +386 (0) 1 83-61-243
www.motomanrobotec.si
e-mail: info@motomanrobotec.si

PRAVI PARTNER V SVETU ROBOTIZACIJE IN AVTOMATIZACIJE V INDUSTRIJI

SVETOVANJE

PROJEKTIRANJE

RAZVOJ PROGRAMSKE OPREME

IZVEDBA, ŠOLANJE in VZDRŽEVANJE

V POVEZAVI Z RENOMIRANIMI EVROPSKIMI FIRMAMI VAM NUDIMO KOMPLEKSNE REŠITVE:

1.0 PODROČJE ROBOTIZACIJE

JAPONSKI ROBOTI

- MOTOMAN - YASKAWA
NOSILNOSTI od 3 kg do 200 kg
POKRIVAJO CELOVITO
PODROČJE UPORABE:

- Obločno varjenje
- Uporovno varjenje
- Strega
- Brušenje
- Poliranje
- Paletiranje

2.0 PODROČJE MONTAŽNIH LINIJ NA OSNOVI TRANSFERNIH PALETNIH SISTEMOV

- Montažne postaje
- Postaje za CNC - 3 osno Orbitalno kovičenje
- Merilne in testne postaje
- Postaje za označevanje izdelkov

NAŠE REFERENCE DOMA IN V TUJINI

TPV-ARSED, Novo mesto
CIMOS, Koper
REVOZ, Novo mesto
ISKRAEMECO, Kranj
KIG Kovinska industrija Ig
GORENJE d.d. Ga
ECIA CESA, Francija

ZEUNA STAERKER, Italija
PERI, Nemčija
BERTRAND FAURE, Nemčija, Poljska
SITECH - VW, Nemčija, Poljska
HENRICH GILLET, Nemčija
EBERSPAECHER, Nemčija

Ojla, pomlad !

Prišla je tako pričakovana pomlad, čeprav smo jo na daleč duhali že od januarja. Je že tako, da se stvari, ki se dolgo najavljajo, razveselimo manj kot tistih, ki nas kljub temu, da jih pričakujemo, presenetijo oz. odlašajo svoj prihod.

Tako je tudi z letošnjo pomladjo. Težko smo jo pričakovali, vendar smo se je v preteklih mesecih kar malo bali, saj še zima ni pokazala svojih lepot in zdržala niti dva tedna skupaj.

Spomladi radi rečemo, da se bomo lotili čiščenja, kar nam je zapustila mati zima. Letos kakšno temeljito čiščenje ni potrebno, saj nam navlake sploh ni uspelo skriti oz. odložiti pod snežno odejo, skriti očem. Pa še mrčes, medvedi in ostali zaščiteni nepridipravi niso bili deležni zaslužnega počitka.

Kdor pa ni spočit, naspan, je navadno nervozen, razdražljiv, odveč sam sebi. To velja tako za človeka kot naše daljne predhodnike. Obeta se nam torej pestra pomlad.

Mesec, ki je pred nami, je najbolj muhast, nepredvidljiv mesec v

letu, ko ne veš za uro naprej, kakšno bo vreme, ki ne nazadnje vpliva tudi na bio prognozo ljudi.

Dobro, pustimo pomladno melanholijo ob strani in se posvetimo vzpodbudnejšim stvarim. Sredi aprila nas čakajo velikonočni prazniki, ki se jih skoraj bolj razveselimo kot božičnih. Vzrok pa je jasen.

Pred božičem imamo že vsega čez glavo, od praznovanj do obloženih miz, pred veliko nočjo pa komaj čakamo, da se usedemo za bogato obloženo mizo. Kar pa je za marsikoga najpomembnejše, takrat se odpre sezona porok, obletnic, birm, obhajil, piknikov in ostalih zabav.

Tudi to potrebuje človek, mar ne? Potrebuje tudi kanček zdrave zabave. Preko medijev in v Rešetu se v tej smeri trudimo. Nismo najboljši, trudimo pa se biti dobri. Koliko nam to uspeva, pa presodite vi. Na branje do konca aprila.

Marko Modrej

KINO IDEAL

Kolodvorska 9/a

APRIL 2001

MESEC HOLLYWOODSKEGA FILMA

Sobota, 7. april, ob 21. uri

VERTIKALA SMRTI

ameriška uspešnica - adrenalinski triler

Sobota, 14. april, ob 21. uri

NJENI TASTARI

ameriška komedija - uspešnica

Sobota, 21. april, ob 21. uri

BRODOLOM

ameriška uspešnica - pustolovska drama

Sobota, 28. april, ob 21. uri

MORILEC MEHKEGA SRCA

ameriška uspešnica - komedija

KUPONI

KUPON ZA OBJAVO BREZPLAČNIH MALIH OGLASOV

Besedilo: _____
_____
_____

KUPON ZA NAGRADNO IGRO

Rešitev: _____
_____

Ime in priimek: _____

Ulica: _____

Pošta: _____

Tel.: _____

V primeru, da ne želite sodelovati pri vseh igrah, izpolnite svoj kupon, ostale lahko pustite prazne.

Izpolnjeni list izrežite in ga v pismu pošljite na naslov: REŠETO, Škrabčev trg 40, 1310 RIBNICA, najkasneje do 12. aprila 2001.

mali OGLASI

ODDAM ALI PRODAM GOSTINSKI LOKAL V CENTRU RIBNICE. TEL.: 031/662 091.

V Hrovači (k.o. Goriča vas) so v celoti ali posamezno naprodaj njivske, travniške in gozdne parcele, v skupni izmeri ca 12,5 ha. Prednost imajo mejaši in najboljši ponudniki. Informacije na tel.: 01 524 86 40.

ODKLENEM VAŠ MOBITEL, TAKO DA DELUJE NA VSEH OMREŽJIH!

Informacije na tel.: 041/ 402 779 (Jože).

Prodam BIO jedilni krompir. Možna dostava na dom. Tel.: 041 589 450.

Odkupujem originalne CD plošče različnih izvajalcev. GSM.: 041 / 650 299.

Zelo ugodno prodam dve krzneni jakni (lisičja, zajčja), št. 42, 43. GSM.: 041 / 471 403

Prodam belo oblekico za krst. Cena po dogovoru. Tel.: 01 / 836 45 07.

mali OGLASI

POMLADNI KUIZ

Na vsako vprašanje vam ponujamo več odgovorov in trditev, a le ena je pravilna. Črko pred pravilnim odgovorom vpišite v razpredelnico in dobili boste pravilno rešitev, povezano z letnimi časi.

1. Včeraj, 25. marca, smo ob 2. uri zjutraj premaknili urine kazalce za...

- P - uro naprej
A - 2 uri naprej
B - uro nazaj

2. Ko je ura v Ribnici točno poldne (12), je na Havajih natančno...

- S - 15   O - 1   T - 20

3. Vladar leta 2001 je največji planet v našem osončju. To je...

- C - Saturn   M - Jupiter   D - Ortnek

4. Dopolnite misel Blaisea Pascala, da bo smiselna in pravilna: Nauči se čakati, da dozoriš. Nauči se obvladati, da boš svoboden. Nauči se zbirati, da boš...

- E - numizmatik   L - bogat   F - pravi Ribničan

5. Največji cerkveni praznik je velika noč. Natanko čez tri tedne bo zadnji praznični, tudi dela prost dan...

- A - velikonočni ponedeljek
R - velikonočnik
K - dan pisanih jajc

6. V soboto, 24. marca, je bila v dvorani DC-16 v Dolenji vasi tradicionalna prireditev....

- D - Materinski dan
T - Prihaja pomlad
U - Dobro jutro, Dolenja vas

7. V projektu Po poteh dediščine sodeluje 14 občin. Med njimi tudi Ribnica. Letos so projekt predstavljali od 6. do 12. februarja na mednarodnem sejmu turizma...

- V - Dobrodošli, saj veste kje   N - Alpe - Adria   Z - Nič ni zastoj

8. Ribnica se te dni predstavlja tudi na mednarodnem turističnem sejmu v Goteborgu. Produkt, s katerim se predstavlja, je..

- S - Od Fjordov do Alp   I - Glasbeni mostovi   H - Preko meja

9. V mesecu marcu so štirje pomembni dnevi. Prvi je bil 8. marca. Obkrožite pravilnega.

- I - dan vijolic
V - med. dan žena
J - slov. dan najstnic

10. Drugi pomembni dan je bil 21. marca. Poglejte tri možne odgovore in obkrožite le enega. Bil je dan boja proti...

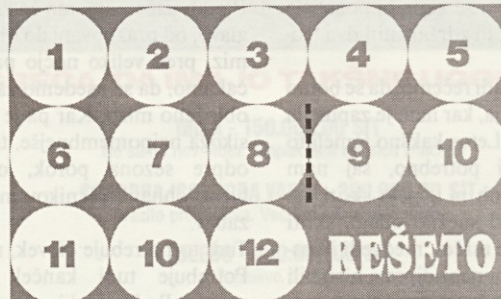
- E - rasizmu   D - prešuštništvu   H - tobaku

11. Včeraj je bil materinski dan. Jutri pa bo še zadnji od 4 pomembnih dnevo v marcu, in sicer....

- L - evro. dan rešetarjev
T - svet. dan gledališča
W - rib. dan malega nogometa

12. V tem trenutku smo v astrološkem znamenju...

- M - panterja   G - kozoroga   R - ovna

Pravilne rešitve napišite na kupone in jih pošljite v kuverti ali na dopisnici najkasneje do 12. aprila 2001.

Med pravilnimi rešitvami bomo izžrebali 5 lepih nagrad.

**Pravilna rešitev 2. številke Rešeta je:
PUST V RIBNICI 2001**

Med pravilnimi rešitvami je žreb določil naslednje nagrade: Vse nagrade tokrat poklanja PIVOVARNA UNION.

- nagrado - paket plastenk MULTI SOLE prejme: ROK RUS, Gredice 1, 1331 DOLENJA VAS.
- nagrado - paket plastenk ledenega čaja prejme: MARKO ŽITNIK, Junčje 4, 1315 VELIKE LAŠČE.
- nagrado - paket plastenk SOLA ORANŽADE prejme: KARMEN KLUN, Lepovče 7/a, 1310 RIBNICA.
- nagrado - paket plastenk SOLA ORANŽADE prejme: MOJCA KOŠIR, Bukovica 8, 1310 RIBNICA.
- nagrado - mali paket plastenk ledenega čaja prejme: SARA PRELESNIK, Merharjeva ulica 1, 1310 RIBNICA

**Izžrebanim nagrajencem iskreno čestitamo!
Kupone za prevzem nagrad boste prejeli po pošti.**

Inles zapri vrata izgubam?

Dopisnica Dela, gospa Simona Fajfar, je v rubriki »Gospodarstvo« objavila izjavo predsednika uprave INLES, d.d. Ribnica, v kateri predsednik mag. Andrej Mate komentira poslovni uspeh Inlesa za leto 2000. Glavni poudarek njegovega sporočila o poslovnem uspehu je, da je Inles v preteklem letu zaključil desetletje izgub in še nadalje ostaja največji slovenski proizvajalec in izvoznik stavbnega pohištva ter da so z doseženim poslovnim rezultatom zadovoljni. »Rezultat pa bi bil boljši, če ne bi bila na glavnem Inlesovem trgu, v Nemčiji, izrazita recesija pri prodaji oken in vhodnih vrat. Prodaja na tem trgu je upadla za okrog 10 odstotkov, tako da je lani v Nemčiji prodal samo še 18 milijonov oken. Še leta 1995 je ta številka znašala 25 milijonov oken.«

V naši Sloveniji, kjer imamo že deset let »zgodbe o uspehu«, lahko prebiramo številne »naše dosežke« v superlativih, vendar takšnih »svetovnih rekordov« pa že dolgo ne, da o logiki podatkov ne govorim. Pa pojdemo po vrsti. »Prodaja na tem trgu je upadla za okrog 10 odstotkov.« Katera prodaja je upadla, samo Inlesova prodaja na tem trgu, ali celokupna prodaja na nemškem trgu? V katerem obdobju je padla »prodaja« za 10 odstotkov? Podana je razlika prodaje za obdobje 1995-2000, ki naj bi znašala 7 milijonov oken. Osnovnošolski izračun pokaže, da znaša upad prodaje za 7 milijonov oken, glede na 25 milijonov, izraženo v procentih, 28%. Kam potem sodi podatek o upadu prodaje za 10%?

»Inles je lani prodal samo še 18 milijonov oken, leta 1995 pa še 25 milijonov oken.«

Podatek v stilu znanstvene fantastike, ali skrajnega podcenjevanja slovenske javnosti, predvsem neukih malih delničarjev ter sedanjih in bivših zaposlenih. Prebrskala sem namreč shranjene promocijske članke preteklih let (npr.: občinsko glasilo Rešeto) o »velikih Inlesovih izvoznih uspehih«, kjer pa se večkrat navaja, da je največji evropski trg oken nemški trg, na katerem znaša letoletna prodaja oken vseh ponudnikov na tem trgu okrog 25 milijonov oken, ki pa naj bi padala od leta 1995 dalje. Po teh podatkih, pa naj bi Inles imel na tem trgu samo 1,5%-ni delež, kar bi pomenilo, da je Inles v letu 1995 v Nemčijo prodal 375.000 oken, pa še to se mi zdi močno pretirano. Iz istih virov je tudi razvidno, da v Nemčiji samo en proizvajalec presega letno proizvodnjo 1 milijona oken. Poznano pa mi je, da največji svetovni proizvajalec oken, ameriški »Andersen«, kjer je bil moj soprog na študijski praksi, trenutno proizvaja ca 8 milijonov oken letno! Inlesova milijonska prodaja oken je očitno svetovni prodajni rekord ali pa vrhunsko medijsko zavajanje?

Dalje se navaja: »Izvoz predstavlja 87 odstotkov, od tega 56 odstotkov nemški trg in 10 odstotkov avstrijski trg.« Ali to pomeni, da prodaja doma samo 13%, čeprav je domači trg za domačega proizvajalca najlažji trg? Inles pa naj bi se že deset let prizadeval, da »zapre vrata izgubam«?

Dalje se navaja: »Največjo rast prodaje-več kot 40 odstotno- pa je Inles dosegel na trgih nekdanje Jugoslavije in v Avstriji«. To so pomanjkljive infor-

macije, pomembnejši podatki so podatki o povečanju tržnih deležev na trgih ali prodanih količinah.

Sprašujem se, kakšne marketinške strokovnjake ima to največje ribniško podjetje, da se lahko hvali s tako neprofesionalno obdelanimi podatki, da o etiki in odgovornosti do javnosti in zaposlenih ne govorim. V svojem zanosu nad »doseženimi uspehi« se niti ne potrudijo, da bi objavili eventualno korekturo podatkov, ki so lahko delno tudi lapsus. Odgovorni strokovnjaki svoj lapsus, če ga seveda prepoznajo, tudi hitro javno popravijo! Kako naj potem verjamemo še ostalim podatkom o Inlesovem uspehu?

Naslednji dan po objavi Inlesovega sporočila sem v Delu tudi prebrala sporočilo podjetja LIP-Bled, kjer pa je zapisano: »...z doseženim nismo povsem zadovoljni.....Najboljše cene dosegamo v Sloveniji, kjer bi svoj delež radi povečali...Njihov cilj je, da dosežejo 2-5 odstotni donos na kapital...« Trezno zadržane in poštene izjave, čeprav so dosegli in objavili boljše rezultate.

Zakaj sem se odločila napisati to pismo? Zato, ker že preko 20 let nekako živim v tesnem stiku s tem podjetjem, saj ga gledam skozi okno. Moj soprog, ki je med drugim pred 25 leti magistriral v ZDA, je s srcem in dušo delal v Inlesu, na področju tehničnega razvoja in trženja, a »se je predčasno upokojil« kot tehnološki višek. Predvsem pa sem to pismo napisala zato, ker sem v skoraj dnevnem stiku z bivšimi in predvsem še zaposlenimi, zlasti proizvodnimi delavci, ki se pogosto obračajo po

nasvet in pomoč v svojih socialnih stiskah in se tresejo za svoja delovna mesta, saj o perspektivi podjetja največkrat zvedo le iz objav v tisku. Te objave pa so večinoma komplicirane in tako pretirano »obetavne«, da se jim skrb za zaposlitev le še povečuje.

Ker pa prebiram članke pokončnega in vztrajnega dr. Marka Kosa, ki nenehno strokovno utemeljeno opozarja na pomen znanosti, razvoja in na katastrofalno zaostajanje slovenskega gospodarstva glede doseganja dodane vrednosti, se sprašujem, koliko to upošteva v Inlesu in drugih slovenskih podjetjih.

Izredno nizka kotizacija Inlesovih delnic in njihov promet na borzi, ter napoved prodaje podjetja s strani Slovenske razvojne družbe kaže, da v podjetju primanjkuje posluha za profesionalno znanje in management, kar edino lahko prispeva k večji dodani vrednosti, poveča konkurenčnost in finančno uspešnost podjetja, zviša njegovo borzno-tržno vrednost in seveda tudi možnosti za zvišanje plač zaposlenih.

Verjetno pa glavni problem tiči v tem, da nadzorujejo podjetje lastniki, ki ne znajo vladati-voditi podjetje, kot je to v Delu napisal dr. J. Prašnikar: »Njihov interes je, da v teh podjetjih sedijo!«

V Ribnici si verjetno vsi želimo uspeha INLES-a, zlasti tisti, ki so z njim živeli in živijo, upam pa tudi PID-ovski lastniki in njihovi nadzorniki.

Stanka Hitij Hočevar, Prijatelj trg, Ribnica

VSE JE RELATIVNO ... ?

V slovenski družbi še vedno in pogosto naletimo na številne ljudi, ki kot pravičen pogled na svet, družbo, probleme zagovarjajo z načelom "vse je relativno".

Skratka, "pragmatičen relativizem", ki ne dopušča razvoja, uveljavitve in rabe vrednot, norm, zakonov, saj je "vse relativno". Norme so seveda moteče, omejujejo "njihovo svobodo". Svoboda z normami, ki veljajo za vse enako, pa za njih ni sprejemljiva, saj vendar za "njih" takšna svoboda ni popolna...

Zato norme niso zaželeno, niso dopustne. Ker norme niso dopustne, tudi ni osnove za ugotavljanje uspešnosti in konkretne odgovornosti, obstaja samo "kompleksna" odgovornost. To pa je po mojem "vedno opravičljiva neodgovornost" ali demagogija, prikrita, rafinirana diktatura.

"Vse je in je bilo relativno, merila so relativna, zato so neuporabna! Tako ni in ni bilo nikoli resnega problema ali neuspeha, vedno "smo" uspešni, ustrezni in nenadomestljivi!"

Da takšni demagogi lahko uspevajo, so potrebni njihovi poslušni vzdrževalci, žrtve. Vzdrževalci demagogov se tolažijo in se opravičujejo: "Saj se vendar ne da nič storiti! Ker ne poznam rešitve, je tudi od pristojnih ne smem pričakovati, kaj šele zahtevati! Kaj bodo pa drugi rekli? Zato naj vse ostane, tako kot je!"

Ali so takšni vzdrževalci res žrtve, pa je vedno aktualno vprašanje!

Demagogi z demagogijo relativizma ščitijo sebe. Ne morejo biti žrtve, saj so "relativno" nad žrtvami, "oni" so praviloma nekaj več, so odprti, svobodni, skoraj genialni in univerzalni, poklicani!

Ker oni torej ne morejo biti med vzdrževalci, ne morejo biti žrtve, tudi ne razumejo žrtev in jih zato tudi ne priznajo. Demagogije se zato

ne prizna, in zato lahko uspeva dalje kot "perpetuum mobile", ne glede na žrtve.

Doklej lahko tako?! Dotlej, dokler žrtve ne bodo spoznale, da jim ni usojeno biti samo vzdrževalci "nezamenljivih"! Pot do tega spoznanja pa je lahko zelo dolga in nadvse naporna. Neosveščenih vzdrževalcev demagogije pa je praviloma vedno zadosti, saj jih demagogi z lahkoto reproducirajo.

Kdo pa naj bi te žrtve osvestil in smel osvestiti? Znotraj vladavine demagogije je osveščanje prepovedano, saj jo to vendar ogroža. Osveščanje se lahko "kulturno" okliče za noro početje. Prepoved osveščanja torej ni relativna, temveč perfidno absolutna!

Osnovni in nujni prvi pogoj za obstoj in razvoj demagogije, velike ali male diktature pa je prisotnost "kulture brezbriznosti".

Zato pritrjujem nedavno prebrani misli: "BREZBRIZNOST JE TAKŠEN GREH KOT ZLOČIN, KAJTI BREZBRIZNOST OKUŽI IN UNIČI TISTO, KAR JE V LJUDEH DOBREGA."

Takšen je moj pogled na "relativizem". Zavedam se, da ni prijazen in "vljuden", menim pa, da je spoštljiv in pravičen do sočloveka.

Menim torej, da vzdrževanje demagogije le ni "usojeno", je pa za njeno odpravo potreben velik napor, vendar le tako družba lahko napreduje k višji kulturi in obči blaginji.

Franc Mihčič, Kosovelova ulica, Ribnica

P.S.: Preračunljive komolčarje demagogija seveda ne moti, saj se sredi "kulture brezbriznosti" z lahkoto vedno "znajdejo".

ŠE ZADNJIČ O LINČAJ GA! ZVONOVIH

Nihče se ne izpostavlja rad, zlasti če ve, da ga čakajo negativen predznak, nalepka o rovarjenju in osebna javna obravnava.

Zato občani, ki jim ni do takšnih in drugačnih zamer, sicer nič manj ne godrnjajo, ostanejo pa raje anonimni.

Če bi bili vsi, ki jih glasni zvonovi vznemirjajo, poimensko obravnavani med bogoslužjem, bi maša trajala vsaj uro dlje kot običajno.

Nasvet, da bo treba pač potrpeti, se mi ne zdi posebno obetaven, zato se mi zastavlja vprašanje: mar ni zakona, ki predpisuje dovoljeno obremenitev okolja (v decibelih)?

Če takšen zakon je, bi bilo prav, da se ga upošteva, za kar naj poskrbijo tisti, ki so zadolženi za nadzor nad izvajanjem zakonov.

Eva Perušek, Škrabčev trg, Ribnica

NESPREGLEDANO

Reklamni pano Ribnice z okolico je po razstavi v čast našega največjega pesnika ostal obrnjen na glavo! V izložbenem oknu stare banke sredi trga so si sicer redki turisti z zanimanjem ogledovali naš okoliš. Tako pa po Prešernu Ribnica ostaja obrnjena na glavo! Pesnik bi dejal: »Ko pa manj kmetavsko diši delo v akademskem jahalnem klubu.«

Dušan Matoh

IZ UREDNIŠTVA

Pri oddajanju gradiva so zaželeni diskete (Urejevalnik besedil Microsoft Word, tip črk Times New Roman CE, velikost = 12) in fotografije, pri katerih obvezno pripišite avtorja. Gradivo oddajajte v navedenem roku.

1. Pisma bralcev:

Dolžina naj ne presega 30 vrstic (1 vrstica = 60 znakov).

2. Odgovori

Dolžina ne sme biti daljša od teksta, na katerega je odgovor podan.

3. Ostali teksti:

Dolžina ne sme presegati 45 vrstic (1 stran A4 format). Vse morebitne daljše tekste objavimo le po poprejšnjem dogovoru z uredništvom.

Obvezno se podpisite s polnim naslovom, vključno s telefonsko številko in lastnoročnim podpisom. Ime, priimek in kraj ne bodo objavljeni, vsi ostali podatki pa zadržani v uredništvu. Anonimnih vsebin ne objavljamo!

Texti naj ustrezajo zahtevanim pogojem. Uredništvo si pridržuje pravico do krajšanja.

Koga?

Vsakega nasprotno mislečega, ki govori ali piše v dobri veri, ki ima držo in s polnim imenom in priimkom stoji za zapisanim ali izgovorjenim. Linčaj tistega, ki se zna povsem korektno izraziti, brez kančka škodoželjnosti, zlonamernosti, podtikanj in osebnih zamer. Tistega, ki je ubesedil svojo osebno izkušnjo.

Verniki, gospod župnik Maks Ipavec, so se tisto zadnjo februarso nedeljo pri vseh štirih mašah, na katerih ste javno linčali Evo Perušek, zgražali.

S tem ko ste izkoristili moč, ki Vam jo ponuja prižnica, ste ugonobili demokratičnega duha.

»Še v času komunizma nisem dobival pripomb glede zvonjenja v Ribnici, in zdi se mi čudno, da v demokraciji nekateri tako rovarijo proti,« ste v januarski številki odgovorili, ko ste komentirali očitke nekaterih najbližjih tržanov, češ da je zvonjenje morebiti pa le preglasno.

Javno Vam je oporekala stanovalka Oničeve hiše, prva poklicana, da sodi, saj je neposredno izpostavljena največjemu hrupu, o katerem pač ne morejo verodostojno soditi tisti, ki živijo sto metrov dlje ali stanovalci župnijskega urada, ki so že zaradi tega, ker so se izjemno trudili okrog nakupa zvonov, pripravljene to blagozvočnost dobrodušno prenesti.

Bralka Vam ni želela sporočiti nič drugega kot to, da bi bilo morda pa modro, da se glasnost le strokovno preveri in po potrebi uravna za človeško uho sprejemljivejši zvok. Tega niste bili zmožni razumsko dojeti. Reagirali ste užaljeno, prizadeto, žaljivo. Nihče si ne bi smel dovoliti tako brezobzirnega napada, kot ste si ga Vi, ko ste ji pred stotinami vernikov dejali, da naj ne pride v urad svetohlinsko prosit zvonjenja, če ji bo kdo umrl.

Spozabili ste se in ker smo vsi grešniki, si moramo odpustčati. Vedite pa, da ste prestopili tisto mejo dobrega okusa, ki sploh ni tanka. Strpnost ljudi je namreč pogosto neizmerna v primerjavi s gorjem, ki ga morajo preživeti.

Nekateri smo verjeli, da duhovniki to zmorete bolje kot drugi. Nekateri smo verjeli, da verjamete v to, kar javno izpostavljate - da je na slovenskih tleh demokracija umrla. Res je ni, to ste dokazali Vi. Pravzaprav bi bilo dobro slišati, kako si jo Vi razlagate, glede na to, da niste dopustili, da se oglasijo tisti redki posamezniki, ki znajo svoje mnenje izraziti kot svobodno misleča bitja, z visoko stopnjo demokratičnosti. Brez žaljivih opazk.

Psevdonim.

(Dopuščena je možnost, da pišem pod psevdonomim, zato jo izkoriščam. Ne zaupam Vam, da ne boste ponovno zlorabili svoje moči in prihodnjo nedeljo javno ponižali še mene. Nimam prižnice, zato se ne morem kosati z Vami.)

ŠE ENKRAT O ZVONJENJU

Najlepša hvala, gospa Eva Perušek, za temo, ki ste jo posredovali v februarški številki Rešeta in se nam je tokrat pridružila pri našem omizju. Kakor sem pisal že v prejšnji številki Rešeta, se dobivamo čisto naključno, kolikor nas pač je; v pogovoru, medsebojni debati premlevamo marsikatero misel in debata je po navadi zelo pestra.

Tema pogovora je bila torej tokrat preglasno zvonjenje ribniških zvonov. Tokrat bi vam, spoštovane bralke in bralci, najraje zavrtel zvočni zapis našega pogovora, pa to žal ni mogoče, saj pogovori niso načrtovani in jih nihče ne snema. Dovolite mi torej, da povzamem nekatere misli, ki sem si jih zapomnil in se mi zdijo zelo zanimive.

Prvi je povzel besedo ter razložil, da smo se pravzaprav odvadili zvonjenja v lanskem letu, ko so zamenjali zvonove, kakor tudi v začetku leta, ko so jih še uglaševali in dodelovali, kar je še manjkalo. Sedaj pa se jim moramo spet privaditi, kar pa ne bo težko, saj smo jih že kar pogrešali.

Drugi je zopet povezoval milozvočje slovenskega jezika z melodijo zvonov, kar je povezal že naš veliki pisatelj Ivan Cankar v svojem Kurentu.

Zopet tretji je povedal zgodbo iz svoje rosne mladosti, ki jo je preživljal v rojstnem kraju. V tistih letih je bilo življenje mnogo bolj skromno kakor danes. Tako je bila vsaka pošiljka, ki so jo doma prejeli od sorodnikov iz Amerike, zelo dobrodošla, da bi pa oni lahko kako pomagali njim, ki tudi niso živeli na »veliki« nogi, pa ni bi-

lo mogoče, sorodniki v Ameriki pa tega tudi niso pričakovali. Vendar so v nekem pismu prosili za neko malenkost, ki jim bi zelo veliko pomenila. Takrat je namreč njihov sosed odhajal na obisk k svojemu bratu, ki je v Ameriki živ-el v istem kraju. In kaj je bilo to, za kar so prosili in so v Ameriki pogrešali in jim bo toliko pomenilo? Prosili so, če je mogoče, da bi obiskovalec prinesel magnetofonski posnetek domačih zvonov, to čudovito melodijo domačega kraja. In naslednji je razlagal, kako res da ne hodi v cerkev, ga pa zvonovi niti slučajno ne motijo. Kadar zaslišim glas zvonov, je govoril, pa četudi je le bitje ure, se spomnim, da smo ljudje poklicani delati dobro drug drugemu, izmenjevati si med seboj vsaj lep in prijazen pozdrav ali dobre želje, drug drugemu lajšati in lepšati sobivanje, skratka, je razlagal, zvonovi mi dajejo vedrejši pogled na življenje.

Naše druženje ob pogovoru je zelo hitro minilo in razšli smo se z eno mislijo. Vsaka stvar v našem življenju lahko postane svetla in znosnejša, če že ne prijetna, če na svet in dogajanje okrog sebe gledamo z veselimi očmi, ne pa zamorjeno in skozi temna očala; tako lahko vse dogajanje okrog nas postane lepše in prijetnejše; srečni in zadovoljni bomo preživeli čas, ki nam je na voljo na tem svetu, saj nas bo notranje bogatil prav vsak dogodek. Zaradi te zadnje misli našega pogovora se mi je zdelo potrebno, da jo povem tudi vam, spoštovane bralke in bralci Rešeta.

Vili Gamsovec

ODPRTO PISMO R-KANALU IN VSEM ČLANOM NAŠE ŽUPNIJSKE SKUPNOSTI

Člani Župnijskega pastoralnega sveta župnije Ribnica smo se seznanili s problematiko pornografskega programa, ki ga R-KANAL posreduje svojim naročnikom in je bilo o njem, njegovem škodljivem vplivu na gledalce napisano v januarski in februarjski številki Rešeta. Hvaležni smo obema avtorjema, ki sta dvignila svoj glas v bran spoštovanja človekovega dostojanstva in temeljnih vrednot našega življenja. Strinjamo se z njima, da je vsakdo, ki razpolaga z mediji, dolžan le-te uporabljati v blagor vseh ljudi ter skrbeti za njihovo moralno in etično vzgojo; pri tem se mora zavedati kvarnega vpliva slabega programa ter prevzeti za svoje početje tudi vso odgovornost.

R-KANAL po opozorilu na škodljivost svojega početja ni prekinil s predvajanjem spornega programa. Edino, kar je zmož, je bil napad na občinsko glasilo Rešeto, ki si je upalo objaviti omenjena članka, ki opozarjata na problem pornografskega programa in njegov kvarni vpliv na ljudi, še predvsem na mladino.

Zato Župnijski pastoralni svet ribniške župnije poziva vse člane našega župnijskega občestva, da kolikor R-KANAL ne bo upošteval opozoril in prenehal z zastrupljanjem ljudi s škodljivim pornografskim programom, prekinejo plačevanje naročnine R-KANALU. Prepričani smo, da verni ljudje, ti so velika večina najemnikov R-KANALOVIH storitev, ne gledajo omenjenega programa, vendar pa s svojim denarjem podpirajo samovoljo vodstva R-KANALA pri izbiri oddaj, ki jih ta posreduje svojim gledalcem. S tem tudi mi, verni ljudje, nosimo soodgovornost za posledice, ki jih prinašajo moralno, etično in estetsko slabi programi, kamor pornografski program prav gotovo sodi.

Gospod Bog, pravični in ljubezni polni sodnik, nas bo po naši zemeljski smrti vprašal tudi, kaj smo dobrega storili s svojimi materialnimi dobrinami, t.j. s svojim denarjem!

*Člani Župnijskega pastoralnega sveta
župnije Ribnica*

ODMEEVI

V zvezi z dvema člankoma v Rešetu glede javne pornografije v Ribnici bi poudaril, da ima vsak človek svoj okus, svoje mnenje in poglede. G. Mihič je v svojem članku sam napisal, da lahko, če nekomu program ni všeč, le-tega zamenja ali pa izključi TV sprejemnik.

G. Gamsovec Viliju pa samo toliko, da si je izbral slab psevdonim. Mislim, da se za tem psevdonomom skriva ženska oseba.

Več nas je, ki bomo še naprej gledali nočni program na R-kanalu.

Dušan Hönn, Škrabčev trg, Ribnica

Op. ured.: Pod psevdonomom Vili Gamsovec se skriva moška oseba.

REŠETO

je županov »cajt'ng«?

V tem stilu je lokalna privatna televizija in kabelski operater R-kanal v svojem tedniku »usekala« po našem občinskem glasilu REŠETU. S tem je načela temo verodostojnosti in podrejenosti medijev, kar je gotovo zelo zahteven in skoraj vedno aktualen problem. Po tem se meri stopnja zrelosti demokracije neke družbe.

Ta tema je zadnje tri mesece tudi ena osrednjih v slovenski politiki, stroki in civilni družbi, saj zadeva kulturo komuniciranja političnih, gospodarskih in drugih inštitucionalnih centrov oblasti in moči z državljanji, občani. Iz kvalitete komuniciranja, ki ga praviloma opravljajo mediji, se odraža tudi kultura odgovornosti oblasti do tistih, ki so jim v eni obliki podelili mandat odločanja, to je moč in oblast. S pomočjo medijev torej državljanji nadzorujejo tiste, ki so jim podelili mandat politične ali druge oblasti in moči.

Problem komuniciranja in seveda medijev je še zlasti aktualen v družbah, kjer so vladali totalitarni režimi. V takšnih družbah je v nadpovprečni meri prisotna aroganca moči in težnja po nezamenljivosti, ter seveda interes za čim manjši javni nadzor in nadzor nad mediji. Vse s ciljem enostranske informiranosti javnosti in njene nizke osveščenosti, saj je potem takšna javnost nezahtevna in ji je lahko »vladati«. Vladati pa je veliko lažje kot voditi do v javnosti verificiranih ciljev! V zrelih demokracijah velja kultura, da je le obveščen in osveščen posameznik lahko svoboden ustvarjalec javnega in osebnega napredka.

V družbah s zgodovinskim bremenom nedotakljivega totalitarizma pa so v javnosti oz. pri posameznikih še vedno prisotni strah in zavrtost ter strahospoštovanje do oblasti, kar je nasprotje demokracije. Posledica tega je odsotnost kritičnosti, zlasti za njeno javno izražanje. Prevladuje kultura brezbriznosti in reševanje problemov »snadži se sam«, ni važno, na čigav račun. To vodi v družbo kaosa in »odpis nezajdljivih posameznikov ali skupin«.

Takšno »kulturo« diktira ali omogoča vladajoča politična in ekonomska pozicija oz. »privilegirana brezobzirna elita in njena kultura« ter dopušča neučinkovita opozicija ob večinoma ravnodušni javnosti.

Takšno stanje pa lahko preseže le osveščena javnost, kateri »služijo profesionalni mediji«!!!

Napad zasebnega komercialnega R-kanala na ribniško občinsko glasilo, ki so ga ustanovili občinski svetniki, zato ni povsem presenečenje, le nekateri očitki niso korektni. Strinjam se, da za razvoj demokratičnih odnosov, oblast-volivci, ni normalno, da izhaja samo občinsko glasilo, ki so ga ustanovili občinski svetniki in ga seveda tudi vodijo. Kakšna je torej kvaliteta obveščanja občanov, zlasti o političnih odločitvah, proračunu, porabi javnih sredstev itd., je po mojem predvsem odvisno od čuta odgovornosti občinskih političnih strank, njihovih svetnikov in seveda najbolj od župana, vendar ne samo županova. Osebnost pa za zdaj ne poznam primera, da bi bil pri Rešetu problem ob-

jave ali neobjave »desnega ali levega političnega« ali drugačnega mnenja. Prej me preseneča pomanjkanje mnenj strank, svetnikov, levih in desnih, saj s tem kažejo odgovornost za svoje odločitve do volivcev.

Prepričan sem, da jim Rešeto tega ne prepoveduje. Možnost imajo, domnevam, tudi tisti, ki jih »čvevelj žuli«, tudi na »levi nogi«, zlasti pa seveda »neodvisni novinarski profesionalci«. Pridružujem se tudi mnenju, da je izhajanje samo enkrat mesečno skromno, in da so stroški izdajanja za občinski proračun visoki. Toda R-kanal je v tedniku poskusil bolj favorizirati svojo aktualnost in verodostojnost in s tem, normalno, pridobiti več gledalcev. Pri tem pa ni postregel s podatki, temveč le z mnenji posameznikov, ki sicer to pravico vsekakor imajo. To pa nikakor ni izmerjeno mnenje gledalcev.

Uredništvo R-kanala je izrazito problematiziralo ideološko »desno« poročanje REŠETA. Kot sem že omenil, je pač REŠETO občinsko glasilo, to se pravi, da ne more biti povsem neodvisno od izvoljene politike, pozicije in opozicije, »leve ali desne«!

R-kanal si normalno želi, da bi v javnosti imel ugled verodostojnega, neodvisnega in nevtralnega ter profesionalnega medija. Kot mi je poznano, pa mu ne uspe zadržati v svojih vrstah niti enega profesionalnega novinarja, saj je še do nedavnega na poročanje s sej občinskega sveta pošiljal dobronamerno, prizadevno upokojenko, neprofesionalko, sicer izpričano politično desničarko?!

Kot občan in občasn pisec v REŠETO lahko pritrdim, da mi je to glasilo omogočilo izmenjavno mnenj, komuniciranje v javnosti, medtem ko je uredništvo R-kanala s prezirom prezrlo moj javni komentar o njihovi vsakdanji perverzni »Javni ribniški pornografiji«!

Predsednik Švice je nedavno javno dejal: »Kakršna kultura, takšna politika!«, seveda tudi medijska politika.

Verjamem, da bodo kmalu nastopile razmere in s tem potrebe, ko bo javnost, tudi ribniška, cenila neodvisno obveščanje in osveščanje. Prej ali slej bo tudi med Slovenci narasla potreba po večji svobodi; politični, ekonomski in kulturni. K razvoju takšnih razmer in uveljavitvi novih potreb pa gotovo lahko zelo veliko prispevajo predvsem neodvisni mediji, tudi eventualno novi lokalni ali regionalni neodvisni privatni časnik, ki bo služil javnosti za nadzor oblasti. Brez dobrega nadzora se vsaka stvar rada pokvari in to velja tudi za oblast.

Dotlej pa seveda pogumno občujmo »skozi REŠETO«.

P.S.:

»Človek ne živi samo od kruha. Marsikdo se rajši hrani s samospoštovanjem.«

M.K. Ghandi

Franc Mihič, Kosovelova ulica, Ribnica

"NAJ NAM BOG NAKLONI PAMET ZA ŽIVLJENJE V MAJHNEM MESTU!"

Bilo je malo ameriško mestece, ki je zaradi svoje majhnosti narekovalo poseben utrip življenja. Takšen, poln obrekovanja, opravljanja, podtikanja, zlonamernih namigovanj, pa spet na drugi strani tistih čisto nedolžnih stvari, ki so le razburkale malo, zaspano mesto. Vsakomur se je zdelo, da ve vse o vsakomer, vsakdo je mislil, da je prišel na svet zato, da sodi drugim, vsak se je vtikal v vse...

Tako se godi vsem malim mestecem.

Tudi našemu.

POGLEJ, KDO GOVORI!

Kadar se v tem mestecu nekdo na tako nizkoten način spotakne ob Rešeto, kot sta se pred mesecem dni kabelska TV in nekdanji aktivni novinar S. Hafnar, mu kaj lahko spodrsne. Tu vsi vse vemo. Vemo, kdaj in zakaj je komu spodletelo, kdo in zakaj proti komu rovati. Prekucne pa se človek še posebej takrat, ko po tako tankem ledu, kot ga predstavlja presojanje objektivnosti, neodvisnosti in porabe denarja, drsa brez vsakršnih argumentov. Še več. Njuno izvajanje je bilo tistim redkim, ki so sploh videli to peripetijo, toliko nerazumljivo, da so ga ožigosali s komentarjem: OSEBNA UŽALJENOST IN PRIZADETOST. Imeli so prav. Omenjeni namreč delujejo po načelu: če nisi zraven, ruši, če si zraven, se jim dobro prodajaj. Če bi imeli količjak moralnega čuta in odgovornosti, bi že zavoljo objektivnosti, ki naj bi ji bili oni zvesti, navedli vsaj kakšen argument. Pa ga niso, saj je bil TV prispevek v celoti zrežiran z enim samim motivom: ruši!

Da bodo tisti, ki v tem lastniško in osebnostno baškaem ribniškem medijskem kotlu neposredno ne sodelujejo, razumeli, kam pes tace moli, bom navedla le nekaj dejstev, ki temeljijo na pisnih dokazih. Ne bom se spuščala na pritlehno raven R-kanala in tudi ne svojega nekdanjega kolege S. Hafnarja, tudi zato ne, ker morda res preveč vem. Bila sem pri dveh Hafnarjevih propadlih projektih, poznam tudi vse njegove predhodne, pa dve leti in pol sem poklonila R-kanalu.

Povod za R-kanalov napad je bilo dejstvo, da je ponovno ob reden sofinancerski delež iz občinskega proračuna. Od občine bi želel dobiti 3 milijone tolarjev - za objavo obvestil in enkrat mesečno oddajo z županom. To je malo manj kot polovica vsega zneska, ki ga Rešeto porabi letno za to, da izhaja na najmanj 32 straneh in objavi poprečno okrog 40-45 člankov na številko. Večina avtorskega tipa, obvestila so namreč v zane-marljivem številu.

In kaj je pozabil povedati S. Hafnar? Da je bil prve mesece izdajanja Rešeta on odgovorni urednik in če bi izvajali njegovo prvotno shemo, bi v njem objavljali izključno besedila župana, svetnikov in institucij - skratka, uradno glasilo občine. Pozabil je povedati, da je sam startal z 12 stranmi obsega, zanj pa je v proračunu predvidel 3,6 milijona tolarjev. Bornih, tako je menil. Zdaj taista oseba trdi, da je sedanji znesek, ki je še enkrat višji, obseg pa skoraj trikrat večji, previsok. Dejal je tudi, da sta dva člana v uredništvu premalo. Sam je v začetku želel ravno tri, toda, ko smo ga povabili k odstopu, saj ni želel prevzemati konkretnih obveznosti, sva ostali le dve. Pozabil je navesti, da je za programsko politiko

zadolžen tudi sedemčlanski programski svet.. Enkrat je treba tudi razbiti famo okrog njegovega pokopanega časopisa Nove Novice, ki bi jo rad razpletal še naprej. Poglejmo standardno strukturo ene izmed števil, letnik 1995, jan.-feb. Na 24 straneh je bilo objavljenih 42 plačanih oglasov, 3 plačani predstavitevni teksti podjetij, v rubriki Vaše pero so objavljali osnovnošolski lepopsni teksti, največje pozornosti v časopisu pa je deležna črna kronika. Kar se avtorskega dela tiče, ki je osnovno merilo kakovosti časopisa, pa v njem zasledimo le uvodnik, 4 novičke, članek o skladišču naftnih derivatov v Ortneku in predstavitevni tekst o OŠ Fara. V drugih številkah je moč pogosto zaslediti tudi pogovor na dveh straneh, sem ter tja pa je v njihovo uredništvo zašlo tudi kakšno pismo bralcev. Pri tem ne smemo zanemariti dejstva, da naj bi časopis vsebinsko pokrival tako ribniški kot kočevski del, zaradi česar bi bilo potencialno možno dobiti neprimerno več aktualnih tem.

Kje se jim je zataknilo, ne bom sodila. Voditi časopis, še posebej kot lastnik, je neizmerno težko. Skorajda iluzorno, če izhajamo iz predispozicij, ki sta jih imela Hafnerjeva, zato je Stane pri nastajanju Rešeta sam dejal, da ve, da bo Rešeto uspelo.

Če drugega ne, ni treba mesec za mesecem skrbeti, ali se bo nabralo dovolj denarja, da bo številka sploh lahko izšla.

Za zdaj bodi resnično dovolj, ker ne bom polemizirala in tej temi, tako kot je bila zastavljena, ne želim namenjati pozornosti.

Ignorirala sem jo ves čas, ker energijo nekateri raje usmerjamo na ustvarjanje kot pa na natolcevanje, ki je sprožilo to moje pisanje in spominja na nestrpno cepetanje otroka, ki ne more priti do določene igračke oz. se užaljeno trmi, ker jo je zaradi nes-pametnega početja izgubil.

Urednica

ODMEEVI

Kdo se je oglasil preko R-kanala izrecno samo z negativno kritiko na vsebino občinskega glasila Rešeto?

»Če človek ne more postati umetnik, postane kritik, kot postane vohun tisti, ki ne more biti vojak.«

(Gustave Flaubert)

Tako dobrega in po vsebini vsestransko bogatega občinskega glasila v regiji od Kočevja (ki glasila sploh nima), Cerknice, Logatca, Vrhnike, Idrije in še dlje, nima nobena od naštetih občin.

Zato čestitke in vse dobre želje urednici in celotni ekipi, ki glasilo pripravlja in skrbi, da iz njega govori lep slovenski jezik.

Bernarda Kogovšek

Ob peti obletnici potoških Odmevov in županu na rob

Konec preteklega leta se je izteklo pet let, ko smo na dokaj slovesen način javnosti predstavili prvo številko potoškega glasila. Takrat se mi še sanjalo ni, ob vsej hvali, -glasilo sem organizacijsko in oblikovno naredil jaz in postal prvi urednik, da bodo prav ti Odmevi takrat in še danes kamen spotike med menoj in županom Janezom Novakom.

Težave so se začele že po izidu nekaj števil. Začeli so padati očitki o prevelikih stroških in da bi delo urednika lahko opravljal tudi eden izmed občinskih uslužbencev. To o previsoki ceni je bilo zgolj prozorno natolcevanje, saj so stroške vsaj prvih nekaj števil skoraj v celoti pokrili dohodki od reklam. Vzroki pa so bili drugje, in sicer se je eden pglavitnih vzrokov nanašal na nič krivega uslužbenca občine, ki ga tokrat ne bom imenoval. Odnosi so se tako zaostriili, da je bila imenovana komisija, ki je ta problem, kako naprej, dala v razpravo občinskemu svetu kot ustanovitelju glasila. Svet je delo in časopis pohvalil in izrekel zaupnico uredniškemu odboru in meni kot uredniku. Župan pa je dobil gladko nezaupnico.

Ker bi vztrajanje pri urednikovanju ogrozilo delovno mesta že prej navedenega občinskega uslužbenca, sem odstopil kot urednik, ostal pa v uredniškem odboru, ki pa se v petih letih ni niti

enkrat sestel. Smatral pa sem, da so Odmevi glasilo občanov, ki ga sicer posredno sami plačujejo, in sem vanj še naprej pisal predvsem o raznih družabnih dogodkih in delu raznih društev.

Še več. Nekako pred dvema letoma sem začel, in to na izrecno željo župana, pisati obširen in dokaj zahteven cikel o potoških vaseh. Prav te dni sem končal zapis o Srednji vasi pri Dragi, ki je enajsti po vrsti, ko me je v.d. urednika Vinko Košmerl obvestil, da mu je župan na kolegiju naročil, da mojih prispevkov ne sme več objavljati. Vzroka pa ni vedel. Da se za hrbtno v.d. urednika skriva županova samovolja, sem sumil že dolgo, sum pa se je potrdil ob tej prepovedi. Prizadela pa me ni prepoved objavljanja, pač pa dejstvo, da je domače znanje podcenjeno in za to uporabljen dokaj brutalen način, podobno kot pred nekaj meseci na lokalni televiziji. Osebnost sem imel glasilo za del komaj še živeče kulture, očitno pa je, da se po tej plati z županom popolnoma razhajava.

Smatram, da gre pri vsem tem za grobo kršenje demokratičnih načel, človekovih pravic, svobode tiska in degradacijo človeka. Vemo pa, kam pelje prilasčanje takih pravic.

Albin Košmerl, Loški Potok

**ROK ZA
ODDAJO
GRADIVA JE
12. APRIL (t. 1.)**

ODGOVOR NA VIDERVOLOVO PISMO

Pismo mojega dolgoletnega prijatelja in sodelavca me je nemalo presenetilo, saj sem od prijatelja pričakoval, da se v primeru kakršnekoli nejasnosti v zvezi z mojim pisanjem, ki pa v nobenem primeru ni bilo zlonamerno, oglasi osebno.

Obtožbe zavračam z odgovori:

1. Prevoz za GEO je bil dogovorjen s poveljnikom GD Dolenja vas. Ko je bilo popoldan treba peljati vodo, ni mogel vodja dela dobiti nikogar od gasilcev, zato je poklical osebno mene in sem tudi sam opravil ta prevoz. Za opravljeno storitev je bila izdana naročilnica. Potem smo vodo peljali še trikrat, da so pred novim letom končali s prvim delom preizkusov. Prosil je za prevoz tudi za drugi del preizkusov. O tem sem obvestil gasilce iz Prigorice. Delo je bilo z veseljem sprejeto z izjavo, da vsak tolar, ki se ga da zaslužiti, prav pride. Od tu naprej okrog tega dela nisem imel nobene informacije.

2. Za pospravljanje dvorane je bil predsednik obveščen najmanj štiri dni prej. Da dela ne mislijo sprejeti, sem bil obveščen dva dni prej. Ko je bilo delo po telefonu odklonjeno, je bil pri odgovornem v Dolenji vasi poveljnik PGD Nemška vas, ki se je takoj pozanimal, za kaj gre, in me tudi takoj poklical in ponudil, da to delo opravijo gasilci Nemške vasi. Tako je tudi bilo. Za opravljeno delo so izstavili fakturo na Športno zvezo (cena je bila predhodno dogovorjena).

3. Za zavarovanje novoletne prireditve sem sestavil za organizatorja ognjemeta predračun za 112.100,00 SIT in ne 130.000,00, kot ga navaja Vidervol. To lahko preveri na občini Ribnica, kopija pa je v našem arhivu. Pri izstavitvi predračuna sem se ravnal po ceniku Gasilske zveze Slovenija, štev. 024/95-VI/43-1988, z dne 21.04.1998, ki navaja cene za storitve gasilcev, uporabo gasilske tehnike in prevoza vode. Zato, ker je Dolenja vas »zastoj« varovala prireditve v sektorju, ki ni njen, je bilo PGD Ribnica vseeno v pripravljenosti, če bi prišlo do požara kje v dolnjevaškem sektorju, saj so bili gasilci s svojo tehniko v Ribnici na prireditvi.

4. Za varovanje pustne prireditve smo za leto 1998 zaračunali po vnaprejšnjem dogovoru z odgovornim prirediteljem znesek 50.000 SIT. Za leto 1999 je bil račun varovanja tudi 50.000 SIT in ne 80.000, kot navaja Vidervol. Dokument oz. fakturo hrani Pustno društvo Goriča vas, kopijo pa naš arhiv.

5. Za pomoč pri gašenju na smetišču smo zaposlili dvakrat. Prvič 16.3.1997 in drugič 2.7.1997. Prvič je prišlo vozilo iz PGD Dol. vas z dvema članoma in iz Prigorice + unimog s tremi člani. Ta dan je PGD Ribnica gasilo že od ene ure ponoči do štirih zjutraj in nadaljevalo že ob 7. uri pa do 12. ure, obakrat s po 9 člani. Drugič je bilo GD Dol. vas zaproseno 2.7.1997. Opravljeni so bili štirje prevozi vode s cisterno. Bila pa sta dva člana. V obeh primerih požar ni bil pogasjen. To se je zgodilo šele, ko je stroj začel prekopavati smetišče tudi do 15 m globoko. Vsako zajemalko je bilo treba pogasiti posebej. Nekateri člani društva smo to leto »preživeli« 21 dni na smetišču. Skoraj toliko časa so bili prisotni tudi gasilci iz GD Sodražica. Za plačilo tega dela naše društvo ni prevzelo skrbi za nikogar, povedali pa smo, naj izstavijo fakturo na Komunalno podjetje Ribnica. Če tega kdo ni storil, ne more kriviti nas. Mi nismo za storitve drugih nikomur poslali fakture in tudi plačila na račun drugega društva nismo prejeli.

6. PGD Ribnica ni nikoli opravljala prevoza vode na cesti Jelendol - Kočevska Reka. Če pa Vidervol misli na cesto Gotenica - Kočevska Reka, je pa to bilo avgusta in septembra leta 1997. Zato po nobeni računici nismo bili dolžni sedem let, kot navaja zavedeni pisec. Za opravljeno delo nismo več kot leto dni dobili plačila od podjetja SCT Ljubljana. Zadevo smo predali odvetniku, ki zastopa PGD Ribnica. Med tem časom je pri meni nekajkrat urgiral šofer PGD Dolenja vas z zahtevo, da plačamo njegovo delo. Vedno sem mu odgovoril, naj pošlje račun na naš naslov. Ker tega niso storili, sem naročil našemu blagajniku, naj v imenu PGD Dolenja vas sestavi račun. To je bilo storjeno 3.11.1999. Potem sem osebno oddal račun v Dolenjo vas, da so ga žigosali in nam ga vrnili. Mi smo ga plačali 29.11.1999 v znesku 5.380,00 SIT.

Upam, da sem z dokazi dovolj natančno odgovoril na vse očitke, oz. avtorjevo zavedeno mišljenje.

Na koncu bi dodal samo to, da moje pisanje ni bilo zlonamerno za nikogar. Hotel sem samo spodbuditi, da še kdo, ki kaj dela v gasilstvu, napiše članek in s tem seznanji občane, kaj vse delamo gasilci, da preživimo, da ne čakamo, kaj nam bo kdo dal, ampak smo s svojim delom pripravljene ustvariti sredstva za nabavo nove opreme.

Glede na vse navedeno pričakujem, da se mi Vidervol v naslednji številki opraviči, ker smatram, da je oblatil moje ime v javnosti. Upam, da se zaveda posledic, v katere se je s svojim nepreverenim pisanjem podal.

Matjaž Virant, Lepovce, Ribnica

ENI SI LAHKO DOVOLJO VSE, DRUGI NE SMEJO NIČ

Spoštovani bralci! Kot redna bralka Rešeta kakor tudi pisem bralcev, ki imajo določene probleme in jih razgalijo v vašem in našem časopisu, sem se tudi jaz, čeprav rajši probleme rešujem sama in poskušam najti neko rešitev, odločila za javnost. Za začetek samo na lokalnem nivoju.

Kot samostojna podjetnica delam v gostinstvu že več let, vendar toliko problemov, kot sem jih imela s sosedi na Ljubljanski cesti, še nisem imela. Tudi v centru mesta ne, kjer sem prej imela lokal, takih problemov sploh ni bilo. Zaradi težav na Ljubljanski cesti, ki jih bom navedla, sem morala lokal zapreti in si poiskati novo lokacijo.

Še preden sem najela lokal na Ljubljanski c. (lokal ima vsa potrebna dovoljenja za opravljanje gostinske dejavnosti), sem dobila peticijo z zbirko nerazumljivih podpisov stanovalcev, ki so jo poslali na občino. V njej tožijo, da to ni primerna lokacija za gostilno, da ne sme biti dlje odprto kot do 22. ure. Sprašujem: kaj ste delali takrat, ko se je lokal delal? Zakaj ste dovolili, da je dobil ustrezna dovoljenja?

Ko mi je uspelo pridobiti podaljšan obratovalni čas, so se pritiski nadaljevali, na občino klici sodnice za prekrške, ki je pritiskala na go. Butovo, naj mi skrajša obratovalni čas. Ko to ni uspelo, so se vrstili anonimni klici na policijo, češ da se krši javni red in mir ipd.

Kljub neštetim obiskom policistov sem si prislužila le dve prijavi, in še te zaradi dveh gostov, ki sta bila v lokalu po koncu delovnega časa. Prišlo je celo tako daleč, da je zaradi anonimnega klica enkrat prišel celo sam komandir ribniške policije in ugotovil nemogoče: da je vse v lokalu v redu, ampak da so pri Casucciju kričali naši gostje... Lepo vas prosim, no?? Pa nočem s tem črtniti policije, saj razumem, da morajo svoje delo opravljati in preverjati stanje. Vsa pohvala posameznim policistom, ki so ostali pri poročanju realni.

Ko sem si prislužila dve prijavi, je bil čas za drugo pismeno peticijo oz. zbirko podpisov, ki so romali na občino. V njej so tožili, da jih moti hrup gostov, ko vžigajo motorna vozila in luputanje z vrati kakor tudi povečan promet. Prav tako jih moti pogovor gostov, ki prihajajo peš v lokal, da to res ni lokacija za gostinski lokal, ker da je to spalno naselje oz. da mora biti delovni čas krajši, kar so podkrepili z izjavo, da mora policija pogosto intervenirati. Tokrat so uspeli. A uspela sem tudi jaz in zopet dobila podaljšan delovni čas. Vendar, ker pametnejši odneha, saj nenehno pregovarjanje utruja, sem rajši odšla na drugo lokacijo, kjer si bom lahko z delom v miru zagotavljala svoj eksistenčni minimum.

Naj navedem, da nisem zahtevala nečesa, kar ni v skladu z zakonom oz. s prakso. Zahtevala sem le toliko kot ostali, nič več in nič manj. Upam, da nisem drugorazredni državljani in nikakor se ne bom strinjala, da eni počno lahko vse, drugi praktično nič. Tudi to je demokracija.

Sprašujem pa se, komu naj pošljem peticijo jaz, ki stanujem ob ribniški obvoznici in moram potrpežljivo prenašati ves hrup prometa, ki ga ni malo. Ko gre mimo tovrnjak, je kot mini potres. Po tem so stanovalci Ljubljanske c. privilegiranci oz. to ni cesta???

Sicer se me ne tiče, zanima pa me vseeno, kako si lahko eni postavijo »berlinski zid«, medtem ko se moramo drugi podrežati prostorski ureditvi, da ne skazimo okolice???

Pa še kaj je takega. Toda bodi dovolj, sedaj je itak vse rešeno. Stanovalcem Ljubljanske želim miren spanec in obilo uspeha novemu najemniku.

Lucija Ana Henigman

REŠETO

Sestavke lahko objavimo tudi pod psevdonimom. Pogoji, da nam besedilo pošljete s polnim naslovom, vključno s telefonsko številko ter lastnoročnim podpisom, da lahko preverimo verodostojnost avtorja.

Uredništvo

**Fran Jaklič -
Podgoričan in njegova
povest**

ZADNJA NA GRMADI V. del

Tedaj je zazvonilo poldne. Najprej v zvoniku sv. Štefana, potem je zapel zvon pri cerkvi sv. Rožnega venca in na to se je oglasil še v grajski kapelici s svojim drobnim bim, bim, bim... Sejmišče se je nekoliko pomirilo. Moški so se odkrili in v gručinah se je molilo angelovo češčenje. Posebno glasno je "naprej" molil Kovač in ko je nehaj in želel somolilcem srečno popoldne, je pogledal še enkrat Gregorja pred vrati in dejal: "Sedaj pa gremo lahko po opravkih. Kogar enkrat pravica zagrabi, ta ji ne uide izlepa. Pa četa pravici uide, pa pod moje kladivo pride. Coprnice ne bomo trpeli v vasi!"

"Na grmado ž njo!"

Gorečneži so se razkropili in Gregor je ostal sam s svojimi otroki pred mostom. Nihče se ni več zanimal zanj, ni imel sočutja z njegovo nesrečo, ni imel usmiljenja ž njim, zakaj on je mož coprnice in otroci so coprniški zarod. Tudi Gregor se je prekrizal in molil z otroki. Od ihtenja se je tresel po vsem životu. Besede so prihajale sunkoma iz ust. "Zgodi se Tvoja volja." Iskreno je ponavljal besede očenaša in neki mir ga je obšel. Toda grajski zvonček se je tako vsiljivo oglašal vmes: bim, bim, bim. In sedaj se je spomnil, da zvonček poje tudi onim, ki jih peljejo na morišče pod "stare gavge", in nekaj mu je reklo: "Lej, tudi tvoji ženi bo zapel ta zvonček." Mraz ga je spreletel po vsem životu. Povzdignil je roke, pogledal proti nebesom in klical: "Jezus! Jezus! Jezus!" Naslonil se je na mostno ograjo in bridko jokal.

2. Petróva Polonka

Pri Miklovih je na semanji dan pomagala v gostilni in kuhinji Petrova Polonka, ženska usmiljenega srca, samska, pri štiridesetih letih, pridna in potrpežljiva. Imela je stanovanje pri svojem bratu v Goriči vasi, toda prebivala je večinoma v trgu. Zjutraj je prišla k sv. maši, potem se je pa ustavila, kjer je bilo pač treba; zakaj bila je vedno pripravljena pomagati. Najrajši je pomagala pri "gospodih", tako pri "gnadljivemu gospodu respreserju" kakor tudi pri gospodih beneficijatih in kaplanih. Imela je vse gospode rada. Vendar, ako bi jo bil kdo vprašal, katerega ima najrajši, bi bila gotovo povedala, da ima vse gospode rada, da so ji pa najbolj všeč gospod od Nove Štifte, gospod Mišel, ki imajo krhko besedo in ki vsakemu povedo, kar mu je treba. Tudi se tako angelsko lepo zadržuje pri povzdigovanju in imajo še sto drugih

Foto AP

»Čarovniško« leto 2001 v Ribnici

V Rešetu že od novembra 2000 lahko prebirate nadaljevanja Jakličeve povesti »Zadnja na grmadi«, ki najavlja letošnje obeleževanje dogodka izpred 300 let.

11. maja leta 1701 je bila namreč obsojena svojih čarovniških dejanj Marija Češarek. Dolgo časa je veljalo, da je bila ona zadnja čarovnica, ki je bila sežgana na Kranjskem. Je pa ribniški proces najbolj znan med procesi na Kranjskem, verjetno prav zaradi Jakličeve povesti.

Samo verovanje v čaranje je bilo živo že v poganskih časih. Na ta način so skušali ljudje v raznimi pripomočki in dejanji vplivati na neznane naravne pojave in sile, ki naj bi krojile usodo vsakega posameznika. Za čaranje naj bi bil po izročilu najprimernejši čas okoli zimskega sončnega obrata, torej čas okrog božiča. Sprva je imela Cerkev te navade za praznovverje in je nalagala le cerkveno kazen-pokoro.

V 13. stoletju pa se predstave spremenijo, in čarovništvo postane razglašeno za krivoverstvo in s tem za zločin z vidika cerkvenega nauka in civilnega prava. Po naših pokrajinah so se začeli čarovniški procesi razširjati v drugi polovici 15. stoletja, drugod po Evropi in Severni Ameriki pa so bili živi že od 14. stoletja in so trajali kar 500 let, tja do konca 18. stoletja.

Najmočnejša inkvizicija, to je sodna preiskava, ki jo je uporabljala katoliška cerkev za odkrivanje, obtožbo in obsodbo heretikov, je potekala v Španiji, Italiji in Franciji. Uradno je bila inkvizicija odpravljena šele sredi 19. stoletja. Za slovensko področje ni nobenih dokazov o njenem delovanju, pri nas so se razvili čarovniški procesi, podobni tistim, ki so se odvijali na Nemškem. Te so vodila laična sodišča, in ne več cerkveni inkvizitorji.

Procesi so si bili podobni. Njihov namen je bil doseči priznanje obtoženca, da je povezan s hudičem, se z njim telesno združuje, ga časti in se udeležuje čarovniških shodov. Dolgotrajno zasliševanje, ki je potekalo po izdelanih obrazcih, pregledovanje telesa, ali ni mogoče na njem kakšnega hudičevega znamenja, in mučenje je ponavadi doseglo svoj namen - obtoženčevo priznanje. Če obtoženec ni priznal svojih dejanj, so ga mučili do smrti in objavili, da je hudič prišel po njegovo dušo.

Mučenje je obsegalo več stopenj. Zanj so se posluževali različnih orodij, ki so jih imenovali kar čarovniški stol. Na njem so obtoženca, ki ni takoj priznal svojih dejanj, stiskali, raztezali, vili in žgali. Mučenje je bilo tako strašno, da ni nič čudnega, da je obtoženec priznal vse, česar so ga obtožili, in odšel v smrt, spočetka na vislicah, od 14. stoletja dalje pa na grmadi.

V Ribnici sta se odvijala dva procesa proti čarovnicam. Ohranil se je zapisnik zadnjega procesa, oz. kot je v njem navedeno »krvava pravda o zadevah Marije Češarkove, Lucije Kersničevke in Skončarice«.

Kako je potekal sam proces, si lahko med drugim preberete v Skubičevi knjigi in pa v monografiji Ribnica skozi stoletja. Lahko pa počakate na letošnji izid knjige, ki jo namerava občina Ribnica izdati v okviru obeleževanja tega dogodka. Knjiga bo namreč ponatis Jakličeve povesti, faksimile sodbe, katere original hrani Državni arhiv Slovenije, ter spremna študija Matevža Koširja iz istega arhiva.

V okviru letošnjega leta pa bo Muzej dobil tudi novo razstavo, in sicer v grajskem stolpu, v katerem se je proces tudi odvijal. Razstavo pripravlja v sodelovanju z našim muzejem mag. Marjeta Mikuž iz Muzeja novejšje zgodovine.

Srednji vek je prav zaradi pravnih in preganjanja čarovnikov dobil prizvok mračnijaštva, življenja na temačnih grajskih hodnikih. Lahko pa trdimo, da je bil ravno srednji vek obdobje, v katerem se je miselnost ljudi korenito spreminjala in trgala iz omejenih form prejšnjih stoletij. Za čarovnike so bili po večini obsojeni ljudje, ki so se s svojo miselnostjo in dejanji odmikali od ustaljenih vzorcev in zaradi tega niso bili zaželeni. Čarovništva kljub mučilnim napravam in grmadi niso zatrli, obdržalo se je do današnjega dne, ko lahko rečemo, da je bolj množično kot kadarkoli prej.

Literatura:

- 1) *Tratnik, Košir: Čarovnice. Predstave, procesi, pregovni v evropskih in slovenskih deželah, Ljubljana 1995*
- 2) *Enciklopedija Slovenije 2 (Ce - Ed), Mladinska knjiga, Ljubljana 1988*

Prispevek pripravila
Vika Centa, ribniški Muzej

Foto Foto TONI

SAMU D' IMAMO URŽAHT! PA SMO ŠE CUPRNCO S'ŽGAL!

Mine 300 let in zgodovina se ponovi...

Foto AP

Tako bo treba vsako leto obsorej, če se že dvajset let ni vedelo, kako in kaj, sežgati tisto, ki je kriva vseh tegob, naloženih na pleča Ribničanov.

Še dobro, da so pust ribniški zanesenjaki Pustnega društva Goriča vas pokopali na pustni torek, ko jim je vreme vsaj nekoliko služilo, če jih je že v soboto, na veliki karneval, izneverilo. Na ribniškem grajskem mostu se je tako odvijala imenitna polurna predstava, ko so pustni zanesenjaki, ki skrbijo za celotno ribniško pustno dogajanje, sodili še ribniški coprnici.

Sodba bila je kruta. Najprej so jo rablji obglavili, potem pa še zažgali.

13 grehov ji je jasno in glasno pripisal Medard - od tega, da v Ribnici še vedno ni servisne ceste; pa da je župan snedel besedo, da bo samo župan in je tako postal še poslanec; pa da morajo Ribničani zaradi slabe javne razsvetljave po trgu skoraj v temi tavati, pa da ni prinesla opevanega zelenega ra-

dia... In tudi policija, ki ždi za vsakim vogalom, naj bi bila marsičesa kriva - vsaj tega, da si nekateri pešci kmalu še čez prehod za pešce ne bodo upali! Največji grešniki pa so itak Ribničani, ki že toliko let niso nikomur sodili za vse tegobe, ki so jih doletele, in so se le-te zato nabrale, je bilo rečeno ob sežigu coprnice, ki ga je pozorno spremljala kar lepa množica radovednežev, na tej in oni strani mostu.

Domov jih je Medard pospremil nasmejanih obrazov, z besedami: »Mi smo norci, ampak vi ste pa še večji, ker nas gledate!«

Še preden se je povorka z rablji in sodnikom po Škrabčevem trgu zvrstila do kraja sodbe, pa so zlobni jeziki že obrekovali, da ne bo s tem itak nič rešeno, saj se marsikatera babja cuprnca še spreha po dolini in bi jo bilo treba posaditi tja gor, na grmado!

A.P.

lepih čednosti. Polonka je pomagala olepšavati oltarje v cerkvi sv. Štefana. Zlasti je pa skrbela za oltar v cerkvi sv. Rožnega venca, katerega je cerkvenik zelo zanemarjal. Za ta oltar je znašala rože iz vsega trga in če je zvedela, da ima znanka Makošah lepe, cvetoče rože, je prasnila tja doli, samo da jih prinese na oltar roženvenške Matere božje. Tudi šivati je znala. Kadar so potrebovali v trških hišah kake krparice, so prosili Polonko. Pri Miklovih je niso prosili samo za krpanje, temveč tudi za pomoč v kuhinji in gostilni ob semanjih dnevih in tudi sicer, kadar so pričakovali večjega navala gostov. Miklov oče so Polonko najbolj cenili. V gostilni je takoj videla, komu je treba postreči, in je hitro pobrisala mize, ako so kaj polili. Za sladkanje moških ni marala. Vse račune je imela takoj v glavi. V kuhinji pa ni samo gledala, kje bi kaj polizala, temveč je prišla za vsako delo, da materi ni bilo treba velevati; to pa to naredi. Polonka je vse sama opazila. Vrh tega so jo tudi otroci radi imeli; zakaj Polonka jim je zvečer ob postelji pela pesmi in pravila pravljice, pa o angelčkih in nebeskem veselju jim je bajala, da so otroci še vso noč sanjali o nebesih in potem venomer spraševali, kdaj bo prišla Polonka.

Miklovi bi bili Polonko radi ustavili pri hiši; toda Polonka se ni hotela navezati na nobeno trdno službo, da je mogla po svoji volji delati in živeti. Miklovc se je bil torej vrnil ves nejevoljen in razburjen v hišo, ki se je bila skoraj izpraznila. Ozrl se je po ostalih, kakor bi se hotel prepričati, ako sme naravnost govoriti, in potem je vzkliknil: "Zlodi vzemi graščino in vse, kar je tam notri z biriči in rihtarjem vred!" ter je nadaljeval: "Spet so eno privlekli, da ji bodo s teznico dopovedali, da je coprnica. Postavo, ki to dovoljuje, naj vrag vzame!" "Nesrečni človek! Molči no!" ga je ustavila žena. "Naj ujame kdo tvoje besede, pa pojdeš noter. Kaj boš imel od tega!" Ženske so pa zagnale krič: "O Križani, usmili se je! O nesrečna ženska! Kdo jo bo rešil!" Jokale so. "Čigava pa je?" je vprašala Polonka, brisajoča skledo. Stala je med kuhinjskimi vrati z eno nogo v veži, z drugo v kuhinji.

"Kaj vem. Baba je babi podobna, kadar je zmršena, kakršno sem videl na kamnu. Saj me je klicala na pomaganje, ko me je videla. Pa kje bom spoznal glas, ki je bil ves iz sebe. Pa bo najbrž Krzničeva iz Nemške vasi." "Čigava?" je vprašala Polonka, kakor bi ne verjela svojim ušesom, in prenehala brisati. "Krzniča sem spoznal po glasu. Držali so ga, da ni mogel do kamna. Bo že njegova, ker za drugo žensko bi se menda ne bil tako gnal!"

"Krzničevka? Gregorjeva?" je ponovila Polonka s strahom. "Ta bo. Nemški Kovač je bil zraven. Ta norec! Ta jo je vzdignil na kamen! Ves semenj nam je zmešal!" "Pa ni bilo nobenega, da bi jo bil rešil!" je vzkliknila Polonka. "Kup otrok ima!" Odložila je posodo in cunj, stopila v vežo in vprašala: "Kje pa je? Pojdimo jo rešit!"

Vrelišče je bilo doseženo. Zdaj se čaka veliki rešitelj.

KDO SI UPA PREVZETI IN SANIRATI RIBNIŠKI ROKOMETNI KLUB?

Rokometni klub Inles - Riko bo treba rešiti iz vsaj sedemmilijonskega dolga, kolikor naj bi ga nastalo pri upravljanju v lanskem letu, čeprav točne številke ne ve še nihče. Odločilna bo skupščina. Takrat bo jasno, ali bodo sponzorji ostali.

Pri denarju se vsa zgodba neha, pravi stara življenjska modrost, in glede na to, kako krepko so zavrele strasti okrog zapleta v ribniškem športnem »paradnem konju«, bi se kaj lahko isto pripetilo rokometnemu klubu. Da bodo svoj denar umaknili sponzorji in bo tako želja po prvi ligi le iluzorna. Ribnica paradnega konja, kot je postal rokometni klub, ne zmore hraniti, še posebej ne takega, za katerega se je izkazalo, da je lačen že nekaj mesecev.

Rokometne razprtije, ki so nastale takoj potem, ko je Lado Orel lanskega novembra podal odstopno izjavo z mesta predsednika kluba in so se nenadoma razkrili tudi dolgovi, so svoj vrhunec doživele z novinarsko konferenco sponzorjev, 23. februarja. Potem so se vsula nasprotujoča si mnenja še s strani nadzornega

nem statutu niso več merodajni, saj jim je že konec leta 2000 potekel mandat in tako klub tudi nima odredbodajalca za izvajanje plačil!

Zdaj se mečejo očitki z vseh strani na vsako stran in zadeva naj bi postala celo preveč spopularizirana, kar naj bi škodilo rokometu v tolikšni meri, da še tisti redki sponzorji ne bodo imeli več interesa vlagati vanj. Tako so dejali sedanji trije: Inles, Občina in Riko, od katerih je vsak za letošnjo sezono podpisal pogodbo za pet mio SIT. Vprašanje pa je, če bi jih v primeru prekinitve pogodbe sploh še želel kdo nadomestiti. Nadzorni odbor opominja sponzorje, ki so hkrati tudi predsedstvo, da se za nastali položaj ne morejo izgovarjati le na predsednika. S tem se strinjajo tudi igralci, saj so prepričani, da je predsedstvo imelo vpogled v celotno poslo-

bili bolj zainteresirani za ugoden razplet, je bilo slišati iz vrst predsedstva.

Sporna naj bi bila tudi pogodba, ki jo je za svoj sponzorski del 5 milijonov tolarjev podpisal Inles, saj naj bi svoj delež pogojeval s sedmim mestom v ligi, kot piše v poročilu NO. Andrej Mate je dejal, da je Inles svoj del res pogojeval z rezultati, a ne s sedmim mestom. Ekipe naj bi preprosto-dobro igrala, saj v tako majhni državi kot je Slovenija dejansko šteje le umestitev v prvo ligo, je dejal.

Sponzorji: Inles, Riko in Občina, ki klub finančno podpirajo že drugo sezono, so se med seboj že dogovorili, da bodo kljub zapletom sodelovali vsaj do konca aktualne tekmovalne sezone. Mate, ki je trenutno prevzel finančno sanacijo kluba, je na novinarski konferenci tudi dejal, da ga presenečajo dolgovi, ostali še iz prejšnje sezone, saj je imel klub v sezoni 1999/2000 največji proračun v svoji dosednji zgodovini.

Skratka, kompromis, ki so ga sponzorji želeli skleniti z igralci, je (v grobem zapisano) tak, da naj bi se igralci in trenerji odrekli delu obljubljenega honorarja, zato da bi lahko dobili vsaj denar, ki si ga bodo šele morali zaslužiti. Igralci bi se tako morali odreči dvema nagradama, polovica nagrade, ki je obljubljena za obstanek v ligi, pa naj bi bila izplačana šele ob koncu leta. Sponzorji so po Matetovih besedah igralcem tudi zagotovili, da so pripravljeni prevzeti vse obveznosti in plačati nagrado za uspeh v jesenskem delu prvenstva.

Več kot polovica igralcev je na pogoje pristala, ostali pa ne, čeprav so v tednu po novinarski konferenci še štirje igralci protestniki začeli trenirati na igrišču.

Sponzorji (Andrej Mate in Brane Ambrožič v Inlesovem imenu, župan kot predstavnik Občine, medtem ko Janeza Škrabca (Riko) na konferenci ni bilo) so tudi povedali, da če ne bi bilo njih, igralci od prvega januarja 1999 ne bi dobili izplačanega nobenega honorarja.

»Stvari tudi niso tako dramatične, kot se jih je prikazovalo, pa tudi s strani igralcev so bile določene nekorektne poteze in provokacije,« je dejal Mate.

Ena izmed prvih potez, ki jih bo klub moral povleči, bo tako najprej pregled bilance poslovanja. Opravil jo bo NO, nato pa naj bi bila še med tekmovalno sezono sklicana skupščina. Po mnenju Braneta Ambrožiča naj bi ekipa ostala »stabilen prvotligaš«, seveda če bo klub organizacijsko normalno deloval. Urejeni pogoji v klubu pa so tudi pogoj, da bo Inles še naprej ostal sponzor, je dejal Mate, medtem ko se Riko tako ali drugače ravna po Inlesu, je dodal.

Alenka Pahulje

Sponzorji, hkrati pa tudi člani predsedstva kluba, ki so s svojo novinarsko konferenco sprožili val razburjenja v ribniški rokometni sredini.

Foto AP

odbora in nekaterih igralcev, ki na nove pogoje sponzorjev niso hoteli pristati in so sami sebe ožigosali za upornike.

Z vseh strani zatrjujejo, da nihče ni vedel, da je položaj tako dramatičen. Zaupalo se je vodstvu in se njegovega dela ni preverjalo, saj »nihče nikoli ni omenil, da obstajajo kakršnekoli težave,« je bilo slišati s strani sponzorjev, predstavnikov Športne zveze in vseh kakorkoli vpletenih ali prizadetih. Kot da je klub deloval po načelu »comsi comsa«. In to klub, ki naj bi bil trdno zakoreninjena tradicija, paradni konj ribniškega športa, v katerega podporo se je vpletlo milijone tolarjev...Še celo organi po svojem last-

vanje. Predsedstvo to odločno zanika, saj naj bi klub deloval po predsedniškem načelu: vse zadeve rešuje izvršilni odbor. Sponzorji naj bi se samo informativno seznanjali s problemi. Predsedstvo se tudi čudi, kako more NO sploh podajati kakršnokoli verodostojno poročilo, če je pa že 26. januarja 2001 tudi uradno zaključil mandat. Prav tako naj bi bilo sporno, da se NO vtika v presojanje, katere pogodbe naj bi bile škodljive in kaj bi se klubu bolj splačalo. Njegova naloga naj bi bila po statutu le presojanje učinkovitosti in gospodarnosti, menita Mate in Tanko. Še bolj sporno pa naj bi bilo, da so člani NO tudi očetje treh igralcev, in kot taki naj bi

IZJAVA ZA JAVNOST

Glede na novinarsko konferenco smo se morali oglasiti tudi igralci, ki smo zavrnilo ponudbo sponzorjev glede nadaljnega sodelovanja. Najprej je treba napisati nekaj besed o tem, zakaj nočemo več sodelovati v ekipi v spomladanskem delu rokometnega prvenstva v prvi državni ligi.

Večina igralcev, ki sedaj ne igra (Tadej Zbačnik, Rajko Dukič, Klemen Ivanec, Simon Bartol, Branko Špoljarič, Rok Henigman, Franci Pajnič, Tomaž Lesar in Natan Hojč), je v preteklih štirih letih predstavljala jedro dosedanjega prvega moštva Rokometnega kluba Ribnica. V teh letih smo se prebili iz 1. B-v 1. A-državno ligo, kljub svoji mladosti, kajti naša povprečna starost je bila okoli 21 let. V ekipo spada izjemen igralec, borec in velik motivator Goran Đokič, ki je veliko prispeval k uspehu te generacije. Veliko je prispeval tudi k lanskoletnemu obstanku v prvi državni ligi. Zato je

nerazumljivo zakaj ga sedanja-bivša uprava in predvsem trener Janko Ilc niso hoteli obdržati kot člana RK Ribnica. S svojo izkušnostjo bi namreč lahko veliko prispeval v tekmah letošnjega jesenskega dela prvenstva, kjer se je lomil rezultat v zadnjih minutah. Jasno je, da smo bili kljub dolgoletnemu igranju rokometu še vedno premladi! In premalo izkušeni za pomembne končnice. To bi moral trener Janko Ilc kot dolgoletni igralec tudi vedeti.

Zakaj nam je dokončno prekipelo? Nam igralcem so štiri leta obljubljali: »Pridite v prvo ligo in boste pošteno nagajeni za svoje delo!« Mi smo potem trenirali in trenirali, predvsem iz veselja do rokometu. Dobili smo le toliko, da smo si pokrili sprotne stroške. Ko smo prišli v prvo ligo, pa smo se morali odpovedovati še več stvarim. Trpela je šola in vse ostalo. Počasi smo se naveličali večnih obljub o poštenem nagajevanju. Saj ne rečemo, da prvo leto nismo bili pošteno nagajeni za vse. Tudi cilj smo dosegli, to je obstanek v družbi naj-

boljših. Toda kaj, ko so bile spet same obljube! Nagrado za obstanek v ligi bi morali dobiti lansko leto junija. Nekje sredi julija smo potem dobili prvi del, za drugi del pa smo poslušali obljube cele tri mesece, da so nam nato povedali, da denarja še ne bomo videli, še vsaj do novega leta ne. Potem je pa vse utihnilo. Nobenega od predstavnikov uprave ni bilo več blizu. Šele kasneje smo zvedeli, da je predsednik, g. Lado Orel, odstopil brez kakršnegakoli pojasnila igralcem-kot da smo petletni mulci, ki ne razumejo ničesar. Vse to slabo vzdušje zaradi raznih obljub je pripeljalo do slabših rezultatov v jesenskem delu. Kasneje se je pojavil g. Andrej Mate, ki je dejal, da je predstavnik sponzorjev in da je odgovoren za finančni del rešitve kluba. Predlagal nam je svoj model reševanja krize: morali bi se odpovedati tudi dvema štipendijama, za meseca november in december, poleg tega pa bi se drugi del premije izplačal le v primeru obstanka v ligi. Tako bi si morali že enkrat prisluženo premijo prislužiti še enkrat!! Tukaj pa je določenim igralcem prekipelo. Toliko let smo žrtvovali za klub, igrali velikokrat zastonj, ker smo pač imeli radi ta šport, kar smo dobili, je bilo le toliko, da smo pokrili vse stroške prevoza, opreme, konec koncev tudi vsakodnevnega pranja preznojene opreme. Mi samo želimo, da dobimo tisto, kar smo pošteno zaslužili, kajti za večino je to edini vir, s katerim si plačujemo stroške študija in že prej navedene stroške. Pa še nekaj: nočemo, da bi se še naprej dogajalo, da bi bili perspektivni igralci pri 22-letih, katerih rokometna kariera se je šele začela, že veterani, samo zaradi določenih oseb, ki želijo le določene igralce v klubu. Tistih namreč, ki na začetku svoje športne poti ne pričakujejo plačila.

Za konec pa še to. Kriza v klubu se je vlekla skozi vso lansko jesensko sezono. Sedanji t.i. rešitelji kluba (g. Andrej Mate, g. Brane Ambrožič in g. Jože Tanko) se sedaj sprenevedajo, da za nastale probleme v klubu niso vedeli prav nič. Pri tem pa ne omenjajo, da so bili prav oni tudi člani predsedstva RK INLES-RIKO, in so tako imeli vpogled v celotno poslovanje kluba in tudi pravico do odločanja v klubu.

Foto Foto TONI

IZJAVA ZA JAVNOST

V petek, 23.02.2001, je predsedstvo Rokometnega kluba Ribnica sklicalo tiskovno konferenco in predstavilo svoje poglede na nastalo situacijo v klubu.

Ker se nekatere njihove ugotovitve bistveno razlikujejo od ugotovitev nadzornega odbora RK Ribnica, smatramo za potrebno, da o svojih ugotovitvah obvestimo javnost.

1. Nadzorni odbor se je sestal na dveh sejah, in sicer 11.01.2001 in 26.01.2001. O svojih ugotovitvah in sklepih je obvestil vse člane predsedstva, ki se na sklepe NO niso odzvali, ampak so jih enostavno ignorirali. Trditev, da NO ni pripravil dokončnega poročila, ne drži, saj je NO razpolagal z relevantnimi podatki o finančni situaciji kluba, ki se od takrat prav gotovo niso bistveno spremenili.

2. NO smatra, da po Statutu RK Ribnica klub lahko vodijo samo organi, izvoljeni na skupščini, ne pa sponzorji. To je neresno in predvsem nelegalno. Zato ponovno zahtevamo, da se v skladu z 21. členom Statuta čimprej skliče skupščina, ki bo izvolila organe društva (vsaj začasno-do konca prvenstva). Klub ima predsednika Lada Orla, ki pa dejansko ne deluje od 28. 11.2000, ko je predsedstvu napisal odstopno izjavo. Klub torej

praktično nima niti odredbodajalca za izvajanje plačil. Organi kluba, ki so določeni s statutom, torej že nekaj časa ne delujejo.

3. Generalna ugotovitev NO je, da za leto 2000 na strani prihodkov manjka 5.553.728,36 SIT, da bi lahko pokrili vse nastale odhodke. Glavni razlog izpada dohodka in posledično tudi odstopa predsednika Lada Orla je za klub izredno neugodna pogodba z INLES, d.d.

Pogodba z drugim sponzorjem RIKO-HIŠE in RIKO Ljubljana (zastopnik Janez Škrabec) določa plačilo rednih mesečnih obrokov (10 x 500.000 = 5.000.000 SIT), ki jih sponzor tudi redno nakazuje. Kljub dogovoru, da bosta oba sponzorja podpisala enako pogodbo, pa se to ni zgodilo. Pogodba s sponzorjem INLES, d.d. (zastopnika Mate in Ambrožič) je namreč skoraj v celoti pogojevana s popolnoma nerealno postavljenimi tekmovalnimi uspehi. Tako je INLES, d.d., po pogodbi dolžan do 10.01.2001 plačati le 1.000.000 SIT. Ostalo razliko do 5.000.000 SIT pa bi klub dobil le v primeru, da bi ekipa osvojila najmanj 20 točk, in dosegla 7. mesto v ligi, ki ga trenutno zaseda RK Trimo Trebnje s petkrat večjim proračunom. Da se to seveda ne bo zgodilo, je najbrž vsem jasno. Zato NO predlaga, da se pogodba, sklenjena z INLES, d.d., izenači s pogodbo, sklenjeno z RIKO-HIŠE, ali razveljavi.

4. Sponzorji so od igralcev zahtevali, da se odpovedo pogodbeno zasluženim honorarjem in nagradi

za lanskoletni uspeh. Dolg igralcem za leto 2000 znaša ca 3.000.000 SIT, trenerjem in drugim sodelavcem pa ca 2.000.000 SIT. NO se ne strinja s tako sanacijo in smatra, da klub mora spoštovati podpisane pogodbe in poiskati druge oblike vračanja dolgov.

Smatramo, daje potrebno z vsemi igralci doseči dogovor takoj, da bodo igralci prvega moštva začeli trenirati, in da bodo najkasneje do tekme z RK Slovan tudi igrali. Zahteve sponzorjev so namreč sprejeli samo mladinci in dva igralca, ki imata posebne pogodbe.

5. Trditve o predsedniškem sistemu vodenja nimajo podlage v statutu, ki določa, da klub vodi predsedstvo. Tako je za nastalo situacijo odgovorno celotno predsedstvo, in ne samo predsednik. Predsednika v odstopu pozivamo, da se odloči in skliče skupščino, tako da bodo novoizvoljeni organi kluba začeli čimprej delovati legalno in legitimno.

Nadzorni odbor RK Ribnica:
Janez Henigman, predsednik;
člana: Marjan Hojč, Franc Zbačnik.

ZIMSKA ŠOLA V NARAVI - KAJ, KAKO IN ZAKAJ

Za nami je tretja zimska šola v naravi. Organizirali in izpeljali smo jo v okviru aktiva učiteljev športne vzgoje OŠ dr. F. Prešerna - Ribnica. Udeležilo se je 41 učencev petih razredov in 5 učiteljev. Nastanjeni smo bili v počitniškem domu Zgornje Gorje, v prijetni gorenjski vasi Zg. Gorje pri Bledu, od katerega je oddaljena 4 km. Smučanje smo organizirali na smučiščih Pokljuka in Sorica, kjer imamo poseben popust pri smučarskih kartah. Prevoz na smučišče smo organizirali s smučarskim avtobusom, na katerem so imeli učenci ves čas shranjene smuči. Omogočena je bila tudi brezplačna izposoja alpskih in tekaških smuč s čevlji. Ves čas nam je bila na razpolago tudi medicinska sestra, tako na smučišču kot v domu. Nastanjeni smo bili vsedemih sobah v dveh etažah. Narava je tam tako ohranjena, da oblikuje naraven prehod v Triglavski narodni park.

Zimska šola v Zgornjih Gorjah

V ponedeljek, 12. februarja, smo se ribniški petošolci odpravili na Gorenjsko. Že pred odhodom smo več dni nestrno spremljali vremensko napoved, saj je letošnja zima s snegom zelo skopa.

Ko smo prispeli v Zg. Gorje, smo se namestili po sobah in uredili garderobo. Po kosilu smo se odpeljali na Soriško planino. Snežne razmere so bile ugodne. Naši smučarski učitelji so nas glede na smučarsko znanje razvrstili v pet skupin. Po spoznavnem večeru smo polni vtisov komaj zaspali.

Naslednji dan smo se na Pokljuki preizkusili v smučarskih tehnikah. Opazovali smo tudi biatlonce pri njihovem treningu.

Tretji dan smo se po smuki in kosilu odpravili na izlet na Bled. Povzpeli smo se na grad in uživali v razgledu. Jezero je v mraku z osvetljeno sprehajalno potjo prav romantično.

Naslednji dan je bil najbolj smučarsko obarvan, saj smo bili dopoldan na Soriški planini, popoldan pa smo na Pokljuki tekli na smučeh. Ta dan sta nas obiskali ravnateljica in njena pomočnica. Zvečer smo imeli še tekmovanje v pikadu.

Peti dan smo priredili tekmovanje v veleslalomu. Po opoldanskem počitku smo imeli pouk matematike, učili smo se tudi o gorah. Zvečer smo bili vsi vabljeni na zaključno prireditev, kjer so nam podelili priznanja o opravljenem začetnem tečaju nordijskega smučanja, priznanja »smučar«, »dober« in »zelo dober smučar«. Trije najhitrejši pa so dobili medalje. Zadnji dan smo po zajtrku pospravili sobe, pripravili prtljago in počakali na odhod.

Bivanje v Zgornjih Gorjah je bilo zelo prijetno, hrana je bila okusna in še kdaj bi se želeli vrniti.

Jona Bambič, 5.b, OŠ dr. F. Prešerna, Ribnica

V tem idiličnem okolju smo izpolnjevali cilje, ki smo si jih po skrbnem premisleku zadali. Šola v naravi je namreč posebna oblika vzgojno-izobraževalnega dela, ki temelji na tem, da učenci za nekaj časa odidejo v primeren kraj, kjer se nadaljuje premišljeno začetno vzgojno-izobraževalno delo.

Poglavitni cilji, ki smo si jih zadali, so bili:

- razširiti in utrditi znanje alpskega smučanja in teka na smučeh ter oblikovati trajne športne navade,
- poglobljati pristnejši stik z naravo in oblikovati kulturne odnos do nje,
- v novem okolju izrabljati vse možnosti za pridobivanje novih spoznanj, za širjenje otrokovega obzorja in oblikovanja njegove osebnosti,
- prispevati k socializaciji otrok in k srečnejšemu otroštvu,
- spoznavati učence in jih usmerjati k zavestnemu sprejemanju ustreznih vedenjskih vzorcev.

Učitelji smo prepričani, da je to dragocena in dolgoročna naložba v njihovo zdravo in polnejše življenje.

*Športni pedagog
Aleš Pugelj*

*Foto arhiv OŠ dr.
Franceta
Prešerna*

Uresničevanje navedeni ciljev je potekalo v štirih programskih sklopih:

1. Športna dejavnost (šola alpskega smučanja, začetni tečaj teka na smučeh, tekmovanje v veleslalomu, seznanjanje z gorniško in smučarsko opremo, nevarnosti v gorah, pravila za varnost na smučišču, spoznavanje in uporaba naprav na smučišču, pohodništvo).
2. Pouk (spoznavanje alpskega sveta, orientacija v naravi, reševanje matematičnih križank, vrste snega in nevarnost plazov, pisanje pism in razglednic, ogled Bleda in pisanje dnevnika).
3. Kulturna, zabavna in družabna dejavnost (spoznavni večer učencev, maškarada, tekmovanje v pikadu, plesni večer, družabne in zabavne igre, petje slovenskih pesmi, zaključni večer s podelitvijo medalj, diplom in priznanj).
4. Vzgojne vsebine (navajanje na osebno higieno, na kulturno prehranjevanje, prilagajanje na samostojnost, sprejemanje ustreznih vedenjskih vzorcev - tovarištvo, pomoč, spoštovanje hišnega in dnevnega reda).

Marsikdo ocenjuje koristnost šole v naravi le kot kratkoročno športno usmerjeno dejavnost. Priznati si moramo, da učinek gibalne dejavnosti v enem tednu ne more imeti opaznih nadomestnih učinkov v primerjavi z dolgotrajnim sedenjem v šoli in s preobremenjenostjo mladine. Za to je potrebna redna vsakodnevna vadba. Iz zgoraj navedenih ciljev pa lahko zasledimo njeno dolgoročno naravnost. Je torej dragocena investicija za zdrav razvoj mladega človeka.

Vsekakor pa je bila športna dejavnost tista, ki je prevladovala v šoli v naravi. Smučanje, tek na smučeh in pohodništvo so športne zvrsti, ki navdušujejo množice. Lahko bi celo rekli, da so slovenski nacionalni športi. To so tudi športne zvrsti, ki ljudi vseh starosti privabljajo v naravo, na sonce in čist zrak v tistem delu leta, ko večina sedi pred TV-ekrani ali celo v zakajenih lokalih. Mlad človek, ki vzljubi našete večšine, jim večinoma ostane zvest vse življenje. Ne bo iskal sprostitve in razvedrila v manj koristnih ali celo škodljivih oblikah. S tem si podaljšuje čilost, vitalnost in življenjski optimizem. Takšna šola v naravi je tudi šola za življenje.

Otroci so v šoli v naravi srečni. Doživljajo neposreden stik z neokrnjeno naravo, spoznavajo slovenska smučišča in organizirano preživljajo prosti čas. Športne, kulturne, naravovarstvene in vzgojne navade, ki si jih pridobijo s sodelovanjem v šoli v naravi, so globlje, trajnejše - vredne več. Naj citiram enega izmed staršev, ki ga je sin nagovoril: "V soboto vam bom pa jaz pokazal, kje je res lepo. Pojdimo na Soriško planino smučat." Torej - ne prikrašajmo svojih otrok! Čeprav s težavo in odpovedovanjem drugie, jim poskušajmo dati tisto, česar sami nismo bili deležni.

Letošnja zima nekako smučarjem na urejenih smučiščih ni bila najbolj naklonjena, zato pa je toliko več snega v gorah! Marsikdo je zato užil smučarske radosti na turni smuki – tudi sama sem se ji (in se še bom) letos kar precej predajala. Kaj je res lepšega od preživljanja časa v hribih, gorah, kjer ti oko seže v neskončnost in ti srce kar samo od sebe zaigra ob lesketajoči se belini naših gora in ko kar ne moreš, da si ne bi zapel melodijo sonca ob divjem zavijanju vetra, ko svojo pot v nebo zariše mogočni orel ter svoje veselje in srečo deliš s prijatelji ...? Ne, ni lepšega! Vso lepoto in muke navzgor pa veličastno nadgradiš še s spustom po pobočju, ko ti včasih kar zastane dih in polni si adrenalina, in ko vidiš pred seboj pršiču mirne, kratke prijateljeve zavoje, kar slišiš, ko delajo »šk, šk, šk«!

Letos sem bila v turnosmučarskem raj, na Komni, kar dvakrat po teden dni (10.-17.2. in 3.-10.3.). Obakrat sem se pridružila akciji Mladinske komisije pri Planinski zvezi Slovenije (MK PZS). Ta akcija, ki jo je MK PZS letos organizirala že trinajsto leto zapored, so Tedni turne smuke, TTS, ki imajo vsako leto več privržencev, tako da smo imeli letos kar štiri izmene. Res je neverjetno, kako ljudje, še preden izide razpis, kličejo in se prijavljajo ... Sama sem bila povabljen v vodstvo organizacije TTS, na sami akciji pa sem kuhala. Bivali smo v prijetni planinski koči na Pl. na Kraju, ki stoji le slabih deset metrov pod Kočo pod Bogatinom. V koči je ravno prav prostora za 25 - 30 ljudi. No, in nas je vedno bilo od 25 do 27 (7 članov vodstva: 5 vodnikov, zdravnik, kuhar + udeleženci). To ti je res zanimiva družina, običajno s podobnimi cilji, željami in razmišljanji, vedno pa za šalo, smeh, družabnost, petje in razne potegavščine, tako da dolgočas ni nikoli! Z mnogimi udeleženci prav neverjetno hitro navežeš stik, prijateljstvo pa potem raste kar samo od sebe. V teh tednih, ki sem jih preživela gori na gori, smo naredili precej tur, nekatere vrhove pa smo presmučali večkrat – v različne smeri (nekajkrat smo se razdelili v dve skupini, odvisno od želja in sposobnosti udeležencev): Lanževica, Srednji vrh, Vrh nad Peski (za katero smo krenili že ob štirih in hodili še ob »delno polni« luni), pa Bogatin, Govnjač, Velika Baba, Vrh nad Gracijo, Čelo, Kal ter Tolminski Kuk in Planja. Skoraj vedno sem se jim pridružila tudi sama, razen če sem imela v kuhinji preveč dela s kuho in peko kruha.

Morda se vam zdi turno smučanje precej oddaljena in skoraj mistična človeška dejavnost v neokrnjenem, predvsem gorskem svetu. Navkljub vsemu pa le ne terja nadpovprečnega človeka, ampak od nas zahteva le dosledno upoštevanje določenih dejstev. Ta se v grobem nanašajo na: snežne razmere, vremensko napoved, osnovno znanje zimskega gibanja po gorah, telesno pripravljenost, smučarsko znanje, ustrezno izbiro turnosmučarskega izleta (prilagojenega našemu smučarskemu znanju, sposobnosti in razmeram) in opremo, kar v bistvu pomeni le prilagoditev naravnim zakonom, saj so tukaj popolni vladarji vsega dogajanja. Zato tudi ne smemo pozabiti in ignorirati vremenske napovedi in opozoril o nevarnosti snežnih plazov!

Pa morda še nekaj o opremi! Res je, da se lahko smučke tudi nosi na hrib in se odsmuča navzdol, vendar le na lahko dostopne in prehojene vrhe. Kmalu pa že pride v poštev čisto vsa turnosmučarska oprema, kamor spadajo: seveda smuči, turne vezi (omogočajo nam, da vzdigujemo noge - kot pri tekaških smučeh, kar je nujno za napredovanje navkreber; ko pa želimo smučati, jih samo fiksiramo in že imamo alpsko vez.), psi (nalepimo jih na hrbtno stran smuči in nam omogočajo hojo navkreber), turnosmučarski čevlji (nekakšen kompromis med alpskim smučarskim čevljem in čevljem za hojo), srenaci (posebni nastavki, zobje, ki jih uporabljamo ob trdem snegu ter preprečujejo vdor vetra in mraza v telo, čim bolj pa naj bi prepuščala tudi posledice našega naprežanja (termo oblačila in razni gore-texi).

Za tiste, ki so vas že začele srbeti noge in komaj čakate, da se zapodite po deviški belini, vam bo prav prišel tudi Turnosmučarski vodnik Igorja Jenčiča, založbe Sidarta (v jeseni pričakujemo dopolnjeno izdajo), ki obsega cel spekter izletov – od slov. predgorskega sveta pa do avstrijskih tritisočakov, pri vsakem pa so opisani tudi težavnost, trajanje in pot. Morda se bomo naslednjič srečali in boste tudi vi rekli: »Gore so me uročile...« (Miha Potočnik)

Zdenka Mihelič

Ribniški triatlonci z novim vodstvom v novo sezono 2001

V naših vrstah tudi zmagovalec slovenskega pokala Damijan Žepič

Sredi februarja smo v Triatlon klubu Ribnica izvolili nove organe kluba. Po 4-letnem obdobju smo zamenjali vodstvo in potrdili novega predsednika-Boštjana Schönlieba. Na občnem zboru je »stari« predsednik Damijan Kromar na kratko povzel dogajanje prvega štiriletja kluba. Poudarjal je predvsem strokovnost ter delo z mladimi. Poleg pogleda v preteklost pa smo bili na zboru že usmerjeni v prihajajočo sezono 2001.

Za letošnjo sezono smo se ribniški triatlonci pripravljali preko pozne jeseni in cele zime. Lahko povem, da se nam je letos uspelo maksimalno posvetiti prav vsem trem disciplinam.

Kakšne načrte smo si letos zastavili v TK Ribnica?

S prihodom lanskoletnega posamičnega državnega prvaka in zmagovalca slovenskega pokala Damijana Žepiča so se načrti v klubu povečali, a vendar ostajajo odvisni od posameznikov. Pričakovanja so velika in po mojem mnenju bi lahko osvojili (tako kot že lansko leto) naslov kadetskega državnega prvaka.

V članski ekipi pa so želje različne: Damijan Kromar in Mitja Dečman-nastopi na ironmanih (Celovec, Zurich, Roth). Miloš Petelin: čim boljši nastopi na domačih dirkah in dirkah evropskega ranga. Matej Škufca pa se je v letošnji sezoni predvsem posvetil duatlonu, tako da ga bomo videli na kakšnem powermanu. Vsi pa se bomo udeleževali tekem za državno prvenstvo in tekem slovenskega pokala, tako v duatlonu kot triatlonu. Želja vsega kluba je ponoviti uspeh lanskega leta in osvojiti naslov državnih prvakov (ekipno ali posamično). Želje so velike, ampak ne neuresničljive.

Na koncu pa bi se v imenu triatloncev zahvalil vsem sponzorjem. To so bili: Pizzerija Harlekin, Foto Toni, Zidarstvo Suljanovič, s.p., Peskokopu Klun, Fragmat, d.o.o., Hot-Horse, Občina Ribnica, Športna zveza Ribnica. Zahvala velja tudi vsem, ki so nam pomagali do sedaj in nam še pomagajo, kajti brez njih se vse to ne bi zgodilo, hkrati pa vabim vse ljubitelje športa na zanimivo ekipno državno prvenstvo v duatlonu, ki bo 6.5. 2001 v Ribnici.

Spletna stran kluba:

WWW.TRIATLON-KLUB-RIBNICA.SI

Miloš Petelin

SRBIJA Z DRUGAČNIMI OČMI ...

kot nam jo predstavljajo mediji. Hja, mediji so lahko super stvar, še v istem hipu pa naredijo toliko škode, da si še misliti ne moremo. V trenutku lahko nekoga poveljajo, in še preden rečeš »keks«, si lahko povaljan v blatu, zasramovan ter izgubljen. Vse preveč smo odvisni od medijev, ki nam prav gotovo ustvarjajo podobo sveta – dokler si ne rečeš »NE«, in se sam prepričaš o dejanski stvari.

Piše Zdenka Mihelič

Tako je tudi v zvezi z Jugoslavijo oz. južno Srbijo, za katero že več kot mesec dni velja, da je rizična za potovanja, in kamor sem se podala 22. 2. 2001, vrnila pa se 27. 2. Pa nisem šla sama! Na povabilo PD Železničar Niš, poslano na Mladinsko komisijo pri Planinski zvezi Slovenije (MK PZS), k sodelovanju med planin-

V Srbiji zasuti s snegom in prijaznostjo, tu pa pred hotelom pod Babjim zobom
Foto Bojan Rotovnik

ci iz Niša in slovenskimi planinci, se nas je nekaj le ojunalo in po desetih letih »mrtve sezone« sodelovanja in obiskovanja njihovih gora odločilo zopet vzpostaviti stike in obuditi sodelovanje. V Srbijo smo se odpravili kot predstavniki MK PZS in kot predstavniki svojih matičnih planinskih društev. Torej novim izzivom naproti smo odšli: Bojan Rotovnik (PD Šoštanj), Janez Medved (PD Litija), Ožbej Marc (PD Podnanos) in, seveda, podpisana (PD Ribnica). Da pa je do snidenja prišlo, smo morali opraviti kup formalnosti, pa tudi vizo za Jugoslavijo je za zdaj še potrebno imeti.

Odpravili smo se torej v četrtek, in sicer z vlakom Ljubljana – Bitola (nič nam ni bilo treba prestopati v Zagrebu ali Beogradu). V Ljubljani, na želez. postaji, so nas opozarjali, naj se pazimo – na samem vlaku menda razsaja kup roparjev, tudi carinikov in sprevednikov naj bi se bali! A daleč od tega! Moja izkušnja je le dobra, cariniki in vsi uradniki na vlaku, prav tako pa tudi ljudje, so bili prijazni. Z dvema zakoncem, ki sta potovala v Leskovac, smo se celo zapletli v zelo zanimiv pogovor. Ne boste verjeli, ampak carinik si nas je celo zapomnil, in ko smo se vračali domov, nas je veselo pozdravil (potnih listov niti pogledal ni) ter pokramljal, kako je bilo v Nišu in tamkajšnjih planinah.

No, ko smo v petek prišli v Niš (po 16-urni vožnji, uradno 14-urni), smo seveda najprej na peronu poiskali našo »vez«, to je bil Dejan Habe (po očetu Slovenec), ki je bil potem tudi med našim bivanjem vedno z nami. Na našo željo smo si tisto popoldne ogledali Niš, videli znamenitosti, v njihovi najbolj znani »čevapčionici« pojedli odlično pleskavico v lepinji, pa tudi sirovemu bureku se nismo mogli upreti, mjam! Mesto precej obnavljajo, trgovine so sicer še kar dobro založene (medtem ko je kupna moč zelo nizka), opazila pa sem, da vlada med ljudmi velika socialna razlika. Še na nekaj sem se morala navaditi: povsod – na drogovih, drevih in še kje so visele osmrtnice s slikami! Obiskali smo še bar, ki ga vodi znani srbski alpinist Gejo, ter se odpeljali z avtobusom proti Donji Studeni, vasi pod vzhodnim vrhom Suve planine in njenim najvišjim vrhom (Trem, 1810 m). Ker je bil planinski dom poln, nas je pod streho vzel domačin Peša, ki se je res izkazal za pravega gostitelja.

V soboto zjutraj smo kljub dežju in megli krenili na pot 5. tradicionalnega pohoda na Trem. Kmalu sta nas ujela sneg in močan veter, ki sta nas spremljala na vsej poti, mimo planinskega

doma Bojanine vode do Trema (4 h). Premagali smo kar nekaj višinskih metrov, saj Donja Studena leži na višini 300 m. Seveda smo se hitro vrnili v dolino. Kljub slabemu vremenu smo na poti srečevali ogromno planincev (pohoda se je udeležilo več kot 100 planincev), in ko smo prispeli v planinski dom v Donji Studeni, so nas čakale diplome za osvojeni Trem (1810 m) pa pravi srbski pasulj. Bil je res začuden, tako da smo morali seveda zraven spiti vsak po eno pivo (15 din ali pribl. 50 SIT). In že je bila nedelja, ko smo se iz prave srbske, dolge (in resnici na ljubo, precej zanemarjene) vasi, Donje Studene, odpravili proti Stari planini. Na Stari planini namreč stoji najvišji vrh Srbije, Midžor (2169 m), za katerega smo se zmenili, da bi ga tudi osvojili. Peljali so nas (in še nekaj drugih planincev) s kombijem, in rečeno je bilo, da bomo nastanjeni v hotelu na višini 1578 m! No, sem si mislila, tole je pa malo nemogoče! Naša pot je bila čedalje bolj obložena s snegom in kmalu smo kombiju nadeli tudi verige. Pred nami pa plug, greder in polavtomatski posipovalec peska, pardon zemlje (tovornjak, zadaj pa dva z lopatami). Razmere so bile take, da sem že mislila, da sem v Sibiriji, ne v Srbiji, in tudi kombi nas je 2 km pred ciljem pustil na cedilu, tako da so nas prišli iskat iz hotela z vojaškim tovornjakom. In res: na 1578 m nas je čakal pravi pravcati hotel! Bil je čisto nov, saj je bil odprt decembra 2000! Uau, smo si rekli, saj je bil komfort na višku – krasne sobe, tuš, televizija...! Na hitro smo se preoblekli in že šli proti Babjemu zobu (1780 m). Snega pa na tone! Udiralo se nam je do pasu in še čez! Osvojili vrh, se poslikali, sestopili in po dolgem času pod tuššššš! Pripravili so nam tudi okusno večerjo, se pogovorili za odhod na Midžor in polni pričakovanj odšli spat!

Zjutraj pa najmanj 40 cm novega snega (tudi sami domačini so bili presenečeni nad tolikšno količino), na ne vem koliko podlage, a vse skupaj je bilo videti noro! Odpravili smo se kljub močnemu sneženju, napredovali pa smo zmerno počasi, saj je prvi gazil včasih do pod pazduhe globok sneg. Prav gotovo bi šlo lažje, če bi imeli s seboj palice, a kot smo videli, jih tam še ne poznajo oz. ne uporabljajo! Po dobri uri in pol hoje smo se zaradi močnega grebenskega vetra, megle in snega obrnili ter si obljubili, da še pridemo in osvojimo Midžor!

Ob povratku v Niš smo morali še izkopati in užgati kombi (na koncu nam je le uspelo!), v Knjaževcu pa smo se ustavili v gostilni, kjer se nas je 10 ljudi za dobrih 6000 SIT do sitega najedlo in zraven kaj popilo. V Nišu smo se poslovili od naših gostoljubnih domačinov ter se vkrkali na vlak!

Takole: navezali smo lepe stike, obnovili znanje cirilice, ugotovili, da je Srbija za naše razmere zelo poceni država, edinole tja je treba priti! Pa če bi kdo še tako vztrajno trdil in bantil, se na našem potepanju nikjer nismo čutili ogrožene, vsi so bili zelo gostoljubni in so nas sprejeli z odprtimi rokami! Izlet v Srbijo nam je dal veliko pozitivnih izkušenj in novih poznanstev ter drugačen pogled na situacijo v Srbiji. Upam, da jo bom kmalu spet obiskala! Morda za konec še naslov spletnih strani planincev iz Niša (<http://x.co.yu/>), kjer predstavljajo alpinizem, planinstvo (tudi o tem našem obisku je reportaža), smučanje, jamarstvo in planinske domove. Spletne strani so v srbskem jeziku, a mislim, da to ne bo ovira!

PLAN POHODOV

Za vsak pohod bodo izobešeni plakati z vsemi potrebnimi podatki (prijave, ura odhoda, cena, zborna mesto, prevoz....)

APRIL

Datum: SOBOTA, 21. 4. 2001
Kam: na ROGATEC
Zahtevnost: MANJ ZAHTEVNA

Datum: ČETRTEK, 27. 4. 2001
Kam: v JELENOV ŽLEB
tradicionalni pohod
Zahtevnost: MANJ ZAHTEVNA
Trajanje: 8 ur

MAJ

Datum: SOBOTA, 12. 5. 2001
Kam: na BLEGOŠ
Zahtevnost: MANJ ZAHTEVNA

Datum: SOBOTA, 26. 5. 2001
Kam: na SNEŽNIK
(iz Leskove doline)
Zahtevnost: MANJ ZAHTEVNA

RIBNICA IN RIBNIŠKA DOLINA NA PRELOMU 19. v 20. STOLETJE V DOKUMENTIH ZGODOVINSKEGA ARHIVA LJUBLJANA

Mag. BRANE KOZINA

Narod, ki nima svoje zgodovine ali pa svojo zgodovino zanemarija, je obsojen na propad. Nekaj podobnega bi lahko rekli tudi za našo lokalno zgodovino. Ribnica s svojo okolico je ena izmed redkih slovenskih pokrajin, ki ima ohranjeno bogato dediščino v pisnih

dokumentih, ki so ohranjeni v slovenskih arhivih. Lahko smo srečni, ponosni in hvaležni našim prednikom za to bogastvo.

Dokumenti, ki so in bodo predstavljeni, imajo dva namena. V zgodovini Ribniške doline bomo obrnili list knjige za stoletje nazaj. Starejšim bralcem kot nostalgichen spomin na svojo mladost in življenje ob prelomu stoletja, mlajšim pa izziv po "brskanju" v arhivu in iskanju "nečesa novega".

Z izborom dokumentov ali njihovih delov skušam predstaviti življenje v Ribnici v obdobju 1875 do 1941, osvetliti tedanje življenje, delo, navade..., s tem pa posredno pritegniti "radovedneže", da skupaj prispevamo nekaj k monografiji Ribnice in Ribniške doline, kar naj bi bil cilj našega dela. Izziv velja.

Mag. Brane Kozina

Ribnica na Dol.

Vir: Falera d.o.o., Ljubljana (Koviljka Kotur)

NEKDAJ BIL JE TAKŠEN RIBNIŠKI VSAKDAN...

VI. del

ŽUPANSTVO RIBNICA - ZAPISNIK 9. NOVEMBER 1901

Zapisnik narejen pri seji odseka za ustanovitev službenega reda terškega paznika v Ribnici.

Podpisani so se sešli na povabilo gospoda župana, ter se zedinili kakor sledi:

1. Terškega paznika sprejme v službo gospodarski odbor terga Ribnica z sporazumljenjem z gospodom županom.

2. Plača se določi po pogodbi, ter tisto izplačuje gospodarski svet.

3. Opravila terškega paznika so sledeča:

a. Ponočna straža, kakor zakon veleva.

b. Vžiganje svetilnic ob navadnem času, pa tudi ob izvanrednih slučajih po naročilu gospodarskega odbora ter njih snaženje.

c. Paziti na vse terške nasade, mostove, škarpe, vodovod, ter na vse javne naprave, ter natanko poročati županstvu in gospodarskemu odboru, kje da je kaka nevarnost, ali kakega popravila potreba.

d. Paziti na oskrbnika vodovoda, če on izvršuje svojo dolžnost.

f. Pobiranje tržnine.

g. Vzdrževanje reda na sejmnišču in po sejmu.

h. Dolžnost terškega paznika je tudi, da naznani storilce neredov, kateri bi se znali ponoči ob času njegove službe pripetiti županu.

i. Dolžnost paznika je tudi, da županu ob njegovih "patrolah" po Ribnici v času njegovih službenih ur pomaga.

4. Terški paznik je podložen v točkah a do g gospodarskemu odboru, v točkah h in i pa županu.

Podpisani: Ivan Novak, M. Burger, Anton Rudesch, Franc Ilc,

Franc Češarek, Jos. Kljun. (OP: B. K.: dne je bil za čuvaja izbran Franc Klun iz Ribnice št.112).

OKRAJNO GLAVARSTVO V KOČEVJU - VSEM OBČINAM 14. APRIL 1944

K uredbi o izdelovanju in nakupu ter popravl-

janju čevljev... smo šele sedaj prejeli predpisane obrazce in vam dajemo naslednja navodila.

Uredba določa, da se v bodoče ne smejo več izdelovati čevlji po meri. Izjema velja le za ortopedske čevlje in za vojne invalide. Popravila čevljev pa smejo čevljarji obrati tudi nadalje izvrševati brez posebnega dovoljenja.

V ta namen mora vsak čevljarji obrat napraviti seznam strank, ki žele, da jim obrat popravlja čevlje. Zato se morajo vsi družinski poglavarji zglasiti pri svojem čevljarju radi vpisa v seznam strank... Računa se, naj bi posamezni čevljarji obrat oskrboval s popravili približno 400 oseb. Seznam strank se opravi v dveh izvodih. En izvod obdrži čevljar, drugega pa je treba poslati Pokrajinskemu gospodarskemu svetu v Ljubljani.

Novi čevlji se bodo po uredbi izdelovali samo konfekcijsko-prodajali jih bodo trgovci z obutvijo oz. zadruga pooblaščenec za oddajo čevljev, samo proti posebni nakaznici. Prosilci morajo dokazati, da nimajo več nego 2 para porabnih čevljev in, da nove čevlje neobhodno potrebujejo.

Kršitve se kaznujejo z zaporom do 5 let in z globo 300 000.-Lir.

RAZGLAS - C. KR. OKRAJNI GLAVAR 4. MAJ 1891

Ker se morajo gozdni mravljinčji prištevati med one koristne mrčese, kateri gotovo tudi pripomagajo k uničenju smrekovega prelca, posebno ako se jih več nahaja po gozdovih treba je za obrambo gozdnih mravljinčev vendar ta čas skrbeti, ko preti nevarnost gozdomov po smrekovem Lubadarju. Na podlagi & 51 gozdnega zakona prepoveduje se tedaj nabiranje mravljinčnih jajc in se bode vsak prestopnik te prepovedi kaznoval z globo 100 gld. ali pa zaporom do 14 dnij.

ŽUPANJA RIBNICA - POVABILO 25. MAREC 1868

V pregled občinske rajtinge od preteklega leta 1867 in v posvet v drugih rečeh te srenje povabim sledeče gospode svetovalce in odbornike prihodno nedeljo (29. marca) ob pol štirih popoldna v moje stanovanje:

Jožef Rudesch, Janez Arko, Janez Klun, Anton Kromar, Anton Arko, Janez Roblek, Miroslav Schrei, Josef Zotter, Jakob Arko, Anton Gelze, Andrej Perjatelj, Franc Brecel, Janez Ilc, Lovre Tekavec, Franc Pucelj, Andrej Cvar, Janez Pucelj, Anton Petek.

Opomba! Kogar podpisanih k seji ne bo, plača dva goldinarja kazni v občinsko blagajno.

* Tekst ni pravopisno in jezikovno popravljen (original).

Rok za oddajo gradiva je
12. april (t. l.)

PETER MANKOČ NA OBISKU PRI RIBNIŠKIH PLAVALCIH

Evropski prvak iz Valencie na 100 m mešano in ta trenutek zagotovo najuspešnejši slovenski plavalec Peter Mankoč si je vzel čas in konec februarja prišel obiskat otroke ribniškega plavalnega kluba.

Peter nas je najprej presenetil s svojo točnostjo in zanesljivostjo, saj je prispel k plavalcem v Športni center Ribnica točno ob dogovorjeni uri in samo po dveh predhodnih telefonskih pogovorih. Da pa smo ga imeli čast spoznati, je predvsem zaslužen naš zunanji sodelavec in njegov bivši trener Darko Petkovič.

Najprej se je posvetil medijem, ki so se odzvali na obvestilo plavalnega kluba o prihodu našega plavalnega asa, preostali del pa otrokom, s katerimi se je v prijetnem vzdušju pogovarjal in odgovarjal na vsa njihova vprašanja; teh pa ni bilo malo. S seboj je prinesel tudi kolajne z zadnjega evropskega prvenstva ter štiri video kasete. Za ogled ni bilo časa, zato nam jih je kar posodil. Mi pa smo se mu za njegovo izredno pozornost simbolično oddolžili z majico našega kluba. V imenu vseh članov mu jo je izročil kapetan tekmovalne ekipe Toni Valčič.

Tekst in foto: Drago Marjanovič